

DUTCH BIRDING

VOLUME 33 • NO 6 • 2011

Dutch Birding

Internationaal tijdschrift over
Palearctische vogels

REDACTIE

Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
editors@dutchbirding.nl

FOTOREDACTIE

Dutch Birding
p/a René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Textel
Nederland
rene.pop@dutchbirding.nl

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

p/a Gerald Oreel
Deurganck 15
1902 AN Castricum
Nederland
circulation@dutchbirding.nl

WWW.DUTCHBIRDING.NL

webredactie@dutchbirding.nl

BESTUUR

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland
dba@dutchbirding.nl

COMMISSIE DWAALGASTEN

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
cdna@dutchbirding.nl

COMMISSIE SYSTEMATIEK

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CSNA, p/a George Sangster
csna@dutchbirding.nl

INSPREEKLIJN
010-4281212

INTERNET
www.dutchbirding.nl

Dutch Birding

HOOFDREDACTEUR Arnoud van den Berg (023-5378024, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

ADJUNCT HOOFDREDACTEUR Enno Ebels (030-2961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

UITVOEREND REDACTEUR André van Loon (020-6997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

FOTOGRAFISCH REDACTEUR René Pop (0222-316801, rene.pop@dutchbirding.nl)

REDACTIEAID Peter Adriaens, Sander Bot, Ferdy Hieselaar, Gert Ottens, Roy Slaterus, Roland van der Vliet en Rik Winters

REDACTIE-ADVIESRAAD Peter Barthel, Mark Constantine, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai en Lars Svensson

REDACTIEMEDEWERKERS Max Berlijn, Harvey van Diek, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, Kees Roselaar, Vincent van der Spek, Jan Hein van Steenis, Pieter van Veelen en Peter de Vries

PRODUCTIE EN LAY-OUT André van Loon en René Pop

ADVERTENTIES Leon Boon, p/a Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
advertising@dutchbirding.nl

ABONNEMENTEN De abonnementsprijs voor 2011 bedraagt: EUR 39,50 (Nederland en België), EUR 40,00 (rest van Europa) en EUR 43,00 (landen buiten Europa). Abonnees in Nederland ontvangen ook het dvd-jaaroverzicht.

U kunt zich abonneren door het overmaken van de abonnementsprijs op girorekening 01 50 697 (Nederland), girorekening 000 1592468 19 (België) of bankrekening 54 93 30 348 van ABN•AMRO (Castricum), o.v.v. 'abonnement Dutch Birding'. Alle rekeningen zijn ten name van de Dutch Birding Association. Het abonnement gaat in na ontvangst van de betaling.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift. Het publiceert originele artikelen en mededelingen over morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied en andere gebieden.

De volgorde van vogels in Dutch Birding volgt in eerste instantie een klassieke 'Wetmore-indeling'. Binnen dit raamwerk worden voor taxonomie en naamgeving de volgende overzichten aangehouden: *Dutch Birding-vogelnamen* door A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2011) (taxonomie en wetenschappelijke, Nederlandse en Engelse namen van West-Palearctische vogels); *Vogels van de wereld – complete checklist* door M Walters (1997, Baarn) (Nederlandse namen van overige vogels van de wereld); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (derde editie) door E C Dickinson (redactie) (2003, Londen) (taxonomie en wetenschappelijke namen van overige vogels van de wereld); en *Birds of the world: recommended English names* door F Gill & M Wright (2006, Londen; online update 2010) (Engelse namen van overige vogels in de wereld).

Voor (de voorbereiding van) bijzondere publicaties op het gebied van determinatie en/of taxonomie kan het Dutch Birding-fonds aan auteurs een financiële bijdrage leveren (zie Dutch Birding 24: 125, 2001, en www.dutchbirding.nl onder 'The Journal').

www.dutchbirding.nl

WEBREDACTIE Garry Bakker, Gijsbert van der Bent, Kasper Hendriks en Ben Wielstra.
FOTOREDACTIE Menno van Duijn en Chris van Rijswijk. WEBMASTERS Albert van den Ende en Peter Weiland.

Dutch Birding Association

BESTUUR Arjan van Egmond (voorzitter, 071-4010656; 06-21585788), Wietze Janse, Thierry Jansen (penningmeester) en Han Zevenhuizen (secretaris); tevens is de redactie van Dutch Birding met een zetel vertegenwoordigd. BESTUURSMEDEWERKERS Debby Doodeman, Thomas van der Es, Rob Gordijn, Remco Hofland, Arnold Meijer, Gerald Oreel, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot, Kees de Vries en Steven Wytema.

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

LEDEN Rob van Bemmelen, Dick Groenendijk (voorzitter), Frank Neijts, Arjan Ova, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus, Arend Wassink en Rik Winters. MEDEWERKER Max Berlijn (archivaris). De CDNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA)

LEDEN Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar en George Sangster (secretaris). De CSNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

© 2011 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Nederland

Dutch Birding

CHIEF EDITOR Arnoud van den Berg (+31-235378024, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

DEPUTY CHIEF EDITOR Enno Ebels (+31-302961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

EXECUTIVE EDITOR André van Loon (+31-206997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

PHOTOGRAPHIC EDITOR René Pop (+31-222316801, rene.pop@dutchbirding.nl)

EDITORIAL BOARD Peter Adriaens, Sander Bot, Ferdy Hieselaar, Gert Ottens, Roy Slaterus, Roland van der Vliet and Rik Winters

EDITORIAL ADVISORY BOARD Peter Barthel, Mark Constantine, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai and Lars Svensson

EDITORIAL ASSISTANTS Max Berlijn, Harvey van Diek, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen, Kees Roselaar, Jan Hein van Steenis, Pieter van Veelen and Peter de Vries

PRODUCTION AND LAY-OUT André van Loon and René Pop

ADVERTISING Leon Boon, c/o Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
advertising@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTIONS The subscription rate for 2011 is: EUR 39.50 (Netherlands and Belgium), EUR 40.00 (Europe) and EUR 43.00 (countries outside Europe). Subscribers in the Netherlands also receive the DVD year review.

Subscribers in Belgium, Denmark, Finland, Germany, Norway and Sweden are kindly requested to pay the subscription fee to our local bank accounts in these countries. Details can be found on the internet (www.dutchbirding.nl).

British subscribers are requested to pay exclusively by Sterling cheque. Cheques should be sent to Dutch Birding, c/o Gerald Oree, Deurganck 15, 1902 AN Castricum, Netherlands. Subscribers in other countries can make their payment by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please send an e-mail indicating your credit card type, account number, the expiry date and full address details to circulation@dutchbirding.nl. The subscription starts upon receipt of payment and already published issues will be sent.

Dutch Birding is a bimonthly journal. It publishes original papers and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region and other regions.

The sequence of birds in Dutch Birding basically follows a classic 'Wetmore sequence'. Within this framework, the following lists are used for taxonomy and nomenclature: *Dutch Birding bird names* by A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2011) (taxonomy and scientific, Dutch and English names of Western Palearctic birds); *Vogels van de wereld – complete checklist* by M Walters (1997, Baarn) (Dutch names of remaining birds of the world); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (third edition) by E C Dickinson (editor) (2003, London) (taxonomy and scientific names of remaining birds of the world); and *Birds of the world: recommended English names* by F Gill & M Wright (2006, London; online update 2010) (English names of remaining birds of the world).

For (preparation of) special publications regarding identification and/or taxonomy, the Dutch Birding fund can offer financial support to authors (see Dutch Birding 24: 125, 2001, and www.dutchbirding.nl under 'The Journal').

www.dutchbirding.nl

WEB EDITORS Garry Bakker, Gijsbert van der Bent, Kasper Hendriks and Ben Wielstra.
PHOTOGRAPHIC EDITORS Menno van Duijn and Chris van Rijswijk. **WEBMASTERS** Albert van den Ende and Peter Weiland.

Dutch Birding Association

BOARD Arjan van Egmond (president, +31-714010656; +31-621585788), Wietze Janse, Thierry Jansen (treasurer) and Han Zevenhuizen (secretary); the editors of Dutch Birding also have one seat in the board. **BOARD ASSISTANTS** Debby Doodeman, Thomas van der Es, Rob Gordijn, Remco Hofland, Arnold Meijer, Gerald Oree, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot, Kees de Vries and Steven Wytema.

Dutch rarities committee (CDNA)

MEMBERS Rob van Bemmelen, Dick Groenendijk (president), Frank Neijts, Arjan Ovaa, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus, Arend Wassink and Rik Winters. **ASSISTANT** Max Berlijn (archivist). The CDNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

Dutch committee for avian systematics (CSNA)

MEMBERS Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar and George Sangster (secretary). The CSNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

© 2011 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Netherlands

Dutch Birding

*International journal on
Palearctic birds*

EDITORS

Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
editors@dutchbirding.nl

PHOTOGRAPHIC EDITOR

Dutch Birding
c/o René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Netherlands
rene.pop@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTION ADMINISTRATION

c/o Gerald Oree
Deurganck 15
1902 AN Castricum
Netherlands
circulation@dutchbirding.nl

WWW.DUTCHBIRDING.NL

webredactie@dutchbirding.nl

BOARD

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands
dba@dutchbirding.nl

DUTCH RARITIES COMMITTEE

CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
cdna@dutchbirding.nl

DUTCH COMMITTEE FOR

AVIAN SYSTEMATICS
CSNA, c/o George Sangster
csna@dutchbirding.nl

INTERNET

www.dutchbirding.nl

**Artikelen /
papers**

- 357 Rare birds in the Netherlands in 2010 *Arjan Ovaa, Dick Groenendijk, Max Berlijn & CDNA*
377 Eleonora's Valk in Oostvaardersplassen in september 2011 [ELEONORA'S FALCON AT OOSTVAARDERSPLASSEN IN SEPTEMBER 2011] *Gilbert Rijmenans & Enno B Ebels*

382 Adult males Western Marsh Harrier with pale primary markings *Karel A Mauer*

Varia

386 Pacific albatrosses: Laysan, Short-tailed, Black-footed and Waved Albatross *Otto Plantema*

DBA-nieuws

394 Betaling van abonnementsgeld voor 2012; Payment of subscription for 2012

Corrigenda

394

WP reports

394 late September to early November 2011 *Arnoud B van den Berg & Marcel Haas*

Recente meldingen / recent reports

415 september-oktober 2011 *Roy Slaterus & Vincent van der Spek*

DB Actueel

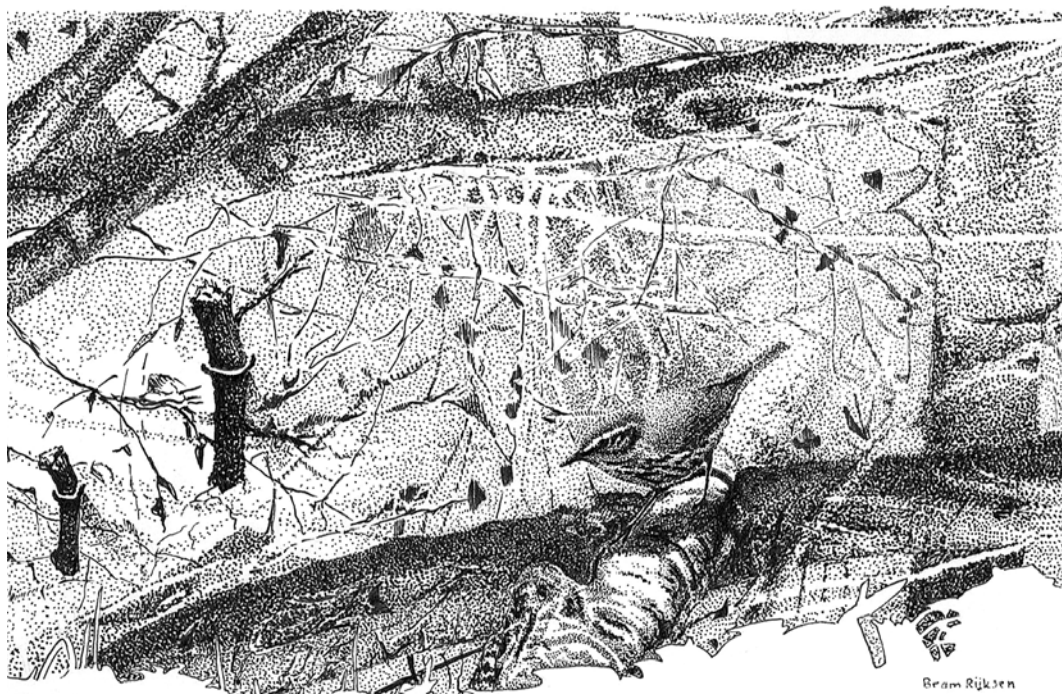
429 Langstaartklauwier bij Den Helder [LONG-TAILED SHRIKE]; Hans ter Haar 1957-2011

Voorplaat / front cover

Sneeuwuil / Snowy Owl *Bubo scandiacus*, Saint-Barthélemy, Québec, Canada, 15 januari 2010 (*Chris van Rijswijk/birdshooting.nl*)

Rare birds in the Netherlands in 2010

Arjan Ovaa, Dick Groenendijk, Max Berlijn & CDNA

This is the 31st annual report on rare birds in the Netherlands to be published in Dutch Birding. This report comprises records from 2010 as well as belated and reconsidered records, dating back to 1977, which have been evaluated by the Dutch rarities committee, the Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). Several 2010 reports are still under review or awaiting submission and could therefore not be included. In addition, some reports for 2009 and earlier years are still under consideration for various reasons. The increase in entering records online on internet portals like www.waarneming.nl produces many new details of past records. In this report, therefore, date extensions are presented, for the sake of completeness.

Details included for each record are, if available: date(s); location and/or municipality (municipal divisions as on 1 January 2010); province; number of birds if more than one, plumage and sex; type of record if trapped, photographed, sound-recorded, videoed or found dead (and

where specimen is stored); names of up to three observers involved in finding, identifying and recording, and relevant references in the literature, which normally include (international but not regional journals, and published photographs. Records from 2009 lasting into 2010 that already have been published in the 2009 report (Ovaa et al 2010) are repeated here without reference, for the sake of completeness. Observations not (yet) submitted but mentioned in the 2009 report are not repeated in this report. The sequence of the records in the species accounts is from the current year backwards, with records within one year presented chronologically. A compilation of most rarities videoed can be found in Plomp (2011). Numbers after each (sub)species' name refer to the total number of individuals **1** from 1 January 1800 to 31 December 1979, **2** since 1 January 1980 but excluding **3** the current year. Taxa marked with an asterisk * are new to the Dutch list.

The following CDNA members voted on some

or all of the records in this report: Rob S A van Bemmelen, Dick Groenendijk (chairman), Frank Neijts, Arjan Ovaa, Willem van Rijswijk (secretary), Roy Slaterus, Laurens B Steijn, Arend Was-sink and Rik Winters. Max Berlijn supported the committee as non-voting archivist and assisted in submitting reports published on national and regional websites. Reports can be submitted through e-mail (cdna@dutchbirding.nl) via the CDNA page on www.dutchbirding.nl, using an electronic submission form. Furthermore, submitting is also facilitated by filling in this form after entering a report on www.waarneming.nl. Reports can also be sent by ordinary mail to CDNA, Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, the Netherlands, preferably using standard forms which can be obtained free of charge from CDNA. On the Dutch Birding website, information is shown of either recently accepted records or rejected reports as well as records and reports currently under review.

Decisions regarding taxonomy have been delegated to the Dutch committee for avian systematics (Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna; CSNA), which on 1 January 2010 consisted of the following members: Arnoud B van den Berg, André J van Loon, C S (Kees) Roselaar and George Sangster (secretary).

In 2010, at least 367 species were recorded, which is well above the average of 362 species a year for the last 10 years. The number may rise to 370 or more depending on the acceptance of several pending reports (ie, Semipalmated Sandpiper *Calidris pusilla*, Greater Short-toed Lark *Calandrella brachydactyla*, Subalpine Warbler *Sylvia cantilans* and Arctic Redpoll *Carduelis hornemanni*). Two were new to the Dutch list: Grey-tailed Tattler *Tringa brevipes* and Northern Waterthrush *Parkesia noveboracensis*. The Oriental Turtle Dove *Streptopelia orientalis* from 23 December 2009 to 3 April 2010 was also a new species but this bird was found in 2009. With these three additions, the Dutch list now numbers 501 species (including Cabot's Tern *Sterna acullavida*, which was upgraded to species level; Redactie Dutch Birding 2011). Other highlights for 2010 included the second Wallcreeper *Tichodroma muraria*, third Demoiselle Crane *Grus virgo* and Blue-cheeked Bee-eater *Merops persicus*, fourth Greater Yellow-legs *Tringa melanoleuca*, fifth Pygmy Cormorant *Phalacrocorax pygmeus* and Black-winged Kite *Elanus caeruleus*, seventh Long-legged Buzzard *Buteo rufinus* and Daurian Shrike *Lanius isabellinus*, and ninth White-tailed Lapwing *Vanellus leucurus* and Eurasian Scops Owl *Otus scops*. In ad-

dition, 2010 was a good year for Ring-necked Duck *Aythya collaris*, Pallid Harrier *Circus macrourus* and River Warbler *Locustella fluviatilis* with each three records, Short-toed Snake Eagle *Circaetus gallicus*, Buff-breasted Sandpiper *Tryngites ruficollis*, Iberian Chiffchaff *Phylloscopus ibericus*, Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, Desert Wheatear *Oenanthe deserti* and Citrine Wagtail *Motacilla citreola* with four, and Thrush Nightingale *Luscinia luscinia* with five.

Systematic list of records

Ross's Goose / Ross' Gans

Anser rossii 0,12,0

7-15 February, *Wieringermeer*, Noord-Holland, adult, white morph, photographed (B Woets et al); 9 February, Polder Mosselhoek, *Tholen*, Zeeland, two, adults, white morph, photographed (S Lilipaly, P A Wolf); 2-4 March, *Middelburg*, Zeeland, adult, white morph, photographed (H Peterse, H Huige, M Klootwijk et al).

These birds are considered to be the same individuals seen earlier during the winter of 2009/10, having split from the group of four which stayed on Texel, Noord-Holland, from 28 September 2009 onwards (Ovaa et al 2010). Not all reports in 2010 have (yet) been submitted and, therefore, observers are asked to submit additional information to complete our understanding about the movements of these birds.

Ring-necked Duck / Ringsnaveleend

Aythya collaris 5,26,3

4-10 April, Lepelaarplassen, *Almere*, Flevoland, adult male, photographed, videoed (B van 't Holt, F van Schaik, K Das et al); 11 April to 11 May, Dijkwielen and Waterpark Oude Zeug, *Wieringermeer*, Noord-Holland, adult male, photographed (P Baalbergen et al; Dutch Birding 32: 217, plate 290, 2010); 25 April to 3 May, Philipsdam, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, adult male, photographed (N D van Swelm, D de Boer et al).

Ring-necked x Tufted Duck / Ringsnaveleend x Kuifeend

Aythya collaris x fuligula 0,8,0

11-23 April, Dijkwielen and Waterpark Oude Zeug, *Wieringermeer*, Noord-Holland, male, photographed (F Visscher et al; Dutch Birding 32: 217, plate 289, 2010); 15 April and 31 October to 30 April 2011, Natuurplas Breeveld, *Woerden*, Utrecht, adult male, photographed (M Eising, P van der Werken et al).

2009 29 November 2008 to 12 April, Dijkwielen and Waterpark Oude Zeug, *Wieringermeer*, Noord-Holland, male, photographed (J Buijsman et al).

2008 8 March and 29 November to 12 April 2009, Dijkwielen and Waterpark Oude Zeug, *Wieringermeer*, Noord-Holland, male, photographed (P M A van der Wielen et al).

2005 25 December, Dijkwielen, *Wieringermeer*, Noord-Holland, male (B Woets) (cf Dutch Birding 30: 388, 2010).

The individual at Woerden is considered a returning

468 Surf Scoter / Brilzee-eend *Melanitta perspicillata*, adult male, with Common Eider / Eider *Somateria mollissima*, female, Horsmeertjes, Texel, Noord-Holland, 9 May 2010 (*Vincent Legrand*) **469** White-headed Ducks / Witkopeenden *Oxyura leucocephala*, Starrevaart, Leidschendam, Zuid-Holland, 28 February 2010 (*Sjaak Schilperoort*)

bird, already accepted for the winter of 2007/08 (Ovaa et al 2009). The returning bird at Wieringermeer was first accepted for 26 December 2003 to 2 March 2004 (van der Vliet et al 2006).

Lesser Scaup / Kleine Topper

Aythya affinis 0,8,0
4-10 March and 1 April to 15 May, Waterpark Oude Zeug, *Wieringermeer*, Noord-Holland, adult male, photographed (F Visscher et al; Dutch Birding 32: 219, plate 295, 2010).

This bird is considered one of the two males seen at the same site in the spring of 2009 (Ovaa et al 2010).

White-headed Duck / Witkopeend

Oxyura leucocephala 5,10,2
10-12 February, Dobbeplass, *Pijnacker-Nootdorp*, Zuid-Holland, female, photographed (A Joon et al; Birding World 23: 57, 2010), and 13-15 February, Zevenhuizer-

plas, *Rotterdam*, Zuid-Holland, female, photographed (Dutch Birding 32: 146, plate 187, 2010), and 20 February to 19 March, Vogelplas Starrevaart, *Leidschendam-Voorburg*, maximum of two (two from 27 February to 9 March), females, photographed (S Schilperoort et al; Dutch Birding 32: 146, plate 185, 2010) and 24 March to 2 April, two, females, and 6-9 April, Bleeke Heide, *Chaam*, Noord-Brabant, female (C Janssen, E Corssmit, M Bijl-Lips et al), and 5-9 April, Lepelaarplassen, *Almere*, Flevoland, female, photographed (K Das et al), and 5 April, Vogelplas Starrevaart, *Leidschendam-Voorburg*, Zuid-Holland, female, photographed, videoed (S Schilperoort).

There were at least two widely roaming individuals which were staying most of the time with a group of c 20 Ruddy Ducks *O. jamaicensis* near Leidschendam. These individuals were the first since 2007 and the first twitchable since 2003. All previous records were between 7 November and 6 April.

King Eider / Koningseider

Somateria spectabilis 1,12,0

1994 24 October to 26 November, Scheveningen, *Den Haag*, Zuid-Holland, first-winter female, photographed.

This concerns a date extension of a bird previously accepted for 24 October to 12 November (Wiegant et al 1996).

Surf Scoter / Brilzee-eend

Melanitta perspicillata 3,22,1

17 April and 24 April to 2 June, Horsmeertjes and Mokbaai, *Texel*, Noord-Holland, adult male, photographed, videoed (E van Abs, A van Abs-Knigge et al; Dutch Birding 32: 215, plate 288, 219, plate 297, 2010); 18-20 April, Brouwersdam, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, and *Goedereede*, Zuid-Holland, female, photographed (H Verdaat, P A Wolf, G Tanis et al).

2005 6-15 April, Brouwersdam, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, adult male (E de Bruin, R van Dijk).

The adult male on Texel is considered the same individual as the one c 20 km north at Slufter, Texel, on 10 May 2009 (cf Ovaa et al 2010). Both times, it was actively displaying to female Common Eiders *Somateria mollissima*. The record from 2005 concerns a date extension of a bird previously accepted for 6-11 April 2005 (van der Vliet et al 2006).

Bufflehead / Buffelkopeend

Bucephala albeola 0,2,0

17 October 2009 intermittently to 1 June and 9 October to 14 May 2011, Gaatkensplas and surroundings, *Barendrecht*, Zuid-Holland, and 10-15 January, Zuid-Maartensgat, Dordtsche Biesbosch, *Dordrecht*, Zuid-Holland, adult male, photographed (Dutch Birding 33: 148, plate 162, 2011).

2005 2-18 May, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, first-winter male, photographed (R Cazemier, J Bosch et al; Dutch Birding 27: 214, plate 258, 2005).

During a cold spell in January, the Barendrecht bird (staying for its seventh consecutive winter) was present at Dordtsche Biesbosch, c 15 km from its usual but frozen site of Gaatkensplas. The 2005 bird had already been accepted (van der Vliet et al 2007) but has been reconsidered and is now accepted as a different individual, based on comparison of photographs.

Hooded Merganser / Kokardezaagbek

Lophodytes cucullatus 0,0,0

The CDNA is still discussing the status of a few individuals of which video footage and/or photographs left no doubt that they wore no ring. It is expected that conclusions about their status will be published in the next report.

Falcated Duck / Bronskopeend

Anas falcata 0,10,0

1996 16 November to 28 December, Amsterdamse Waterleidingduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland, male.

This is a date extension of a returning bird first seen in January 1992 and previously accepted until 22 December 1996 (van den Berg & Bosman 2001, Berlijn 2007).

The bird was absent in the winter of 1995/96 and present again from 16 November 1996 (cf van der Vliet et al 2000, contra Berlijn 2007).

American Wigeon / Amerikaanse Smient

Anas americana 5,55,1

7 February, Natuurplas Breeveld, *Woerden*, Utrecht, adult male, photographed (J de Bruijn, N van Duivendijk et al).

2007 23-28 October, Hollum, *Ameland*, Friesland, adult male, photographed (R Wantia).

2001 18 November 2000 to 3 March, Ouderkerkerplas, *Ouder-Amstel*, Noord-Holland, adult male, photographed, videoed (T J C Luijendijk, A Vink et al).

2000 18 November to 3 March 2001, Ouderkerkerplas, *Ouder-Amstel*, Noord-Holland, adult male (G Bakker, H van Oosterhout, A Vink et al).

1999 3 and 5 January, Weurt, *Beuningen*, Gelderland, adult male (P Hoppenbrouwers).

1997 15 February to 25 March, Aalkeet-Buitenpolder, *Vlaardingen*, Zuid-Holland, adult male, photographed (H Tetteroo, P L Meininger)

The reports for 1997, 1999 and 2007 concern date extensions of birds previously accepted for 15 February to 15 March 1997 (Wiegant et al 1999), 3 January 1999 (van der Vliet et al 2000) and 23-27 October 2007 (Ovaa et al 2008), respectively. The male in the winter of 2000/01 is considered to be a returning bird first present from 9 February to 9 March 2000 (van der Vliet et al 2001).

Baikal Teal / Siberische Taling

Anas formosa 8,1,0

A male reported from 29 January to 24 February and from 14 March to 23 April near Almelo, Overijssel (Dutch Birding 32: 180, plate 143, 2010), is still under consideration to establish its status.

Blue-winged Teal / Blauwvleugeltaling

Anas discors 6,29,1

22-23 June, Zaans Rietveld, *Alphen aan den Rijn*, Zuid-Holland, adult male, photographed (R Schonewille et al; Dutch Birding 32: 379, plate 381, 2010).

This Nearctic duck is most commonly found during spring: in April (10), May (10) and June (4).

Green-winged Teal / Amerikaanse Wintertaling

Anas carolinensis 6,46,1

29 April to 4 May, Brabantsche Biesbosch, *Drimmelen*, Noord-Brabant, male, photographed (B Verhoeven et al). 2009 9 October to 25 December 2008 and 4-8 April, Dijkmanshuizen, Ottersaat, Wagejot and Waal en Burg, *Texel*, male, photographed.

The 2009 record is a date extension of a bird previously accepted for 9 October to 25 December 2008 and (only) 4 April 2009 and not at Waal en Burg (Ovaa et al 2009).

Yellow-billed Loon / Geelsnavelduiker

Gavia adamsii 21,15,1

29 April, Doggersbank, Continentaal Plat, adult, sum-

mer plumage, photographed (H Verdaat, M Leopold, R Dekeling; Dutch Birding 32: 218, plate 293, 2010). 1996 30 December 1995 to 28 January, Rееuwiјkse Plassen, *Rееuwiјk*, Zuid-Holland, first-winter (D Huitzing).

The bird seen at sea at Doggersbank was found from a vessel during a seabird survey and was the first since 2005. The 1995/96 record concerns a date extension of a bird previously accepted for 30 December 1995 to 20 January 1996 (Wiegant et al 1997).

Cory's/Scopoli's Shearwater / Kuhls/Scopoli's Pijlstormvogel

Calonectris borealis/diomedea 0,8,0

2006 5 November, Nes, *Ameland*, Friesland (J de Bruijn, H Lanter, S Bernardus et al).

This is a correction of a record wrongly mentioned for 2007 in Ovaa et al (2008). Apart from eight *Calonectris* shearwaters not identified to species, there have been five Cory's Shearwaters as well.

Great Shearwater / Grote Pijlstormvogel

Puffinus gravis 9,8,1

7 February, Waddijk, Sexbierum, *Franekeradeel*, tideline corpse, photographed, collected, skin retained at Nederlands Centrum voor Biodiversiteit Naturalis, Leiden, Zuid-Holland (C Kuiken; Dutch Birding 32: 147, plate 188, 2010).

Pygmy Cormorant / Dwergaalscholver

Phalacrocorax pygmeus 0,4,1

9 May intermittently to 12 June, Ooijpolder, *Ubbergen*, and Lobith, *Rijnwaarden*, Gelderland, adult, summer plumage, photographed (P Verbeek et al; Ebels & Verbeek 2010; Birding World 23: 195, 2010, Dutch Birding 32: 227, plate 313-314, 2010).

There have been two birds in 1999 (January and June), one in May 2000 and one in March 2003. The one in 2010 stayed in a rather large and difficult-to-survey area of freshwater lakes surrounded by trees and could, therefore, be very elusive. Sometimes, it was not seen for many hours or even days despite extensive searching.

Squacco Heron / Ralreiger

Ardeola ralloides 25 (since 1866),52,2

17 June, Lelystad, *Lelystad*, Flevoland, photographed (R de Haas; Dutch Birding 32: 282, plate 391, 2010); 23 June, Polder Zuidbroek, *Bergambacht*, Zuid-Holland (V de Boer).

This species has been seen between 12 April and 30 October but more than half of all birds have been found in June.

Glossy Ibis / Zwarte Ibis

Plegadis falcinellus 116,63,-

1995 24-30 April, Willige Langerak, *Lopik*, Utrecht, photographed (A Boele, C Witkamp et al).

This is a date extension of a bird previously accepted for 25-30 April 1995 (van den Berg & Bosman 2001). This species is no longer considered since 1 January 2000 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

470 Pygmy Cormorant / Dwergaalscholver
Phalacrocorax pygmeus, Ooijse Graaf, Ooijpolder, Gelderland, Netherlands, 12 May 2010 (Luuk Punt)

Black-winged Kite / Griјze Wouw

Elanus caeruleus 1,3,1

7 April, Lindenholt, *Nijmegen*, Gelderland, photographed (E Jansen, F Sardar; Dutch Birding 32: 218, plate 292, 2010).

Two very lucky observers saw and photographed this bird while it passed their back garden in a southerly direction. There are four previous records: on 31 May 1971, on 29-31 March 1998, from 4 June to 23 August 2000, and on 22 May 2009.

Griffon Vulture / Vale Gier

Cygnus fulvus 9,177,2

23 May, Gouda, *Gouda*, Zuid-Holland, photographed (N de Zwarte); 24 May, De Horde, *Lopik*, Utrecht, photographed (A Boele, R Jansen; Dutch Birding 32: 279, plate 378, 2010).

It was decided to treat both sightings as two records although the distance between both was c 15-20 km, so it could easily have concerned the same individual.

Short-toed Snake Eagle / Slangenarend

Circaetus gallicus 3,46,4

26 May, Duinvliet, Overveen, *Bloemendaal*, Noord-Holland, photographed (C van Deursen); 17 July to 14 August, Fochteloërveen, *Noordenveld*, Drenthe/*Ooststellingwerf*, Friesland, photographed (M Dijksterhuis et al); 18-29 July, Haaksbergerveen, *Haaksbergen*, Overijssel, photographed (B Hulsebos, B van Kuik et al); 1 August, Aekingerzand, *Westerveld*, Drenthe, photographed (M Jonker, W-J Fontijn).

A few reports are still circulating. The CDNA welcomes all reports not yet submitted to document the increase of records in recent years.

Pallid Harrier / Steppiekieëndief

Circus macrourus 5,41,3

25 April, Rottumerplaat, *Eemmond*, Groningen, second

471 Long-legged Buzzard / Arendsbuizerd *Buteo rufinus*, juvenile, De Krim, Texel, Noord-Holland, 13 July 2010 (Nico Baas)

calendar-year, male, photographed (G Gerritsen, H Roersma, N van Brederode); 25 April, Ketelbrug, *Dronten*, Flevoland, second calendar-year, photographed (J Vreeman, T Janssen et al); 30 August, Alblasserwaard, *Graafstroom*, Zuid-Holland, second calendar-year, male, photographed (A Clements, P Bieren, A Stip).

A well-watched juvenile in October at Petten, Noord-Holland (Dutch Birding 32: 427, plate 602, 2010), is still in circulation. Before 1999, only eight have been accepted and more than half were from the last five years. The CDNA welcomes all reports not yet submitted to document the increase of records in recent years.

Long-legged Buzzard / Arendsbuizerd

Buteo rufinus 1,5,1

13 July, De Krim, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, juvenile, photographed (N Baas; Dutch Birding 32: 353, plate 488-489, 2010).

This bird was found and photographed by a tourist in a holiday cottage park, resting on the chimney of one of the buildings. The photographs came to light days later, when the bird was no longer present. The possibility of Atlas Long-legged Buzzard *B r cirtensis* was considered, mainly because of the rather fine-looking bill, but the committee decided that the taxon involved could not be determined with certainty.

Demoiselle Crane / Jufferkraanvogel

Grus virgo 0,2,1

9 October, Meijendel, *Wassenaar*, and Westduinpark, *Den Haag*, photographed, and Maasvlakte, *Rotterdam*, and Brielsegdam, Oostvoorne, *Westvoorne*, Zuid-Holland, first calendar-year (G Bakker, B Dijkstra, N Gregoire et al; Dutch Birding 32: 425, plate 599, 2010).

This immature was first seen in Zuid-Holland at 13:35, flying south-west along the coast at Meijendel, and during the next hour it passed three other migration watchpoints, flying past the last near Oostvoorne at 14:24. From the photographs, it was obvious that it did not wear any rings and that it was fully winged, so the CDNA decided that this individual could be of wild origin. The first was at Strabrechtse Heide and Groote Peel, Noord-Brabant, in four out of five spring periods in 1991-95; the second stayed near Buurse, Overijssel, on 15-26 August 2000.

Great Bustard / Grote Trap

Otis tarda -,25(since 1986),1

24 December, Groesbeek, *Groesbeek*, Gelderland, sub-adult male, photographed (J Jacobs), and 25 December, Hogerwaardpolder, *Woensdrecht*, Noord-Brabant, and Hogerwaardpolder, *Kruiningen*, Oostdijk, Rilland and Yerseke, *Reimerswaal*, Zeeland, subadult male, photographed, videoed (M Hoekstein, J Denee, E B Ebels et al; Ebels et al 2011; Dutch Birding 33: 65, plate 78, 72, plate 89-91, 2011).

The species has been considered by CDNA since 1986 and this was the first since 1997 – thanks to an early winter cold spell and heavy snow cover – and unexpectedly without any ring or wing clip from re-introduction projects. Careful comparison of the photographs left no doubt that all sightings involved a single individual, which covered a distance of c 120 km within 24 h. From 27 December to 4 March 2011, the same bird stayed intermittently near Denderbelle, Oost-Vlaanderen, Belgium (Dutch Birding 33: 139, plate 145-146, 2011).

Eurasian Stone-curlew / Griel

Burhinus oedicanus -,58,-

2004 8-20 May, De Banken, 's-Gravenzande, *Westland*, Zuid-Holland, photographed (F van der Knaap, J Duindam).

1993 25 April to mid-August, *Zwanenwater*, *Zijpe*, Noord-Holland, adult (D van Dijk; D van Lunsen in litt).

The 1993 record concerns a date extension of a bird first present from 4 June to 4 October 1992 and again in 1993, when it was accepted only for 19 July previously (van den Berg & Bosman 2001). The 2004 record concerns a date extension of a bird previously accepted for 8-19 May 2004 (van der Vliet et al 2005). This species is no longer considered since 1 January 2009 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

American Golden Plover / Amerikaanse Goudplevier

Pluvialis dominica 1,28,2

14-20 May, Reigersbroek, *Roerdalen*, Limburg, second

calendar-year, photographed, sound-recorded videoed (J Nagtegaal, N Hulsbosch, W Vergoossen et al; Dutch Birding 32: 279, plate 380, 2010); 22-24 May, Rooskensdonk, Lange Bunders en Slangwijk, *Breda*, Noord-Brabant, second calendar-year, photographed (C Janssen, H Janssen, G Duijf et al; Dutch Birding 32: 280, plate 383, 2010).

Unusually, both birds were at inland sites. Plumage details showed that they concerned different individuals. Many birders associate Nearctic waders with late summer or autumn. However, the month in which this species has been found most is May, with 10 individuals, while in October, only six were found.

Pacific Golden Plover / Aziatische Goudplevier

Pluvialis fulva 9,31,2

2-3 May, Bantpolder, *Dongeradeel*, Friesland, adult, summer plumage, photographed (A Zijlstra, B-J Prak et al; Dutch Birding 32: 279, plate 377, 2010); 16-30 August, Ottersaat, *Texel*, Noord-Holland, photographed, videoed (N Hoffmann et al; Dutch Birding 32: 354, plate 490, 2010).

'lesser golden plover' / 'kleine goudplevier'

Pluvialis dominica/fulva 0,7,0

2008 13 October, Colijnsplaat, *Noord-Beveland*, Zeeland, adult, winter plumage, photographed (M Hoekstein, I Meulmeester, P A Wolf et al); 10-14 November, Stavenisse, *Tholen*, Zeeland, photographed (P A Wolf, T Luiten).

The bird in October 2008 was submitted as American Golden Plover *P dominica* and the one in November 2008 as Pacific Golden Plover *P fulva*. In both cases, the CDNA could not decide on the specific identity because neither photographs nor description excluded one of the two taxa.

White-tailed Lapwing / Witstaartkievit

Vanellus leucurus 0,8,1

29 May, Vogelmeer, Kennemerduinen, *Bloemendaal*,

472 Great Bustard / Grote Trap *Otis tarda*, subadult male, Rilland, Zeeland, 25 December 2010 (Alex Bos)

Noord-Holland, photographed, sound-recorded, videoed (H Buckx, L Buckx, P W W de Rouw et al; Dutch Birding 32: 277, plate 376, 282, plate 393, 2010), and 18 June, De Muy and Oostelijk Horsmeertje, *Texel*, Noord-Holland, adult, photographed (D Schermer, E van der Spek, V Stork et al).

Both records are considered to refer to the same bird. Presumably, it was also the same bird as the one observed intermittently during May to July 2010 at four locations in England (cf Hudson & Rarities Committee 2011). The previous record was in 2002 and most records were in June-July.

Semipalmated Sandpiper / Grijze Strandloper

Calidris pusilla 0,7,0

A bird photographed near Westkapelle, Zeeland, on 23 July (Dutch Birding 32: 354, plate 491, 2010) and possibly the same reported on 24 July (Prunjepolder, Zeeland) and 11-12 August (Serooskerke, Zeeland) is still in circulation.

Pectoral Sandpiper / Gestreepte Strandloper

Calidris melanotos 9,94,-

1999 7 and 24-27 May, De Blikken, Groede, *Oostburg*, Zeeland (P A Wolf, A Linckens et al).

1991 24-31 May, Kollumerwaard, *Kollumerland en Nieuwkruisland*, Friesland (J Brandjes).

The 1991 report is a date extension and locality correction of a bird previously accepted for 24-27 May 1991 in Lauwersmeer, De Marne, Groningen (van den Berg & Bosman 2001). This species is no longer considered since 1 January 2000 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Broad-billed Sandpiper / Breedbekstrandloper

Limicola falcinellus 23,91,-

2002 10-24 August, Zwarte Haan, *Het Bildt*, Friesland, juvenile (K Scholten).

1995 9-11 July, Eemshaven, *Eemmond*, Groningen,

473 Grey-tailed Tattler / Siberische Grijze Ruitr *Tringa brevipes*, Zuidpier, IJmuiden, Noord-Holland, 28 July 2010 (Arno Piek)

adult (K Scholten).

These are date extensions of birds previously accepted for 9-10 July 1995 and 10-17 August 2002. This species is no longer considered since 1 January 2003 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Buff-breasted Sandpiper / Blonde Ruiter

Tryngites ruficollis 3,45,4

8-9 May, Tetjehorn, *Slochteren*, Groningen, adult, photographed (B-J Prak, M Bot, D Schepers et al); 14-15 May, Tiengemeten, *Korendijk*, Zuid-Holland, adult, photographed (M Sluijter, G Tanis, T Sluijter); 9-10 October, De Slufter, *Texel*, Noord-Holland, photographed (D Doodeman, J Hulleman, M Zutt et al); 13 October, Slikken van Flakkee, *Dirksland*, Zuid-Holland, juvenile, photographed (P A Wolf, R M van Loo).

Four in one year is an average number in recent years. Between 2000 and 2010, numbers varied from none in 2002 and 2005 to seven in 2001.

Long-billed Dowitcher / Grote Grijsze Snip

Limnodromus scolopaceus 0,22,1

26-28 April, Lingewal, *Bemmel*, Gelderland, adult, summer plumage, photographed (T de Boer, D Groenendijk, R Wester et al; Dutch Birding 32: 220, plate 299, 2010).

1991 14 August to 6 October, Jan Durkspolder, *Smallingerland*, Friesland.

A few reports from 2010 are still in circulation.

Observers are encouraged to document any observation of a presumed Long-billed Dowitcher as completely as possible, preferably with a recording of the flight call, to exclude Short-billed Dowitcher *L. griseus*. The 1991 record is a date extension of a bird previously accepted for 14 August to 5 October (van den Berg & Bosman 2001).

Terek Sandpiper / Terekruijer

Xenus cinereus 1,42,1

24 June to 6 July, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, photographed (R Cazemier, A Hamers et al; Dutch Birding 32: 279, plate 379, 2010).

2009 9 July, Prunjepolder, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland (K Hubatsch).

*** Grey-tailed Tattler / Siberische Grijsze Ruiter**

Tringa brevipes 0,0,1

28 July, Zuidpier, IJmuiden, *Velsen*, Noord-Holland, adult, summer plumage, calling, photographed (A Piek; Piek & Slaterus 2010; Birding World 23: 288, 2010, Dutch Birding 32: 321-323, plate 438-441, 2010).

The bird was photographed by a single observer in late morning on concrete blocks of a pier 1 km off the North Sea beach. The photographs were sent a few hours later by e-mail to CDNA member Roy Slaterus, who identified the bird almost immediately. Despite extensive searching by many people during the same and the following day, it could not be found again. This was only

474 Greater Yellowlegs / Grote Geelpootruiter *Tringa melanoleuca*, first-year, with Spotted Redshank / Zwarte Ruiter *T. erythropus*, Colijnsplaat, Zeeland, 18 October 2010 (Erik de Waard)

the fourth record for Europe, with previous ones in Wales (1981), Scotland (1994) and Sweden (2003).

Greater Yellowlegs / Grote Geelpootruiter

Tringa melanoleuca 0,3,1

17 October to at least early November 2011, Colijnsplaat, Noord-Beveland, Zeeland, first calendar-year, photographed, sound-recorded, videoed (M Hoekstein et al; Birding World 23: 441, 2010, 24: 10, 2011, Dutch Birding 32: 423, plate 598, 2010, 33: 65, plate 77, 144, plate 153, 273, plate 345, 2011).

This may well be the longest-staying individual of this species in Europe. Previous records were in 1995 (two; also in Zeeland) and 2004.

Lesser Yellowlegs / Kleine Geelpootruiter

Tringa flavipes 2,22,0

2008 8 July, Dijkgatweide, Wieringermeer, Noord-Holland, adult, summer plumage (V Stork).

Marsh Sandpiper / Poelruiter

Tringa stagnatilis 53,106,-

1992 14 June to 7 August, Oostvaardersplassen, Lelystad, Flevoland (H Buckx et al).

1990 15 August, Oostvaardersdijk, Lelystad, Flevoland (J Brandjes).

The 1992 record concerns a date extension of a bird previously accepted for 22 June to 7 August 1992 (Ovaa et al 2010). This species is no longer considered since 1 January 1993 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Long-tailed Jaeger / Kleinste Jager

Stercorarius longicaudus -,109,-

1980 1 November, De Ven, Enkhuizen, Noord-Holland, first calendar-year, found dead, skin not retained (H Endt).

This individual was identified retrospectively. The finder expected it to be an Arctic Jaeger *S parasiticus*, made a description and took measurements of the corpse, because he thought an inland find of that species was interesting. More than 30 years later, re-identification was possible because of this description in his old notebook. This species is no longer considered since 1 January 1993 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Slender-billed Gull / Dunbekmeeuw

Chroicocephalus genei 0,8,2

30 April, Westkapelle, Veere, Zeeland, photographed (P A Wolf), and Mokbaai, Texel, Noord-Holland, two, adults, summer plumage, photographed, videoed (A Brenkman et al; Brenkman 2010; Dutch Birding 32: 218, plate 294, 226: plate 311-312, 2010).

The CDNA decided that the birds at Westkapelle and on Texel concerned the same individuals. From Westkapelle, the birds flew north within minutes after they were discovered at c 12:30. Seven hours later, they were found on Texel, 200 km north of Westkapelle, where they stayed until 20:30 (Brenkman 2010).

Ring-billed Gull / Ringsnavelmeeuw

Larus delawarensis 0,8,0

1999 12 October to 8 February 2000, Goes, Goes, Zeeland, adult (R Sponselee, J Dijkhuizen et al).

This is a date extension of the individual which stayed during eight winters near Goes. For the winter of 1999/2000, it was previously accepted from 20 November 1999 to 7 February 2000 (van der Vliet et al 2001).

Baltic Gull / Baltische Mantelmeeuw

Larus fuscus fuscus 0,10,0

2009 1 September, Westkapelle, Veere, Zeeland, adult, wearing colour-ring, photographed (P A Wolf); 6 October, Westkapelle, Veere, Zeeland, fourth calendar-year, wearing colour-ring, photographed (I Meulmeester; Dutch Birding 31: 396, plate 54, 2009).

The adult (with yellow ring with inscription C83K on its left leg) had been ringed as a pullus near Mustasaari, Finland, on 21 July 1996. The fourth calendar-year (with black ring with white inscription J781 on its left leg) had been ringed as a pullus in Somna, Nordland, Norway, on 27 July 2006. Only birds ringed at a nest in a 'pure' Baltic Gull colony are currently considered acceptable but this may change when the CDNA decides to follow the recommendations by Altenburg et al (2011), who argue that unringed second calendar-year individuals meeting a strict set of criteria based on plumage and moult are safely identifiable in the field.

Roseate Tern / Dougalls Stern

Sterna dougallii 3,28,2

8-11 June, Flauwers Inlaag, Schouwen-Duiveland, Zeeland, maximum of two (two on 8 June), adults, summer plumage, photographed (S Lilipaly, P A Wolf et al; Dutch Birding 32: 282, plate 390, 2010).

* Rufous Turtle Dove / Meenatortel

Streptopelia orientalis meena 0,1,0

2009 23 December to 3 April 2010, Wergea (Warga), Boarnsterhim (Boornsterhem), Friesland, adult, photographed, videoed (G Nijboer, D Groenendijk, R Keizer et al; Ebels et al 2010; Birding World 23: 11, 2010, Dutch Birding 32: 117, plate 155-156, 120, plate 157-158, 141, plate 178, 2010).

The bird was first identified on 21 January, when it was feeding amongst Eurasian Collared Doves *S decaocto* in a backyard in the village of Wergea. Subsequently, it attracted 100s of birders. Later, photographs and observations became known which showed that it had already been present since 23 December 2009. There are no records of the eastern nominate subspecies, Oriental Turtle Dove *S o orientalis*.

Great Spotted Cuckoo / Kuifkoekoek

Clamator glandarius 7,12,2

24-25 March, Lentevreugd, Wassenaar, Zuid-Holland, second calendar-year, photographed (M Hornsveld, V Jacobs, P Lindenburg et al; Birding World 23: 101, 2010, Dutch Birding 32: 304-305, plate 223-224, 2010); 12-14 July, Zwanenwater, Zijpe, Noord-Holland, juvenile, photographed (F J Koning, M Haas, D van Lunsen;

475 Rufous Turtle Dove / Meenatortel *Streptopelia orientalis meena*, adult, Wergea (Warga), Friesland, 31 January 2010 (Arnoud B van den Berg)

476 Great Crested Cuckoo / Kuifkoekoek *Clamator glandarius*, Lentevreugd, Wassenaar, Zuid-Holland, 24 March 2010 (René van Rossum)

Dutch Birding 32: 272, plate 366, 2010).

These were the first birds since the one at Hoge Veluwe, Gelderland, from 29 March to 3 April 2006.

Eurasian Scops Owl / Dwergooruil

Otus scops 5,3,1

21 May to 19 June, Kootwijkerbroek, *Barneveld*, Gelderland, singing, photographed, sound-recorded (T Uljee, B Lijbers, J Lijbers et al; Dutch Birding 32: 281-282, plate 387-388, 2010).

Six out of nine birds were found in May and three of these were singing for almost a month.

Boreal Owl / Ruigpootuil

Aegolius funereus 34,25,0

24 January to 2 July, Hondsrug, Drenthe, three, males, singing, sound-recorded (M Jonker, J Klaver, E de Weerd et al).

The three males, assumed to be returning birds from 2009, all remained unpaired. Interestingly, based on detailed analyses of sonagrams by members of the Werkgroep Ruigpootuilen (Working group for Boreal Owls), the birds moved their territories during spring, even over considerable distances (c 10 km). More detailed information about the sites is not given to minimize the risk of disturbance.

Alpine Swift / Alpengierzwaluw

Apus melba 7,40,2

19 April, De Nek, *Drechterland*, Noord-Holland, photographed (J Buijsman); 25 April, Ospel, *Nederweert*, Limburg (F Meeuwissen).

Blue-cheeked Bee-eater / Groene Bijeneter

Merops persicus 0,2,1

16 August, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, adult, photographed, videoed (H Schekerman, C de Vries, C Reijnders et al; Schekerman &

Ebels 2010; Dutch Birding 32: 325-327, plate 442-446, 349, plate 482, 2010), and 18 August, Vlaardingse Vlietlanden, *Midden-Delfland*, Zuid-Holland (M van Schie, D Kunst).

A report on Texel, Noord-Holland, on 8 August is still in circulation. Previous records were also documented by photographs, on 30 September 1961 on Texel and on 18 May 1998 on Terschelling, Friesland. The bird near Castricum was seen for c 3 h, being twitchable for more than 250 birders, and flew off to the south.

Daurian Shrike / Daurische Klauwier

Lanius isabellinus 0,6,1

31 October, Aijen, *Bergen*, Limburg, first-winter, photographed (P Smeets; Dutch Birding 32: 429, plate 606, 2010).

This is the first record away from the sea coast, in a land-locked province. Another well-photographed individual on 5 September 2010 near Den Helder, Noord-Holland (Dutch Birding 32: 337, plate 466, 2010), is still in circulation.

Woodchat Shrike / Roodkopklauwier

Lanius senator -,74,-

2002 29-31 May, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland (S Fisher, S Lesley).

This species is no longer considered since 1 January 2004 but the CDNA still welcomes reports from before this date.

Greater Short-toed Lark / Kortteenleeuwerik

Calandrella brachydactyla 3,38,0

2008 20 November 2007 to 21 January, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland.

2007 20 November to 21 January 2008, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland.

1983 9 October, Meeuwenhoek, *Wassenaar*, Zuid-Holland (A Remeus).

477 Blue-cheeked Bee-eater / Groene Bijeneter *Merops persicus*, adult, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 16 August 2010 (*Cock Reijnders*)

A bird at De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, on 7 November (Dutch Birding 33: 69, plate 85, 2011) is still in circulation. The 1983 record was erroneously mentioned as a trapped bird but it was only observed in the field and not in the hand (contra van den Berg & Bosman 1999, 2001). The 2007/08 record concerns a date extension of a bird previously accepted for 21 November 2007 to 20 January 2008 (Ovaa et al 2010).

Greenish Warbler / Grauwe Fitis

Phylloscopus trochiloides 6,47,2

31 May, Marnewaard, *De Marne*, Groningen, singing, photographed, sound-recorded (S Bot, R Ubels, V Voronova et al); 17 August, Groene Glop, *Schiermonnikoog*, Friesland, ringed, photographed (W G Gerritse, A G Duiven, G A Noorman et al).

Birds photographed at De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, on 3-4 September (Dutch Birding 32: 432, plate 613, 2010) and on Vlieland, Friesland, on 4-5 September are still in circulation.

Arctic Warbler / Noordse Boszanger

Phylloscopus borealis 2,16,1

6 September, Zwanenwater, *Zijpe*, Noord-Holland, ringed, photographed (F J Koning; Dutch Birding 32: 436, plate 620, 2010).

This was the third record in the first decade of September, the earliest ever being on Vlieland, Friesland, on 1 September 1998. The site where this species was found in 2010 was typical: a ringer's net in one of the northern coastal provinces. Two birds have ever been found in the south-west and only four have been twitchable.

Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning

Phylloscopus humei 2,36,0

2009 25-27 October, De Geul, *Texel*, Noord-Holland (P Hoppenbrouwers, E van Dijk, A Wassink et al).

Radde's Warbler / Raddes Boszanger

Phylloscopus schwarzi 2,22,0

2008 26 September, Vuurboetsduin, *Vlieland*, Friesland (R F J van Beusekom, A Linckens et al).

This was already the seventh for Vlieland. It was the earliest ever and, apart from three other records in the last days of September, all are from October.

Dusky Warbler / Bruine Boszanger

Phylloscopus fuscatus 1,59,0

2007 5 February to 9 April, *Electra, De Marne*, Groningen (R Gordijn).

Birds ringed at Groene Glop, Schiermonnikoog, Friesland, on 26 October and Castricum, Noord-Holland, on 9 November are still in circulation. The 2007 record concerns a date extension of a bird previously accepted for 5 February to 7 April 2007 (Ovaa et al 2008).

Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf

Phylloscopus collybita tristis -,34,0

2009 21 December 2008 to 21 February, Lienden, *Buren*, Gelderland (P G Gelderblom et al).

This concerns a date extension of a bird previously accepted for 21 December 2008 to 2 January 2009 (Ovaa et al 2010). Many reports for 2010 are still in circulation or have not (yet) been submitted, including one at De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, on 17-19 October (Dutch Birding 32: 432, plate 614, 2010) and no less than nine ringing reports.

Iberian Chiffchaff / Iberische Tjiftjaf

Phylloscopus ibericus 2,21,4

17 April to 5 May, Amsterdamse Waterleidingduinen, *Zandvoort*, Noord-Holland, singing, photographed, sound-recorded, videoed (B van Schooten, R Gordijn et al; BirdingWorld 23: 152, 2010); 2-23 May, Quelderduin, *Den Helder*, Noord-Holland, singing, photographed, sound-recorded (C van der Vliet, F Geldermans, M Rendén et al); 6 May, Westhove, Domburg, *Veere*, Zeeland, photographed, sound-recorded, videoed (J Walhout, R Sponselee, K Leefink et al); 6 May to 22 June, De Lieberg, *Eemnes*, Utrecht, and *Zuiderheide, Laren*, Noord-Holland, singing, photographed, sound-recorded (R W J de Wijs, E B Ebels et al).

A few 2010 reports are still in circulation (including one or two birds at De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, between 25 May and 7 June; Dutch Birding 32: 283, plate 399, 2010) but four in one year is already a record number. In both 2004 and 2007, three singing males were found. Almost two-third of all records date from after 2000.

Subalpine Warbler / Baardgrasmus

Sylvia cantillans 5,52,0

Males (both showing characters indicative of Eastern Subalpine Warbler *S c albistriata*) photographed and sound-recorded at Zanderij Crailloo, Hilversum, Noord-Holland, on 23 April and at Midden-Eierland, Texel, Noord-Holland, on 9-10 October (Dutch Birding 32: 224, plate 308, 427, plate 603, 2010) are still in circulation.

478 Red-flanked Bluetail / Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, first-year, Kennemerduinen, Bloemendaal, Noord-Holland, Netherlands, 31 October 2010 (*Lars Buckx*)

479 Pied Wheatear / Bonte Tapuit *Oenanthe pleschanka*, female, Westkapelle, Zeeland, 25 October 2010 (*Pim A Wolf*)

Pallas's Grasshopper Warbler / Siberische Sprinkhaanzanger

Locustella certhiola 0,8,1

25 September, Noordhollands Duinreservaat, *Castricum*, Noord-Holland, ringed, photographed, videoed (*A Wijker* et al; *Dutch Birding* 32: 436, plate 621, 2010).

The seventh for the ringing station at *Castricum*...

River Warbler / Krekelzanger

Locustella fluviatilis 6,49,3

23 May, Robbenjager, De Cocksdorp, *Texel*, Noord-Holland, singing, sound-recorded, videoed (*J de Bruijn*, *D Kok*, *L B Steijn* et al); 6-7 June, Schipborgsche Diep, *Aa en Hunze* and *Tynaarlo*, Drenthe, singing, photographed, sound-recorded (*S Bot* et al); 7-21 June, Piccardthofplas, *Groningen*, Groningen, singing, photographed, sound-recorded (*P Zuidhof* et al; *Dutch Birding* 32: 283, plate 400, 2010).

2001 27 May to 10 June, Leuven, *Lingewaal*, Gelderland, singing, photographed, sound-recorded, videoed.

2000 2-16 June, Australiëhavenweg, *Amsterdam*, Noord-Holland, singing, photographed, sound-recorded (*P J Marcus*).

The 2001 bird was reported for the municipality of *Leerdam* but was actually holding territory in the municipality of *Lingewaal* (contra van der *Vliet* et al 2002). The 2000 record concerns a date extension of a bird previously accepted for 2-15 June 2000 (van der *Vliet* et al 2001).

Paddyfield Warbler / Velddrietzanger

Acrocephalus agricola 1,27,1

22 August, Valkeveen, *Naarden*, Noord-Holland, ringed, photographed (*R Schippers*; *Dutch Birding* 32: 355, plate 496, 2010).

Blyth's Reed Warbler / Struikrietzanger

Acrocephalus dumetorum 0,11,1

8 and 12 September, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland, ringed (retrapped on 12 September), photographed (*H Buckx*, *R M van Dongen*, *P W W de Rouw* et al; *Dutch Birding* 32: 436, plate 623, 2010). 2009 17 June, Scherpenissepolder, *Tholen*, Zeeland, photographed, sound-recorded (*P A Wolf* et al).

Birds ringed at *Castricum*, Noord-Holland, on 9 July and 1 October (*Dutch Birding* 32: 355, plate 495, 436, plate 622, 2010) are still in circulation. The bird at *Scherpenissepolder* was the fourth in spring and the fifth to be found in the field. It was very difficult to observe but the sound recordings made it possible to clinch the identification. Reports of possibly this bird the following days could, however, not be accepted due to lack of documentation.

Wallcreeper / Rotskruiper

Tichodroma muraria 0,1,1

22 November to 11 December, ENCI-groeve, *Maastricht*, Limburg, photographed, videoed (*A W J Meijer*, *A Meijer*...

480 Desert Wheatear / Woestijntapuit *Oenanthe deserti*, male, Stellendam, Zuid-Holland, 5 November 2010
(Thomas Luiten)

481 Desert Wheatear / Woestijntapuit *Oenanthe deserti*, female, Waddenzeedijk, Schiermonnikoog, Friesland,
24 October 2010 (Menno van Duijn)

Zwaan et al; Meijer 2011; Dutch Birding 32: 408, plate 567, 2010, 33: 34, plate 45-46, 61, plate 70, 2011).

This bird stayed in a quarry in the extreme south-east and was seen daily by a steady stream totalling c 1000 birders. It could be quite elusive for hours but was more reliable during the early morning or late afternoon, flying out of or into its roosting cave. This was the second record; the first concerned a female wintering on high buildings in Amsterdam, Noord-Holland, in the winters of 1989/90 and 1990/91.

Thrush Nightingale / Noordse Nachtegaal

Luscinia luscinia 7,65,5

11 May to 15 June, Meinerswijk, *Arnhem*, Gelderland, singing, photographed, sound-recorded (D Renssen, A Postma, F Wagenaar et al; Dutch Birding 32: 283, plate 398, 2010); 13 May, Singraven, *Dinkelland*, Overijssel, singing, sound-recorded (H Meek, H Meek-van Zalk); 23-28 May, Groenlanden, Ooijpolder, *Ubbergen*, Gelderland, singing, sound-recorded (E van Winden, E van Dijk, M Hornman); 24 May to 9 June, Wiene, *Hof van Twente*, Overijssel, singing, photographed, sound-recorded (P van den Akker, H de Jong, J Meijerink et al); 5 September, Rohel, *Skarsterlân*, Friesland, ringed, photographed (J de Jong, W Kok).
2009 25 May, Zwanenwater, *Zijpe*, Noord-Holland, ringed, photographed (F J Koning).

The only year with more records was 2006, when there were six (the total of seven for 1995 refers to all seven individuals, a pair with five young, of the only breeding record).

Red-spotted Bluethroat / Roodsterblauwborst

Luscinia svecica svecica 24,48,1

22 May, Bergumermeer, *Tytsjerksteradiel*, Friesland, adult male, ringed, photographed (P Das, B Kooistra).

Red-flanked Bluetail / Blauwstaart

Tarsiger cyanurus 1,8,4

14 October, Zwanenwater, *Zijpe*, Noord-Holland, ringed, photographed (F Koning; Dutch Birding 32: 429, plate 606, 2010); 25 October, De Monnik, *Schiermonnikoog*, Friesland (J Vlot, M van Oss); 31 October, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland, first-year, ringed, photographed (J Zwart, L Buckx, A B van den Berg et al; Dutch Birding 32: 429, plate 607, 2010); 1 November, Kennemerduinen, *Bloemendaal*, Noord-Holland, first-year male, ringed, photographed (N Rensen, J Zwart, A B van den Berg et al; Dutch Birding 32: 431, plate 612, 2010).

A record year, with a remarkable two birds within two days at bird ringing station Vrs Van Lennep at Kennemerduinen.

Siberian Stonechat / Aziatische Roodborsttapuit

Saxicola maurus 9,27,0

2001 21-23 September, Oost-Vlieland, *Vlieland*, Friesland, first-winter, photographed (J D Eerdman, R M van Dongen, P W W de Rouw et al).

A first-winter male on 26-28 September (also at Oost-Vlieland (Dutch Birding 32: 431, plate 610, 2010) is still

482 Red-flanked Bluetail / Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, first-year male, Kennemerduinen, Bloemendaal, Noord-Holland, Netherlands, 1 November 2010
(Arnoud B van den Berg)

in circulation, as is a bird reported on Texel, Noord-Holland, on 10-12 October. The record in 2001 concerns a date extension of a bird previously accepted for 23 September 2001 (van der Vliet et al 2006).

Pied Wheatear / Bonte Tapuit

Oenanthe pleschanka 0,14,1

25 October, Westkapelle, *Veere*, Zeeland, female, photographed, videoed (C Beeke et al; Dutch Birding 32: 430, plate 609, 2010).

Desert Wheatear / Woestijntapuit

Oenanthe deserti 1,23,4

24-29 October, Waddenzeedijk and Jachthaven, *Schiermonnikoog*, Friesland, female, photographed (M Hammers, N Lameris, P Lindenburg et al; Dutch Birding 32: 430, plate 608, 2010); 3-5 November, Camperduin, *Bergen*, Noord-Holland, female, photographed (J van der Kamp, H Niesen et al; Dutch Birding 33: 68, plate 82, 2011); 4-7 November, Stellendam, *Goedereede*, Zuid-Holland, male, photographed (R Diepstraten, A de Bruijn, M van der Schalk et al; Dutch Birding 32: 68, plate 83, 70, plate 87, 2011); 10 November, Bussumerheide, *Hilversum*, Noord-Holland, photographed (S Laan, C Brinkman, C Leijdekker-Winhorst et al).

Rufous-tailed Rock Thrush / Rode Rotlijster

Monticola saxatilis 2,9,1

26 October, Buren, *Ameland*, Friesland, male, photographed (A Verbies, W Tieman; Dutch Birding 32: 431, plate 611, 2010).

1977 2 June, Strabrechtse Heide, *Someren*, Noord-Brabant, adult male (P Evers).

The bird on Ameland was the first in autumn and most likely the same bird that stayed on Fanø, Denmark, on 12 October. The bird in 1977 is, in retrospect, the second and the only one in June. All other spring records are from April-May.

483 Rufous-tailed Rock Thrush / Rode Rotslijster
Monticola saxatilis, male, Buren, Ameland,
26 October 2010 (*Arjan Verbiest*)

484 Olive-backed Pipit / Siberische Boompieper
Anthus hodgsoni, Reddingsweg, Schiermonnikoog,
Friesland, 22 October 2010 (*Peter Lindenburg*)

Collared Flycatcher / Withalsvliegenvanger

Ficedula albicollis 24,9,0

A bird photographed at Katwijk aan Zee, Zuid-Holland, on 10 October (Dutch Birding 32: 429, plate 604, 2010) is still in circulation, mainly to exclude Semicollared Flycatcher *F semitorquata*.

Spanish Sparrow / Spaanse Mus

Passer hispaniolensis 0,14,1

6 May, 't Ortoiaantje, Zuidpier, IJmuiden, Velsen, Noord-Holland, female, photographed, sound-recorded (R Slaterus, M van den Bergh, J Garvelink; Dutch Birding 32: 284, plate 401, 2010).

2009 9-12 April, Eemshaven, Eemmond, Groningen, maximum of 10 (four males and six females), photographed, videoed (G J Versteeg, E Dijkstra et al; Versteeg 2009; Dutch Birding 31: 206-207, plate 237-239, 2009).

The circulation of the 2009 record took a while to establish the identification of females as well as the total number of birds involved. After checking as many photographs as possible, four different males and six females were accepted. The Eemshaven location (harbour area) in combination with the flock size provoked discussion about possible ship-assisted arrival. However, there was no direct proof linking the birds to any ship that arrived at or passed the Eemshaven. The female at IJmuiden created a real identification challenge for the observers. Fortunately, the bird was frequently calling and the analysis of the recordings unambiguously proved it to be a Spanish Sparrow.

Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart

Motacilla citreola 0,24,4

13 May, Westkapelle, Veere, Zeeland, female, photographed, sound-recorded, videoed (J Walhout, J Tramper, R Sponselee et al; Dutch Birding 32: 281, plate 388, 2010); 14 May, Breezanddijk, *Súdwest-Fryslân*, Friesland,

second calendar-year female, photographed, videoed (V Douwes, F Visscher et al; Dutch Birding 32: 280, plate 385, 2010); 7 June, Ezumakeeg, *Dongeradeel*, Friesland, female, photographed, videoed (B-J Prak, R Cazemier); 31 October to 2 November, Klaas Hennepoelpolder, Warmond, *Teylingen*, Zuid-Holland, adult, photographed, videoed (S Gobin et al; Birding World 23: 470, 2010, Dutch Birding 32: 433, plate 617, 33: 69, plate 84, 2011).

2009 19 August, Oude Waal, Ooijpolder, *Ubbergen*, Gelderland, first calendar-year, photographed (R Wester, J van der Zee et al; Dutch Birding 31: 326, plate 432, 2009).

With four records each, 2009 and 2010 are both record years for this species. The species, which is still spreading west in Finland and Germany, was first recorded in August-September 1984. In 1990-99 (11) and 2000-09 (12), a total of 23 individuals was found. Almost 30% of all birds were recorded in 2009-10.

Olive-backed Pipit / Siberische Boompieper

Anthus hodgsoni 0,21,1

22-23 October, Reddingsweg, *Schiermonnikoog*, Friesland, photographed (V Jacobs, M Hornsveld, E B Ebels et al).

Arctic Redpoll / Witstuitbarmsijs

Carduelis hornemanni 43,67,0

Birds photographed at Sluftervallei, Texel, Noord-Holland, on 14 November (Dutch Birding 33: 71, plate 88, 2011) and trapped on Schiermonnikoog, Friesland, on 24 November are still in circulation. Totals include Hornemann's Redpoll *C h hornemanni* (one).

Baltimore Oriole / Baltimoretroepiaal

Icterus galbula 0,2,0

2 December 2009 to 14 April, Oudorp, *Alkmaar*, Noord-Holland, first-winter male, photographed, sound-

485 Baltimore Oriole / Baltimoretroepiaal *Icterus galbula*, first-winter male moulting to first-summer, Oudorp, Alkmaar, Noord-Holland, 11 April 2010 (*Harm Niesen*)

486 Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart *Motacilla citreola*, Klaas Hennepoelpolder, Warmond, Zuid-Holland, 31 October 2010 (*Martin van der Schalk*)

487 Northern Waterthrush / Noordse Waterlijster *Parkesia noveboracensis*, Oude Kooi, Vlieland, Friesland, 18 September 2010 (Arnold Meijer)

488-489 Northern Waterthrush / Noordse Waterlijster *Parkesia noveboracensis*, Oude Kooi, Vlieland, Friesland, 21 September 2010 (René Pop)

recorded, videoed (J van der Ploeg, M Argeloo, D Doo-deman et al; Argeloo 2010; Birding World 23: 10, 2010, 24: 42, 2011, Dutch Birding 32: 61, plate 75, 74, plate 94-96, 223, plate 303, 2010).

This record was already mentioned in last year's report (Ovaa et al 2010) but is repeated here because the bird stayed into 2010.

*** Northern Waterthrush / Noordse Waterlijster**

Parkesia noveboracensis 0,0,1

18-21 September, Oude Eendenkooi, *Vlieland*, Friesland, first calendar-year, photographed, videoed (B Gaxiola, J de Bruijn, A Linckens et al; Gaxiola 2010; Birding World 23: 382, 2010, Dutch Birding 32: 341, plate 470, 358-359, plate 500-503; 435, plate 619, 2010).

This was proclaimed as the 500th species for the Dutch avifaunal list. It concerned (only) the species' 14th record for Europe and the WP, with previous ones in England (six), France (three), Ireland (two), Channel Islands (one) and on a ship near the Azores (one, followed by one on Corvo in October 2010). During its four-day stay, it was visited by more than 500 birders. *Vlieland* is getting known as the Netherlands' American songbird trap as it was also the island where three Red-eyed Vireos *Vireo olivaceus*, the first Baltimore Oriole *Icterus galbula* and a Myrtle Warbler *Setophaga coronata* were found.

Systematic list of rejected reports

This list contains all records not accepted by the CDNA. Records marked with @ were rejected by all committee members in the first or second voting. Most records were rejected because the identification was not fully established (often due to lack of documentation) or when the bird showed signs of captivity, such as dubious rings, excessive wear and/or aberrant behaviour. Species for which the CDNA unanimously decided that all records up to and including 2010 refer to birds of captive origin are indicated with *. This included records of birds of which all ancestors are assumed to be of captive origin (introduced species of British category C).

Greenland White-fronted Goose / Groenlandse Kolgans *Anser albifrons flavirostris* 12 March, Polder Pauluszand, *Werkendam*, Noord-Brabant (@ description incomplete).

*** Hooded Merganser / Kokardezaagbek** *Lophodytes cucullatus* 9 January, Braamberg, *Stadskanaal*, Groningen, male, photographed (@ identification accepted but legs not sufficiently seen (and photographed) to exclude presence of rings). **Blue-winged Teal / Blauwvleugeltaling** *Anas discors* 14 July, Eijsder Beemden, *Eijsden*, Limburg, male (@ description incomplete, hybrid ducks resembling this species not excluded). **Yellow-billed Loon / Geelsnavelduiker** *Gavia adamsii* 11 October, Rottumer-oog, *Eemmond*, Groningen (@ incomplete description of bird flying by). **Black-winged Kite / Grijsze Wouw** *Elanus caeruleus* 3 August, Drents-Friese Wold, *Oost-*

stellingwerf, Friesland (@ description incomplete).

Cinereous Vulture / Monniksgier *Aegypius monachus* 24 March, Hallum, *Ferwerderadiel* (*Ferwerderadeel*), Friesland, photographed (Dutch Birding 32: 218, plate 291, 2010; identification accepted; individual identified as 'Thécla' based on bleached primaries, which had been born in Spain and released at Gorges du Verdon, Alpes-de-Haute-Provence, France, on 9 December 2008; life history prevents acceptance as genuine vagrant). **Short-toed Snake Eagle / Slangenarend** *Circaetus gallicus* 20 April, Regte Heide, *Goirle*, Noord-Brabant (@ description incomplete); 15 May, Noordse Veld, *Tynaarlo*, Drenthe (@ description incomplete); 28 May, Overdiempolder, *Diemen*, Noord-Holland (@ description incomplete); 7 June, *Groningen*, Groningen (@ seen without binoculars by observer driving on highway, so description incomplete); 11 July, Schoorkuilen, *Nederweert*, Limburg (@ description incomplete and partly wrong). **Pallid Harrier / Steppiekiekendief** *Circus macrourus* 14 May, Verdrongen Land van Saeftinghe, *Hulst*, Zeeland, female, photographed (@ photographs show Montagu's Harrier *C. pygargus*). **Golden Eagle / Steenarend** *Aquila chrysaetos* 31 January, Oldebroekse Heide, *Oldebroek*, Gelderland (@ description incomplete). **Gyr Falcon / Giervalk** *Falco rusticolus* 6 April, Grutte Breken, *Lemsterland*, Friesland (@ description incomplete, hybrid with other large falcons not excluded, no information about possibility of escape). **White-rumped Sandpiper / Bonapartes Strandloper** *Calidris fuscicollis* 15 July, Dijkgatweide, *Wieringermeer*, Noord-Holland, adult, photographed (@ photographs too blurry and description not detailed enough to clinch identification). **Ivory Gull / Ivoormeew** *Pagophila eburnea* 4 November, beach Noordhollands Duinreservaat, *Heemskerk*, Noord-Holland (@ description incomplete and partially wrong, aberrant individuals of other gull species not excluded). *** Laughing Dove / Palmtoel** *Streptopelia senegalensis* 22-28 July Bredevoort, *Aalten*, Gelderland (@ identification accepted but considered escape; it had broken wing- and tail-feathers and was very tame). **Pale Barn Owl / Witte Kerkuil** *Tyto alba alba* 30 July, Werendijke, *Veere*, Zeeland, photographed (@ Dark Barn Owl *T. a. guttata* not excluded). **Alpine Swift / Alpengierzwaluw** *Apus melba* 12 May, Philipsdam, *Schouwen-Duiveland*, Zeeland, photographed (@ photographs show aberrant Common Swift *A. apus*). **Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning** *Phylloscopus humei* 9-10 January, *Hillegom*, Zuid-Holland, photographed (@ bird looked more like Yellow-browed Warbler *P. inornatus*). **Arctic Redpoll / Witsluitbarmsijs** *Carduelis hornemanni* 27 November, Stevensbeek, *Sint Anthonis*, Noord-Brabant, photographed (@ very probably Mealy Redpoll *C. flammea*). **Pallas's Bunting / Pallas' Rietgors** *Emberiza pallasi* 18 April, Honderd Morgen, *Vught*, Noord-Brabant (@ incomplete description of this potentially new species).

2009

Ross's Goose / Ross' Gans *Anser rossii* 18 December, Leusderheide, *Leusden*, Utrecht, photographed (@ from flight photograph of this migrating bird it was not possi-

ble to distinguish between Ross's Goose and Snow Goose *A caerulescens*). **Blue-winged Teal / Blauwvleugeltaling** *Anas discors* 30-31 January, Kinderdijk, Nieuw-Lekkerland, Zuid-Holland, adult male (only seen for a few minutes; hybrids with, eg, Northern Shoveler *A clypeata* not fully excluded). **Marbled Duck / Marmer-eend** *Marmaronetta angustirostris* 8-20 July, Westkapelle, Veere, Zeeland, photographed (@ identification accepted but this (unringed) individual showed several broken feathers in its left wing, which may be indicative of earlier captivity; cf Dutch Birding 31: 324, plate 425, 2009). **Griffon Vulture / Vale Gier** *Gyps fulvus* 28 May, Angerenstein, Arnhem, Gelderland (@ almost no description). **Booted Eagle / Dwergarend** *Aquila pennata* 9 June, Papendrecht, Zuid-Holland (@ description incomplete). **Black-winged Pratincole / Steppenvorkstaartplevier** *Glareola nordmanni* 19 August, Zwanenwater, Zijpe, Noord-Holland (CDNA is not convinced that it is possible to exactly ascertain colour of underwing-coverts of quickly passing bird; description did not give information why it actually concerned a pratincole *Glareola*). **Terek Sandpiper / Terekrutter** *Xenus cinereus* 28 July, Grutte Brekken, Lemsterland, Friesland (description incomplete). **Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita tristis* 15 January, IJsselmonding, Ketelmeer, Kampen, Overijssel, photographed (not completely meeting all criteria defined by CDNA). **River Warbler / Krekelzanger** *Locustella fluviatilis* 10 June, Katwijk aan Zee, Katwijk, Zuid-Holland (@ no sound-recording, bird only seen in flight, so description incomplete). **Citrine Wagtail / Citroenkwikstaart** *Motacilla citreola* 21 October, De Petten, Texel, Noord-Holland (@ description incomplete).

2008

* **Hooded Merganser / Kokardezaagbek** *Lophodytes cucullatus* 4 November, Wanneperveen, Steenwijkerland, Overijssel, adult female, photographed (@ identification accepted but legs were not sufficiently seen (and photographed) to exclude the presence of rings). **Cory's/Scopoli's Shearwater / Kuhls/Scopoli's Pijlstormvogel** *Calonectris borealis/diomedea* 21 November, Westkapelle, Veere, Zeeland (description incomplete). **Pallid Harrier / Steppekiekendief** *Circus macrourus* 25 September, Uilenbroeken, Borger-Odoorn, Drenthe, adult male (@ description incomplete). **Booted Eagle / Dwergarend** *Aquila pennata* 11 May, Dwingelderveld, Westerveld, Drenthe (@ description incomplete). **Hume's Leaf Warbler / Humes Bladkoning** *Phylloscopus humei* 22-23 December, Enkhuizen, Noord-Holland, photographed (CDNA is convinced that bird was either Hume's Leaf Warbler or Yellow-browed Warbler *P inornatus* but description and photographs not detailed enough to distinguish between these two species). **Siberian Chiffchaff / Siberische Tjiftjaf** *Phylloscopus collybita tristis* 15, 19 and 22 April, Nieuwe Meer, Amsterdam, Noord-Holland, sound-recorded (@ call not characteristic for Siberian Chiffchaff). **Collared Flycatcher / Withalsvliegenvanger** *Ficedula albicollis* 4 October, Klein Zwitserland, Schiermonnikoog, Friesland, first calendar-year, photographed (@ flycatcher

with a relatively large primary patch but photographs not detailed enough to exclude Pied Flycatcher *F hypoleuca*).

2007

Pallid Harrier / Steppekiekendief *Circus macrourus* 16 June, Egmond aan Zee, Bergen, Noord-Holland, adult male (@ description incomplete).

2006

American Wigeon / Amerikaanse Smient *Anas americana* 25 February, De Hoge Dijk, Amsterdam, Noord-Holland, male, photographed (@ bird showing characteristics of hybrid between American Wigeon and Eurasian Wigeon *A penelope* or Chiloe Wigeon *A sibilatrix*).

2004

Short-toed Snake Eagle / Slangenarend *Circaetus gallicus* 5 July, De Hamert, Bergen, Limburg (description incomplete). **Trumpeter Finch / Woestijnvink** *Bucanetes githagineus* 7 September, Hemweg, Amsterdam, Noord-Holland, adult male (description just not complete enough to convince CDNA).

2003

Short-toed Snake Eagle / Slangenarend 6 July, Dwingelderveld, Westerveld, Drenthe (@ description incomplete). **Booted Eagle / Dwergarend** *Aquila pennata* 15 April, Brakkenstein, Nijmegen, Gelderland (@ description incomplete).

1990

Long-tailed Jaeger / Kleinste Jager *Stercorarius longicaudus* 22 September, Camperduin, Bergen, Noord-Holland, second calendar-year (@ CDNA requires detailed description of this plumage, which is probably very rare in North Sea area).

1985

Yellow-billed Loon / Geelsnavelduiker *Gavia adamsii* 24 February, beach, Noordwijk, Zuid-Holland (description very incomplete, mentioning yellow bill only not enough to convince CDNA). **Pectoral Sandpiper / Gestreepte Strandloper** *Calidris melanotos* 28 July, Keerluisplas, Lelystad, Flevoland (@ in 1985 CDNA rejected this report; no really new information was given and CDNA did not see a reason to reconsider its decision).

1981

Great Snipe / Poelsnip *Gallinago media* 1 January, Stulpheide, Baarn, Utrecht (@ description incomplete).

1980

European Roller / Scharrelaar *Coracias garrulus* 9 June, Noetselerberg, Hellendoorn, Overijssel (@ description incomplete).

1979

Booted Eagle / Dwergarend *Aquila pennata* 11 June, Tongelreep, Valkenswaard, Noord-Brabant (@ descrip-

tion incomplete; if accepted, it would have been chronologically the first, which means that description (preferably supported by photographs) needs to be close to perfect).

Acknowledgements

The CDNA wishes to thank Bram Rijkse who kindly provided the drawing of the Northern Waterthrush on p 357. The editors of Dutch Birding assisted in checking the content.

References

- Altenburg, R G M, Meulmeester, I, Muusse, M J M, Muusse, T O V & Wolf, P A 2011. Field identification criteria for second calendar-year Baltic Gull. *Dutch Birding* 33: 304-311.
- Argeloo, M 2010. DB Actueel: Baltimoretroepiaal zorgt voor commotie in Alkmaar. *Dutch Birding* 32: 73-75.
- van den Berg, A B & Bosman, C A W 1999, 2001. Zeldzame vogels van Nederland – Rare birds of the Netherlands. *Avifauna van Nederland* 1. Eerste, tweede druk. Haarlem.
- Berlijn, M 2007. Falcated Ducks in the Netherlands and the WP. *Dutch Birding* 29: 139-146.
- Brenkman, A 2010. DB Actueel: Dunbekmeeuwen brengen flitsbezoek aan Walcheren en Texel. *Dutch Birding* 32: 226.
- Ebels, E B, Nijboer, G & de Vries, P P 2010. Oosterse Tortel in Wergea in januari-februari 2010. *Dutch Birding* 32: 116-125.
- Ebels, E B & Verbeek, P 2010. DB Actueel: Dwergaalscholver in Ooijpolder. *Dutch Birding* 32: 227.
- Ebels, E B, Jacobs, J & Hoekstein, M 2011. DB Actueel. Mobiele Grote Trap als kerstverassing. *Dutch Birding* 33: 71-73.
- Meijer, A W J 2011. Rotskruiper bij Maastricht in november-december 2010. *Dutch Birding* 33: 34-37.
- Gaxiola, B 2010. DB Actueel: Noordse Waterlijster op Vlieland – 500e soort voor Nederland. *Dutch Birding* 32: 357-359.
- Hudson, N & the Rarities Committee 2011. Report on rare birds in Great Britain in 2010. *Br Birds* 104: 557-629.
- Ovaa, A, van der Laan, J, Berlijn, M & CDNA 2008. Rare birds in the Netherlands in 2007. *Dutch Birding* 30: 369-389.
- Ovaa, A, Groenendijk, D, Berlijn, M & CDNA 2009, 2010. Rare birds in the Netherlands in 2008; in 2009. *Dutch Birding* 31: 331-352; 32: 363-383.
- Piek, A & Slaterus, R 2010. Siberische Grijs Ruitertijluiden in juli 2010. *Dutch Birding* 32: 320-323.
- Plomp, M (redactie) 2011. *Dutch Birding*-video-jaaroverzicht 2010. Dvd. De Cocksdorp.
- Redactie Dutch Birding 2011. Naamgeving van taxa in Dutch Birding. *Dutch Birding* 33: 47-50.
- Schekkerman, H & Ebels, E B 2010. Groene Bijeneter bij Castricum in augustus 2010. *Dutch Birding* 32: 324-328.
- Versteeg, G J 2009. DB Actueel: Spaanse Mussen in overvloed. *Dutch Birding* 31: 206-208.
- van der Vliet, R E, de Bruin, A, van der Laan, J & CDNA 2000. Rare birds in the Netherlands in 1999. *Dutch Birding* 22: 251-270.
- van der Vliet, R E, van der Laan, J & CDNA 2001, 2002, 2005. Rare birds in the Netherlands in 2000; in 2001; in 2004. *Dutch Birding* 23: 315-347; 24: 325-349; 27: 367-394.
- van der Vliet, R E, van der Laan, J, Berlijn, M & CDNA 2006, 2007. Rare birds in the Netherlands in 2005; in 2006. *Dutch Birding* 28: 345-365; 29: 347-374.
- Wiegant, W M, Steinhaus, G H & CDNA 1996, 1997. Rare birds in the Netherlands in 1994; in 1995. *Dutch Birding* 18: 105-121; 19: 97-115.
- Wiegant, W M, de Bruin, A & CDNA 1999. Rare birds in the Netherlands in 1997. *Dutch Birding* 21: 65-81.

Arjan Ovaa, In de Molt 112, 6269 EJ Margraten, Netherlands
Dick Groenendijk, Elzenstraat 14, 4043 PB Opheusden, Netherlands
Max Berlijn, Wilhelminastraat 9, 6285 AS Epen, Netherlands
CDNA, p/a Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands (cdna@dutchbirding.nl)

Eleonora's Valk in Oostvaardersplassen in september 2011

Gilbert Rijmenans & Enno B Ebels

Op 17 september 2011 hield Vogelwerkgroep Oost-Brabant uit België een busexcursie in Nederland. Na aankomst rond het middaguur bij kijkhut De Kluut bij de Oostvaardersplassen, Flevoland, verdeelden de deelnemers zich in twee groepen van elk c 25 personen. Zelf ging ik (Gilbert Rijmenans) mee als begeleider van de tweede groep die een kwartier na de eerste zou vertrekken. De wandeling naar kijkhut De Zeearend leverde niet veel op en beide groepen losten elkaar bij de kijkhut af. De aanblik over de Nederlandse 'Serengetivlakte' was overweldigend, met naast de 100en grote grazers hoge aantallen Grauwe Ganzen *Anser anseren* Brandganzen *Branta leucopsis*. Een Zeearend *Haliaeetus albicilla* zat in een verre boom, 15 Lepelaars *Platalea leucorodia* foerageerden dichterbij en even later werd een Visarend *Pandion haliaetus* gezien.

Om 12:26 klonk een politiesirene – het belseignaal van mijn mobiel. Rudy van Baelen, één van de begeleiders van de eerste groep, meldde dat zijn groep een donkere valk had ontdekt die ze niet met voldoende zekerheid konden determineren, hoewel de gedachten (als eerste hardop uitgesproken door Jos Eyletten en Godelieve Gallant) uitgingen naar Eleonora's Valk *Falco eleonora*. Ik kreeg deze suggestie niet mee zodat ik 'onbelast' een oordeel zou kunnen vormen. Ik dacht op basis van het gemelde donkere verenkleed aan een Roodpootvalk *F. vespertinus* en verliet snel de kijkhut (ik vergat bijna onze deelnemers...). Na c 100 m zag ik hoog in een dode boom een zeer donkere vogel en met de verre kijker zag ik dat het de valk in kwestie was. Door het tegenlicht en zijn rare houding kon ik, zelfs met mijn telescoop, alleen vaststellen dat hij geen rode broek had maar

490 Eleonora's Valk / Eleonora's Falcon *Falco eleonora*, tweede kalenderjaar, donkere vorm, Oostvaardersplassen, Flevoland, 17 september 2011 (Gilbert Rijmenans)

491 Eleonora's Valk / Eleonora's Falcon *Falco eleonora*, tweede kalenderjaar, donkere vorm, Oostvaardersplassen, Flevoland, 17 september 2011 (Kathleen Geukens)

492 Eleonora's Valk / Eleonora's Falcon *Falco eleonora*, tweede kalenderjaar, donkere vorm, Oostvaardersplassen, Flevoland, 17 september 2011 (*Frederik Van Baelen*) **493** Eleonora's Valk / Eleonora's Falcon *Falco eleonora*, tweede kalenderjaar, donkere vorm, Oostvaardersplassen, Flevoland, 17 september 2011 (*Marleen Regent*) **494** Eleonora's Valk / Eleonora's Falcon *Falco eleonora*, tweede kalenderjaar, donkere vorm, Oostvaardersplassen, Flevoland, 17 september 2011 (*Jan Vanwinckel*) **495** Eleonora's Valk / Eleonora's Falcon *Falco eleonora*, tweede kalenderjaar, donkere vorm, Oostvaardersplassen, Flevoland, 17 september 2011 (*Sam & Katrien Reynders*)

naar de kleur van de poten kon ik enkel gissen. Daarom belde ik RvB die zich ergens buiten ons zicht aan de andere kant bevond met de vraag of hij meer details kon zien. Na een verandering van zithouding kon ook onze groep even later de gele poten zien; daarmee viel Roodpootvalk af. De geheel onbevederde tibia pasten ook niet goed op Slechtvalk *F peregrinus* of aanverwante grote valken, die een zwaardere 'broek' hebben. Met de ANWB-gids (Svensson et al 2010) in de hand bestudeerden we de vogel. Een jonge Boomvalk *F subbuteo* werd geopperd maar dat werd door Luc Cieters en mij terstond tegengesproken; de borst en kop waren daar veel te donker voor en LC had onlangs nog jonge Boomvalken geringd. De

aandacht richtte zich vervolgens op een donkere vorm Eleonora's – een soort waar ik enkele jaren geleden tevergeefs naar had gezocht op Menorca. Het leek onwaarschijnlijk om er nu één zo ver van de Middellandse Zee aan te treffen maar het beeld leek zo uit de ANWB-gids geknipt: een perfecte kopie van de afgebeelde donkere Eleonora's, inclusief de blauwachtig grijze snavel en oogring. Ondertussen probeerde ik met mijn compact-camera door de telescoop enkele foto's te nemen als bewijsmateriaal. Even later dook de valk van de kale boom omlaag en verschalkte behendig een libel om deze vervolgens op een dode tak te verorberen. Hij herhaalde dit huzarenstukje enkele malen. In vlucht deed hij aan een Boomvalk

denken maar met duidelijk langere, spitse vleugels. De afstand tot de vogel was c 50 m; tijdens het jagen kwam hij soms dichterbij, tot c 30 m. Door diverse deelnemers, onder anderen Sam De Backer, Kathleen Geukens, Fernand Nijs, Marleen Regent, Frederik Van Baelen en Jan Vanwinckel, werden foto's gemaakt, allemaal met 'klein materieel' waardoor de kwaliteit niet optimaal is.

Het was inmiddels 12:50 en de plicht riep; we hadden nog een programma af te werken en na een laatste blik op de valk snelden we naar het bezoekerscentrum. We vroegen de man achter de balie of de Eleonora's Valk al eerder gemeld was maar hij was duidelijk geen vogelkenner. Na een welverdiende koffie en boterham brak het vertrek aan. Buiten ontmoette ik enkele Nederlandse vogelaars. Ik vertelde over de waarneming, liet een sterk ingezoomde foto zien en vertelde waar de valk zich bevond. Eén van deze vogelaars kon de vogel nadien niet terugvinden en het nieuws werd daarom niet verder verspreid. Ongeveer een half uur voor de waarneming waren enkele Limburgse vogelaars in De Zeearend aanwezig. Op dat moment was de vogel nog niet in beeld, en wellicht nog niet aanwezig (Max Berlijn pers meded). Later werd duidelijk dat de twee deelnemers van de groep die als laatsten naar het bezoekerscentrum waren teruggekeerd (Bart Broos en FN) de valk nog in zuidelijke of zuidwestelijke richting over de spoorberm hadden zien vliegen. Het is dus goed mogelijk dat de vogel niet veel langer dan een half uur ter plaatste is geweest.

In de bus wisselden beide groepen hun ervaringen uit en aan de hand van Génsbøl (1992) concludeerden we dat het een tweedejaars exemplaar was. We bezochten nog enkele plaatsen maar kwamen geen andere vogelaars meer tegen.

Iets na 21:00 eindigde de busreis en ik haastte mij naar huis om de waarneming door te geven. Thuis stortte ik me op de computer en keek snel op www.waarneming.nl – vreemd... geen enkele melding van de valk? Ik voerde de waarneming in als 'zeker' met een korte beschrijving maar slaagde er door technische problemen niet in om de foto's toe te voegen. Snel kreeg ik een reactie van Vincent Hart. Dankzij hem en de hulp en laptop van mijn dochter kwamen er even later toch foto's bij de waarneming, zij het in zeer klein formaat. Sommige Nederlandse vogelaars zagen in deze kleine afbeeldingen niet direct een Eleonora's Valk en opties als melanistische Slechtvalk, Boomvalk of Torenvalk *F tinnunculus* werden open gehouden.

Voor enkele 10-tallen mensen waren de foto's voldoende reden om de volgende ochtend vanaf

het eerste licht de plaats van de waarneming grondig uit te kammen. Dit leverde helaas geen betrouwbare vervolgwarneming meer op. Naderhand verschenen meer en betere foto's op internet op basis waarvan de determinatie definitief kon worden bevestigd.

Beschrijving

GROOTTE & BOUW Middelgrote valk. Vleugels lang en spits, in zit voorbij staart stekend. Relatief forse snavel. In vlucht Boomvalk-achtig, lange, spitse vleugels opvallend.

VERENKLEED Geheel donker, donkergrijs tot zwart met bruin waas, vooral op mantel, staart en vleugel (dekveren). 'Broek' en onderstaartdekveren ook donker. Op borst vaag patroon van zwarte vlekken op donkere ondergrond. Tertials zwart met bruine karteltekening op rand. Op dekveren zeer vaag patroon van donkere dwarsbandering op donkerbruine ondergrond zichtbaar. Onderstaartdekveren donkerbruin met donkere bandering. Staart donkerbruin met donkere dwarsbandering op boven- en onderzijde. Ondervleugeldekenveren zwart, rest van ondervleugel donkergrijs.

NAAKTE DELEN Snavel blauw-grijs met donkere punt. Oogrand grijsachtig, op sommige foto's met iets gelige tint. Oog donker. Poot geel. Nagels donker. Beide poten ongeringd.

RUI & SLEET Op vluchtfoto's onregelmatige achterrand van handvleugel zichtbaar, duidend op veren van verschillende leeftijd.

GELUID Niet gehoord.

GEDRAG Rustend in kale takken van hoge bomen. Regelmatig libellen vangend. Zich weinig aantrekkelijk van aanwezige waarnemers en bij libellen vangend soms tot op c 30 m van de groep komend.

Determinatie

De combinatie van de slanke bouw met lange staart en lange vleugels en geheel zwartbruin verenkleed wijst direct op een donkere vorm Eleonora's Valk. De blauwgrijze washuid en oogrand duiden op een onvolwassen exemplaar of een vrouwtje. De bruine tint op de staart, de bandering op de staart, de zwarte ondervleugeldekenveren, de gele poten en het vage vlekkenpatroon op de borst (als 'ghost image' van de gevlekte borst bij een lichte vorm Eleonora's) completeren de determinatie en sluiten andere valken uit (Génsbøl 1992, Ristow et al 1998, 2000, Forsman 1999ab, Ferguson-Lees & Christie 2001, van Duivendijk 2011). Verwarring kan ontstaan met afwijkend gekleurde exemplaren van reguliere valkensoorten in Europa, bijvoorbeeld melanistische (donkere vorm) Boomvalk (cf Corso & Monterosso 2000, 2004, maar zie Ristow 2004) of een met olie bevuild Smelleken *F columbarius* (Enno Ebels pers obs), of met ontsnapte valken van buiten Europa, zoals Australische Zwarte Valk *F subniger*. Deze

laatste is echter een slag groter en zwaarder gebouwd, mist de bruine tint in het verenkleed en heeft lichtgrijze poten. Boomvalk heeft onder meer een fijnere snavel en in de beschreven donkere vorm lichtere onderstaartdekveren (Corso & Monterosso 2000, 2004). Woestijnvalk *F concolor* is over het hele lichaam lichter gekleurd, meer leigrijs. Een donkere valk bij Kirchberg, Steiermark, Oostenrijk, op 22-25 november 2003 werd aanvankelijk als de eerste Eleonora's voor Oostenrijk gemeld maar werd later, mede op advies van Dick Forsman, als een waarschijnlijke hybride beschouwd, met name vanwege het te uniform donkere verenkleed, bijvoorbeeld zonder bandering op de staartveren (foto's op www.surfbirds.com en www.tarsiger.com; Dick Forsman in litt).

Een adulte Eleonora's Valk zou nog langere en smallere vleugels en een nog langere staart vertonen; daarom is de vogel van Flevoland te determineren als tweedekalenderjaar (Dick Forsman in litt). De onregelmatige achterrand van de vleugel duidt ook op een vogel ouder dan juveniel. Het verschil in postuur tussen onvolwassen en adulte vogels is bij deze soort goed waarneembaar en kan bij veldherkenning voor problemen zorgen omdat onvolwassen exemplaren niet voldoen aan het 'standaardplaatje' van Eleonora's (Ristow 2004; Dick Forsman in litt).

Voorkomen en verspreiding

Het betreft het eerste geval van Eleonora's Valk voor Nederland (onder voorbehoud van aanvaarding door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna; CDNA). Eleonora's kent een lichte en een donkere vorm, waarbij de verhouding in de populatie ligt op c 3:1; slechts 2% van de juveniele vogels behoort tot de donkere vorm maar dit percentage neemt toe tot 28% bij vogels van een jaar oud en 30% bij adulte (Ristow et al 1998). Onder de dwaalgasten in Noord-Europa zijn donkere exemplaren dus in de minderheid, als ten minste wordt aangenomen dat dwaalgasten evenredig verdeeld zijn over beide vormen. Daarbij moet wel worden aangetekend dat donkere exemplaren misschien eerder als 'iets bijzonders' worden opgemerkt dan lichte exemplaren, die in verenkleed meer op Boomvalk lijken. Bovendien kan de verhouding plaatselijk verschillen: in de kleine kolonie aan de kust van Noordwest-Marokko was in oktober 2011 de donkere vorm bijvoorbeeld talrijker dan de lichte (Arnoud van den Berg in litt).

Eerdere meldingen van Eleonora's Valk in Nederland werden niet aan de CDNA voorgelegd of zijn niet aanvaard vanwege ontoereikende do-

cumentatie (geen van deze vogels werd gefotografeerd). Van 2 augustus tot 3 september 2003 was een ontsnapte donkere valk (met belletje en gele leertjes) aanwezig op diverse plekken langs de Friese en Groninger Waddenkust. Deze vogel werd aanvankelijk gemeld als (mogelijke) Eleonora's maar betrof vrijwel zeker een hybride; verschillende kenmerken, zoals het grote formaat (als Buizerd *Buteo buteo*), pasten niet op Eleonora's (www.lauwersmeer.com).

De soort komt als broedvogel voor op eilanden en in kustgebieden van de Middellandse Zee en is een dwaalgast in Noord- en Noordwest-Europa. Het is een langeafstandstrekker die hoofdzakelijk overwintert op Madagaskar. In Europa zijn gevallen van dwaalgasten bekend uit Brittannië (6, waarvan geen enkele twitchbaar, de eerste in 1977 en de meest recente een overvliegend donker exemplaar gefotografeerd op 13 september 2008 in Essex, Engeland; Neave 2008), Denemarken (2+), Duitsland (c 4), Finland (1), Hongarije (4), Litouwen (1), Polen (10+), Tsjechië (1), Zweden (16+) en Zwitserland (10 augustus 2011) (www.tarsiger.com, www.netflug.dk; Marcel Haas in litt). Indien aanvaard betrof een lichte vorm die werd gefotografeerd bij Strée, Liège, op 24 september 2011 de eerste voor België.

In Frankrijk zijn tot 2005 bijna 800 waarnemingen bekend, waarvan de overgrote meerderheid langs de Middellandse Zeekust en op Corsica maar bij hoge uitzondering ook noordelijk tot aan de grens met België en langs de Atlantische kust (Dubois et al 2008). De soort wordt er van april tot november waargenomen, met een zwakke piek eind mei en begin juni en een sterke piek van begin augustus tot begin september (vooral de tweede en derde decade van augustus). Noordwaartse bewegingen zijn aangetoond aan de hand van 'satellite tracking'. Zie www.migraciondeaves.org voor resultaten van onderzoek op de Balearische Eilanden, waarbij een paar exemplaren eerst een route door Zuidoost-Frankrijk volgden voordat ze zowel overdag als 's nachts over zee en woestijn richting Madagaskar vlogen (Arnoud van den Berg in litt).

Een compacte analyse van 33 waarnemingen in Centraal- en Noordwest-Europa tot en met najaar 2011 laat de volgende verdeling over de maanden zien: eind april (1), mei (4), juni (5), juli (1), augustus (9), september (10) en oktober (3). Omdat de status van sommige waarnemingen in het kader van dit artikel niet achterhaald kon worden, is deze analyse mogelijk onvolledig maar duidelijk is dat er, net als in Frankrijk, sprake is van een voorjaarspiek en een (iets grotere) najaarspiek,

met het zwaartepunt in augustus-september. Bij tenminste acht gevallen was sprake van een donkere vorm en bij tenminste 11 gevallen van een lichte vorm; bij 14 gevallen is de kleurvorm niet vermeld in de beschikbare gegevens. Bij 11 gevallen gingen het om onvolwassen (eerstejaars of tweedejaars) exemplaren en bij 13 gevallen om adulte; van negen exemplaren is de leeftijd niet vermeld in de beschikbare gegevens.

Dankzegging

Wij danken Garry Bakker, Dick Forsman, Marcel Haas en Vincent Hart voor hun hulp bij de totstandkoming van dit artikel.

Summary

ELEONORA'S FALCON AT OOSTVAARDERSPLASSEN IN SEPTEMBER 2011 On 17 September 2011, a group of c 50 birders from Belgium on a day trip to the Netherlands found and photographed a dark-morph Eleonora's Falcon *Falco eleonora* at Oostvaardersplassen, Flevoland. The bird frequented an open forest area close to a large wetland area and roosted in dead trees. It was catching dragonflies on several occasions. The bird was watched from c 12:20 to 12:50 and last seen flying in a southerly or south-westerly direction; it was not seen by other observers. The next day, several 10s of birders searched the area, again without success. Based on the photographs, the bird was identified as a second-calendar year, mainly because of the blue-grey cere and orbital ring; the feet were yellow. The plumage was all dark with a brownish tinge. On the breast, a ghost pattern of breast streaking was visible. On the tertials and tail-feathers, dark brown barring was present. The underwing-coverts were black. Size and shape were comparable with a large and long-winged Eurasian Hobby *F subbuteo*. These characters only fit a second calendar-year Eleonora's and exclude pitfalls like Red-footed Falcon *F vespertinus*, dark-morph Eurasian Hobby, aberrant Common Kestrel *F tinnunculus* or Peregrine Falcon *F peregrinus*, or escaped falcons, including hybrids.

If accepted, this is the first record for the Netherlands. The species is rare in central and north-western Europe, with records in Britain (6), the Czech Republic (1), Denmark (2+), Finland (1), Germany (c 4), Hungary (4),

Lithuania (1), Poland (10+), Sweden (16+) and Switzerland (1). Records are concentrated in spring (late April-June) and autumn (August-October), with most in August-September. Dark morph individuals represent c 30% of the whole population and are also rarer as vagrant than pale morph. However, because dark morph birds are probably more easily detected as 'something rare' than pale morph birds, there may be some bias towards dark morph individuals being found as vagrants.

Verwijzingen

- Corso, A & Monterosso, G 2000. Eine unbeschriebene dunkle Variante des Baumfalken *Falco subbuteo* und ihre Unterscheidung vom Eleonorenfalken *F. eleonora*. *Limicola* 14: 209-215.
- Conzemius, T 2000. Hinweise zur Bestimmung des Eleonorenfalken *Falco eleonora* in Mitteleuropa. *Limicola* 14: 161-171.
- Corso, A & Monterosso, G 2004. Further comments on dark Hobbies in southern Italy. *Br Birds* 97: 411-414.
- Dubois, P J, le Maréchal, P, Olioso, G & Yésou, P 2008. *Nouvel inventaire des oiseaux de France*. Parijs.
- van Duivendijk, N 2011. *Advanced bird ID handbook – the Western Palearctic*. Londen.
- Ferguson-Lees, J & Christie, D A 2001. *Raptors of the world*. Londen.
- Forsman, D 1999a. *The raptors of Europe and the Middle East: a handbook of field identification*. Londen.
- Forsman, D 1999b. Identification of Eleonora's Falcon. *Alula* 4: 122-126.
- Génsbøl, B 1992. *Birds of prey of Britain & Europe, North Africa and the Middle East*. Londen.
- Neave, R 2008. The Eleonora's Falcon in Essex. Website: www.essexbirdwatchsoc.co.uk/Eleonora's%20write-up.pdf.
- Ristow, D, Wink, C, Wink, M & Scharlau, W 1998. Colour polymorphism in Eleonora's Falcon *Falco eleonora*. *Sandgrouse* 20: 56-64.
- Ristow, B, Witte, L & Wink, M 2000. A characterisation of the homozygous dark morph of Eleonora's Falcon. *Sandgrouse* 22: 118-121.
- Ristow, D 2004. Exceptionally dark-plumaged Hobbies or normal Eleonora's Falcons? *Br Birds* 97: 406-411.
- Svensson, L, Mullarney, K, Zetterström, D & Grant, P J 2010. *ANWB vogelgids van Europa*. Vierde druk. Den Haag.

Gilbert Rijmenans, Gelrodeweg 91, 3200 Aarschot, België (dejille@skynet.be)
Enno B Ebels, Joseph Haydnlaan 4, 3533 AE Utrecht, Nederland (ebels@wxs.nl)

Adult males Western Marsh Harrier with pale primary markings

In May 2008, I photographed a pair of Western Marsh Harriers *Circus aeruginosus* near Nijkerk, Gelderland, the Netherlands. The birds were at a breeding site known by a number of bird photographers. The male was a very pale individual (especially on head and underwing), with reduced black primary tips and lacking a black trailing edge to the wing. The female somewhat resembled an adult male in plumage. Therefore, I assumed that both birds were of relatively old age. Back home and looking at the photographs, I noticed that the male showed pale spots in the black primaries. I could not remember having seen such primaries in this species before (not in the field nor in photographs), so I checked Cramp & Simmons (1980), Forsman (1999), Gensbøl (2007), and some other sources but could not find any information on the subject. A photograph of the male taken by Tim Veen at Nijkerk in 2008 appeared on the Dutch bird photographers website www.birdpix.nl. Apparently, nobody had noticed the aberration in the wing tip and when I mentioned this and asked for information, nobody responded. This was even more remarkable as this individual is probably one of the most photographed Western Marsh Harriers in the world.

As I did not receive any answers, I sent one of the photographs to Dick Forsman. To my surprise, DF answered that he had never seen such primary tips before. He guessed that: 'While losing the dark wing-tip they still hang on to the 'primitive' barring that is underlying in most birds of prey. On the other hand, the closely related Eastern Marsh Harrier *C. spilonotus* shows much more barring in the flight-feathers than western birds, including in adult males (see, eg, plate 32 in Ferguson-Lees & Christie 2001). The Nijkerk bird might of course carry some eastern genes but I think this is more unlikely. However, all this is very speculative and the only thing I know for sure is that birds like this are not common'. Note, however, that an 'old adult-type male' photographed in Finland in July 1996 (plate 190 in Forsman 1999) also shows some paler markings in the primaries.

Almost certainly the same birds returned to the site in 2009, 2010 and spring 2011 (see www.birdpix.nl). Again photographs were taken and compared with the ones taken in 2008. Curious about a possible plumage development over the years, I searched for images of the same individual from earlier breeding seasons. A request on www.birdpix.nl resulted in photographs of a male by

Jan van der Greef taken on 2 June 2007. Most probably, this concerned the same bird as the bird from 2008 and later years although there is no 100% certainty (see also the Hasselt bird below).

Description of Nijkerk male

The description is based on photographs from 2009. Differences with earlier years are given in brackets.

HEAD & UNDERPARTS Head, neck and upper breast pale and rather uniformly coloured, with streaks in latter two regions and on crown. Dark surrounding eye very limited. Rest of underparts reddish-brown and rather sharply demarcated from upper breast.

WING Underwing very pale and almost unmarked. No dark trailing edge. Primaries showing less black than usual (usually black reaches further than notches, whereas in this bird black not extending any further than this point). In black primaries, pale dots visible, two in p9 and one in both p8 and p7 (2008 bird showing two in both p9 and p8 and one in p7 (with a second but indistinct dot present in p7). 2007 bird showing less obvious white dots, being mostly visible in p9 and p7).

Other birds with unusual markings in the Netherlands

In April 2009, a new photograph of a Western Marsh Harrier appeared on www.birdpix.nl. It was another male with 'fingerprints' which were (again) not noted by the photographer nor by the members/visitors of this site. The photograph had been taken by Ton Valk at Hasselt, Overijssel, the Netherlands, on 20 April 2009, c 35 km NNE from Nijkerk. At first glance, the bird showed the same type of 'fingerprints' but there were some differences. Intrigued by this other 'unusual' bird, I checked the database on www.birdpix.nl using the location search term and came across a photograph taken at the same site. Again the unusual markings had not been noticed. Strangely enough, this bird, photographed in 2006, looked older than the Hasselt bird from 2009. Furthermore, this bird was ringed and, therefore, a third individual seemed to be involved. Efforts to find out when and where the bird had been ringed yielded no results.

Comparison with Hasselt birds

Compared with the Nijkerk bird, the Hasselt birds showed less sharply demarcated black primary tips. Instead, the base of the primaries was more or less mottled. The black in the primaries of the Hasselt 2006 bird (plate 498, figure 2 (left)) reached further down towards the base of the primaries than in the Hasselt 2009 (plate 499, figure 2 (center)) and Nijkerk bird (plate 496-497, 500-

Adult males Western Marsh Harrier with pale primary markings

496-497 Western Marsh Harrier / Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus*, adult male, Nijkerk, Gelderland, 2 June 2007 (*Jan van der Greef*) **498** Western Marsh Harrier / Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus*, adult male, Hasselt, Overijssel, 28 May 2006 (*Jan Uilhoorn*). Same image used in figure 2 (left). **499** Western Marsh Harrier / Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus*, adult male, Hasselt, Overijssel, 20 April 2009 (*Ton Valk*). Same image used in figure 2 (centre). **500** Western Marsh Harrier / Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus*, adult male, Nijkerk, Gelderland, 9 May 2008 (*Karel A Mauer*) **501** Western Marsh Harrier / Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus*, adult male, Nijkerk, Gelderland, 3 April 2009 (*Karel A Mauer*). Same image used in figure 1 (left) and figure 2 (right).

Adult males Western Marsh Harrier with pale primary markings

FIGURE 1 Primary tips of adult male Western Marsh Harrier / Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus*. Right: normal pattern, left: aberrant pattern with pale markings (same image as in plate 501).

501). In combination with its marked wing-coverts this probably indicates a younger age than the other birds. On the upperside of the primaries, the prints were also present and visible. Although a faint print in the primaries of the Nijkerk bird could be seen in photographs, it was never as clear as in the Hasselt birds (at least in 2009; there

older, the underwing gets paler and loses colour and markings (especially in the coverts). With age, the extent of black in the primaries reduces gradually and the dark trailing edge to the secondaries and inner primaries disappear.

Regarding the reaction of DF that he had never seen such birds before, it is quite surprising that

are no photographs from the upperside taken in 2006). If the Nijkerk bird, which seemed older than the Hasselt bird from 2009, was indeed older one might expect obvious markings on the upperside of the primaries as well.

Discussion

As DF already guessed and supported by the development in the Nijkerk bird, the uncommon markings are probably age-related changes in the remiges. As males Western Marsh Harrier get

FIGURE 2 Primary tips of three adult males Western Marsh Harrier / Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus*. From left to right: Hasselt, Overijssel, 2006 (same image as in plate 498); Hasselt 2009 (same image as in plate 499); and Nijkerk, Gelderland, 2009 (same image as in plate 501). Note differences in primary tip markings.

502 Western Marsh Harrier / Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus*, adult male, Nijkerk, Gelderland, 6 April 2011 (Wijnand van Buuren). Note pale markings also visible on upside of primaries.

three such individuals were present in one general area in the Netherlands during a period of just a few years. Perhaps these concern birds from the same nest or from nests in different years of the same breeding pair. One may wonder if such birds are probably more common than expected but go unnoticed.

DF (in litt) gave at least two possible explanations for this phenomenon: **1** This local Dutch population has a very low mortality rate, for one reason or another, which enables birds to reach a higher age than normally. For instance, persecution of raptors in the Netherlands is among the lowest in Europe, and/or these birds might winter somewhere safe; **2** another possibility is that this trait is a mutation which is genetically inherited and passed on from one generation to the next. This could explain why so many similar looking males occur within a limited geographic area, as the offspring tends to return to their natal area. In addition, DF indicated that this trait may well have been overlooked in the past (as suggested by plate 190 in Forsman 1999), as this is not a feature that

is easily seen in the field under normal conditions. Thanks to digital photography it is now possible to study even minor plumage features and to draw new conclusions regarding, eg, geographic differences between populations.

Acknowledgements

I wish to thank Jan van der Greef for providing photographs of the Nijkerk bird from 2007, Jan Uilhoorn and Ton Valk for providing photographs of the Hasselt birds from 2006 and 2009, Wijnand van Buuren for the photograph of the Nijkerk bird in 2011, and Dick Forsman for his comment on the Nijkerk bird and on this note.

References

- Cramp, S & Simmons, K E L (editors) 1980. The birds of the Western Palearctic 2. Oxford.
Ferguson-Lees, J & Christie, D A 2001. Raptors of the world. London.
Forsman, D 1999. The raptors of Europe and the Middle East: a handbook of field identification. London.
Gensbøl, B 2007. Roofvogels van Nederland. Zeist.

Karel A Mauer, Fluitekruidstraat 63, 1313 KT Almere, Netherlands (kamauer@tiscali.nl)

Pacific albatrosses: Laysan, Short-tailed, Black-footed and Waved Albatross

The albatrosses Diomedidae are divided into four genera: Pacific albatrosses (*Phoebastria*), 'great albatrosses' (*Diomedea*), mollymawks (*Thalassarche*) and 'sooty albatrosses' (*Phoebetria*). Within the family, the assignment of genera has been debated for over 100 years. Originally placed into a single genus, *Diomedea*, they were rearranged into four different genera in 1852, then lumped back together and split apart again several times, acquiring 12 different genus names in total (though never more than eight at one time). By 1965, in an attempt to bring some order back to the classification of albatrosses, they were lumped into two genera, *Phoebetria* and *Diomedea*. More recent research studied the mitochondrial DNA of all 14 accepted species, finding that there were four, not two, monophyletic groups within the albatrosses. These researchers proposed the resurrection of two of the old genus names, *Phoebastria* for the North Pacific albatrosses and *Thalassarche* for the mollymawks, and these changes have, in recent years, been accepted and adopted by the majority of researchers and ornithological bodies (cf, eg, Nunn et al 1996, Robertson & Nunn 1998, Onley & Scofield 2007). Of the four genera, the North Pacific albatrosses are considered to be a sister taxon to the 'great albatrosses', while the 'sooty albatrosses' are considered to stand closer to the mollymawks.

The Pacific albatrosses comprise four species: Laysan *P immutabilis*, Short-tailed *P albatrus*, Black-footed *P nigripes* and Waved Albatross *P irrorata* (Onley & Scofield 2007). The first three are the only albatross species that range into the Northern Hemisphere; all other albatross species breed in the Southern Hemisphere or around the Equator, although some irregularly reach the Northern Atlantic as vagrants. The Pacific albatrosses are the most tropical of all albatrosses, with Waved nesting on the Equator and the other three on (sub)tropical islands south of Japan and in the Hawaiian Chain. Identification at sea is not a big issue (contrary to the 'great albatrosses' and some of the mollymawks), also because only four species occur in the North Pacific. Juveniles return to the colony 2-3 years after fledging but do not mate until 7-8 years old. During these non-breeding years, they form

bonds with a mate that they keep for life.

During 7-12 April 2010, I had the opportunity to visit the impressive breeding colonies of Laysan Albatross and Black-footed Albatross on Midway Atoll, Hawaii (the largest colonies of these species in the world), in the middle of the breeding season, and was lucky to observe a single near-adult Short-tailed Albatross here as well. Some years before, I visited a Waved Albatross colony on the Galápagos Islands during two birding trips in 1995 and 2006.

A selection of photographs of these four Pacific albatross species is presented here; more photographs taken during my visits can be viewed at www.pbase.com/otto1/midway (Laysan, Short-tailed and Black-footed Albatross) and www.pbase.com/otto1/am_waved_alba_gal (Waved Albatross).

Midway Atoll

Midway Atoll, c 2250 km (1250 sea miles) WSW of Honolulu, Hawaii, was discovered by a Hawaiian ship in 1867 and soon became a stand-alone possession of the USA, who built a Navy Air Station in 1938. In 1942, the USA ambushed the Japanese fleet north of Midway (the Battle of Midway), the major turning point in the Pacific War. In 1978, the Naval Air Facilities were dismantled and, in 1988, Midway became a National Wildlife Refuge, administered by the US Fish and Wildlife Services. This organization did a good job (with the aid of volunteers), restoring the biological diversity. In 1997, the Atoll was opened for public visits but a few years later the visitor facilities closed again. However, since 2009, a limited number of small groups can obtain a permit for a stay on the atoll.

Midway Atoll has a diameter of 8 km and consists of three islands (combined surface area 7 km²): Eastern Island, Sand Island and tiny Spit Island. The navy activities mainly changed Sand Island, resulting in 95 buildings and a large runway. The original plant life was completely altered, and ironwood and coconuts were introduced. Efforts are underway to restore the indigenous vegetation but most of the abandoned navy facilities, including the runway, are still there. Introduced rats and rabbits have been exterminated. Lead poisoning was recently a big issue, caused by lead-based paint on the navy building from World War II. Especially, Laysan Albatross chicks were found to be vulnerable for peeled paint chips.

503 Laysan Albatrosses / Laysanalbatrossen *Phoebastria immutabilis*, Midway Atoll, Hawaii, 8 April 2010
(Otto Plantema)

504 Laysan Albatross / Laysanalbatros *Phoebastria immutabilis*, Midway Atoll, Hawaii, 12 April 2010
(Otto Plantema)

The albatrosses are literally everywhere on Midway from late October and eggs are laid in December. In early summer, the adults leave the fledglings, which stay another month on the atoll before their departure, not to return to Midway before three years.

A total of 18 seabird species breed on Midway, including Christmas Shearwater *Puffinus nativitatis* and Wedge-tailed Shearwater *P. pacificus*, Bonin Petrel *Pterodroma hypoleuca*, Red-tailed Tropicbird *Phaethon rubricauda* and White-tailed Tropicbird *P. lepturus*, Red-footed Booby *Sula sula* and Masked Booby *S. dactylatra*, Great Frigatebird *Fregata minor* and Common Fairy-Tern *Gygis alba*. The rare Laysan Duck *Anas laysanensis* has been (re)introduced. Migrants include Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva*, Ruddy Turnstone *Arenaria interpres* and the elusive Bristle-thighed Curlew *Numenius tahitiensis*. The waters around the atoll also abound with wildlife, with, eg, many Spinner Dolphins *Stenella longirostris*, Green Sea Turtles *Chelonia mydas* and c 60 individuals of the endemic and endangered Hawaiian Monk Seal *Monachus schauinslandi*; to protect the latter, a stretch of 4 km beach is closed area.

Laysan Albatross

Laysan Albatross is one of the smaller albatross species with a wingspan of 'only' c 2.10 m. The population is rebounding from a period of severe hunting in the early 1900s. Feather hunters killed many 100 000s and the slaughter eventually led to the protection on the north-western Hawaiian Islands. On Midway, airport activities and communications antennas also took a heavy toll in bird strikes in the 1940s and 1950s. Perhaps the most significant ecological catastrophe took place during the Battle of Midway, when rats from ships first gained access to Sand Island with dire consequences for nesting birds. The rats are gone and large obstacles have been removed on Midway, and since then the population has been steadily growing although it seems to stabilize now. Counts in 2010 on Midway indicated 420 000 breeding pairs, c 75% of the total world breeding population of 590 000 pairs. Laysan Island, Hawaii, has the second largest colony with more than 100 000 pairs. Smaller numbers breed on islands off Japan and, since the 1980s, Mexico (BirdLife International 2010a). The main current threat is long-line fishing. Laysan is also vulnerable to ingestion of floating plastics which have contaminated ma-

505 Laysan Albatrosses / Laysanalbatrossen *Phoebastria immutabilis*, Midway Atoll, Hawaii, 9 April 2010
(Otto Plantema)

506 Short-tailed Albatross / Stellers Albatros *Phoebastria albatrus*, Midway Atoll, Hawaii, 8 April 2010
(Otto Plantema)

507 Short-tailed Albatross / Stellers Albatros *Phoebastria albatrus*, Midway Atoll, Hawaii, 11 April 2010
(Otto Plantema)

nor parts of the Pacific Ocean. The American art photographer Chris Jordan photographed a series of carcasses of Laysan, literally filled with plastic debris (www.chrisjordan.com/gallery/midway). During my visit, I looked for dead adults with traces of plastic but did not find any, probably because of the instructions for the staff of the US Fish and Wildlife Service to remove all dead animals. Because of these threats, the conservation status is 'Near Threatened'. Laysan can grow very old and individuals older than 50 years are known from Midway.

When I visited the colony, chicks dotted the landscape and 1000s of (sub)adults were in full courtship display as they searched a potential mate for future nesting. The courtship consists of dances with a number of ritual movements.

Short-tailed Albatross

Short-tailed Albatross is the largest of the genus with a wingspan of up to c 2.30 m. The adults are striking with their white head with a golden wash on crown and nape and heavy pink bill (on Midway, the species is called 'Golden Gooney'). In the 19th century, Short-tailed was very common but feather hunters killed probably 10 million birds and then, in 1939, the colony on the Japanese island Torishima was covered with 10-30 m of lava. During a survey after World War II on Torishima, no adults were found and at this point the species was assumed to be extinct. However, an estimated 50 individuals (mainly juveniles) survived at sea, and in 1954 again the first egg was found on Torishima. The population grew steadily to c 2400 individuals, breeding on isolated Torishima (c 80%) and Minami-kojima (c 20%; BirdLife International 2010b). Both islands are completely closed for the public and only a few pelagic trips circle the islands. Threats for Short-tailed are longline fishing and volcanic eruptions on Torishima (as happened in 1939), and the species is classified as 'Vulnerable' (BirdLife International 2010b). Many measures are underway to protect this species: improved fishing techniques, a ban for fishing around the colonies and improvement of the habitat on Torishima by planting grass to stabilize the soil; on the other hand, a dispute about the ownership of Minami-kojima (holding more than 400 pairs) between China and Japan obstructs helping the birds there.

The first Short-tailed Albatross in Hawaii was observed on Midway between 1936 and 1941. Since then, between one and three individuals have been observed every year within the Laysan

Albatross colony. A female Short-tailed that returned from 1989 to 2003 laid infertile eggs in November 1993, 1995, 1997 and 2001. In 1995, it incubated the egg constantly for 62 days before giving up and returning to sea, perhaps a record for a bird known to go without food (Pyle & Pyle 2009). In recent years, two subadult birds have been observed on Sand Island and Eastern Island (both raised and banded in Japan in the 1980s). Disputable reports have indicated possible successful nesting in 1961 and 1962 (Pyle & Pyle 2009, www.fws.gov/midway/stal.html). In the breeding season 2010-11, an adult Short-tailed Albatross on Midway was observed incubating a freshly laid egg...

In the breeding season 2010-11, an adult Short-tailed Albatross was observed incubating a freshly laid egg on 16 November 2010. The first-ever Short-tailed chick to hatch at Midway Atoll survived a strong storm in February 2011 and also the destructive tsunami that hit Midway on 10 March following the strong earthquake off Japan. During the tsunami, the chick was washed c 40 yards from its nest site and was then returned to its hatching location by refuge biologist Pete Leary. The nest site was located among a cluster of Short-tailed decoys and recorded Short-tailed calls that act as a nest site attraction and which provide a substitute for the colonial stimulation that many seabirds need to successfully breed. This technique was pioneered by Stephen Kress of the National Audubon Society with Atlantic Puffins *Fratercula arctica* over 30 years ago (www.fws.gov/pacific/news/news.cfm?id=2144374679, www.photosafaris.com/blog/2011/midway-atolls-short-tailed-albatross-chick-thrives-despite-tsunami-by-joe-van-os).

Black-footed Albatross

With a wingspan of 1.90 to 2.10 m, Black-footed Albatross is one of the smaller albatrosses. The plumage is completely dark greyish brown, although some adults show whitish undertail-coverts and all adults have white markings around the bill base, increasing with age, and below the eye. The world population is estimated at 129 000 adult birds. Breeding colonies are mainly in the Hawaiian Chain. Midway holds the largest colony with 24 000 pairs in 2010 (c 35% of the world population), with a tendency of a slow decline. The second-largest colony, on Laysan Island, holds 21 000 pairs. Torishima off Japan had 1219 pairs in 1998 (up from 20 in 1964), the Bonin Islands 23 pairs and c 400 pairs breed on offshore Mexican islands, of which 337 on Islas Guadalupe,

508 Black-footed Albatrosses / Zwartvoetalbatrossen *Phoebastria nigripes*, Midway Atoll, Hawaii, 11 April 2010
(Otto Plantema)

509 Black-footed Albatross / Zwartvoetalbatros *Phoebastria nigripes*, Midway Atoll, Hawaii, 9 April 2010
(Otto Plantema)

510 Black-footed Albatrosses / Zwartvoetalbatrossen *Phoebastria nigripes*, Midway Atoll, Hawaii, 11 April 2010 (Otto Plantema)

in 2005 (BirdLife International 2010c). On Midway, every year hybrids of Black-footed and Laysan Albatross are present (cf www.scholtz.org/bill/nature/Midway/index.html).

Black-footed Albatross is strongly threatened by longline fishing. Estimates put numbers of 4000-8000 victims per year, mainly from Japanese and Taiwanese fishing fleets. These high numbers are a tragic loss, and even more so if we consider that most victims can be avoided: in November 2010, a government officer at King Edward Point, South Georgia, told me that strict longline fishing regulations within the territorial zones around South Georgia had resulted in a tremendous reduction of victimized albatrosses. Black-footed is also vulnerable to ingestion of floating debris. The species is classified as 'Endangered'.

Waved Albatross

Waved Albatross breeds almost exclusively on the lava fields of Española Island in the Galapagos Archipelago (some may still breed on Isla de la Plata off Manabí province, Ecuador, where three non-breeding adults were seen in 2001). This only tropical albatross is distinctive mainly because of the very long, bright yellow bill, which looks disproportionately large. During the breeding season,

birds forage almost exclusively along the coasts of Ecuador and Peru. The courtship is very spectacular, with rapid bill circling and raised bills, creating a howling sound. The species has difficulties with taking off, so many birds first walk from the nests to high cliffs for an easier take off. Threats are longline fishing (this disrupts the balance in sex ratio, because males are killed more frequently than females) and the numbers decrease. On Española, birds are protected efficiently by the National Parc personnel and this island is also a Unesco World Heritage Site. Only a very small part of the colony is open to the public and visitors have to follow strict rules. During two visits to Española, I had the impression that tourism is the least problem, however. Waved is classified as 'Critically endangered', with an estimated world population of 37 400 adults in 2001 and presumed subsequent decline, although no new complete census after 2001 has been carried out (BirdLife International 2010d).

References

- BirdLife International 2010abcd. Species factsheet: *Phoebastria immutabilis*; *Phoebastria albatrus*; *Phoebastria nigripes*; *Phoebastria irrorata*. Website: www.birdlife.org. [Accessed 13 August 2010.]
Nunn, G B, Cooper, J, Jouventin, P, Robertson, C J R &

511-512 Waved Albatrosses / Galápagosalbatrossen *Phoebastria irrorata*, Galápagos Islands, 7 June 2006
(Otto Plantema)

Robertson G G 1996. Evolutionary relationships among extant albatrosses (Procellariiformes: Diome-deidae) established from complete cytochrome-b gene sequences. *Auk* 113: 784-801.

Onley, D & Scofield, P 2007. Albatrosses, petrels and shearwaters of the world. London.

Pyle, R L & Pyle, P 2009. The birds of the Hawaiian Islands: occurrence, history, distribution, and status.

Version 1 (31 December 2009). Website: <http://hbs.bishopmuseum.org/birds/rlp-monograph/pdfs/02-Galliformes-Procellariiformes/STAL.pdf>.

Robertson, C J R & Nunn, G B 1998. Towards a new taxonomy for albatrosses. In: Robertson, G & Gales, R (editors), *Proceedings of the First International Conference on the Biology and Conservation of Albatrosses*, Chipping Norton, pp 13-19.

Otto Plantema, Braakpeel 1, 6034 RP Nederweert, Netherlands (otto.plantema@planet.nl)

DBA-nieuws

Betaling van abonnementsgeld voor 2012 Bij dit nummer van Dutch Birding treft u een rekening aan voor het abonnementsgeld voor 2012. De abonnementsprijs blijft voor Nederland EUR 39.50 (inclusief het Dutch Birding-jaaroverzicht op dvd) en voor België EUR 39.50; geïnteresseerde Belgische begunstigers kunnen de dvd op de Belgische Vogeldag kopen of nabestellen (EUR 3.00, excl porto). Nederlandse abonnees kunnen het abonnementsgeld betalen met de bijgevoegde acceptgirokaart. Indien u via internet betaalt, vermeld dan uw lidnummer (dit is te vinden op de bijgevoegde rekening). De Belgische abonnees wordt gevraagd om de betaal instructies op de rekening te volgen. De acceptgirokaart of een internetbetaling kunnen niet voor een adreswijziging worden gebruikt; u wordt verzocht een adreswijziging altijd apart per post of per e-mail te sturen naar onderstaand adres. Wij verzoeken u vriendelijk het abonnementsgeld voor 1 januari 2012 over te maken. Voorts wordt u verzocht

om alle correspondentie over abonnementszaken te richten aan: Dutch Birding Association, p/a Gerald Oreel, Deurganck 15, 1902 AN Castricum, Nederland, of aan circulation@dutchbirding.nl.

Payment of subscription for 2012 Enclosed with this issue, you will find the invoice for the subscription fee of 2012. The rates for 2012 remain EUR 40.00 for subscribers in Europe (outside Belgium and the Netherlands) and EUR 43.00 for subscribers outside Europe. We kindly request to follow the instructions on the enclosed invoice. Please, do not use payments as a change of address message but send a change of address separately to: Dutch Birding Association, c/o Gerald Oreel, Deurganck 15, 1902 AN Castricum, Netherlands, or circulation@dutchbirding.nl. You are asked to use this address for all other subscription matters as well.

Corrigenda

In het bijschrift bij plaat 424 (*Dutch Birding* 33: 334, 2011) werd een verkeerde genusnaam gebruikt. De volledige juiste naam luidt: Yellow-crowned Night Heron / Geelkruinkwak *Nyctanassa violacea*. REDACTIE

In the caption of plate 424 (*Dutch Birding* 33: 334, 2011) a wrong genus name was used. The complete correct name is: Yellow-crowned Night Heron / Geelkruinkwak *Nyctanassa violacea*. EDITORS

WP reports

This review lists rare and interesting birds reported in the Western Palearctic mainly from **late September to early November 2011**. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by a rarities committee. Observers are requested to submit their records to each country's rarities committee. Corrections are welcome and will be published.

GEESE TO DUCKS From 2 October, the wintering flocks of up to 100 **Lesser White-fronted Geese** *Anser erythropus* from Lappland, Sweden, arrived in the Netherlands. The

numbers at the regular site of Strijen, Zuid-Holland, increased from nine individuals on 2 October, 22 on 7 October, 33 on 10 October, 70 on 13 October to 77 on 18 October. At another traditional site, near Anjum, Friesland, 62 had arrived on 9 October but the numbers decreased to 43 on 12 October and just one on 14 October, suggesting that the Anjum birds quickly flew further south to Strijen and elsewhere. In France, a male **White-headed Duck** *Oxyura leucocephala* remained in Ille-et-Vilaine from 25 September into November; presumably, it concerned the same bird as in the previous winter.

513 White-tailed Tropicbird / Witstaartkeerkringvogel *Phaethon lepturus*, Fajãzinha, Flores, Azores, 15 October 2011 (David Monticelli)

514 Rüppell's Vultures / Rüppells Gieren *Gyps rueppellii*, 5 km west of Aousserd, Oued-Ed Dahab, Morocco, 1 August 2011 (Michel Aymerich)

515 Sandhill Crane / Canadese Kraanvogel *Grus canadensis*, adult, Boyton Marshes, Suffolk, England, 2 October 2011 (Bill Baston)

516 Solitary Sandpiper / Amerikaanse Bosruiter *Tringa solitaria*, São Miguel, Azores, 28 September 2011 (David Monticelli)

517-518 Gyr Falcon / Giervalk *Falco rusticolus*, first-year, Maagd van Gent, Oost-Vlaanderen, Belgium, 23 October 2011 (*Filip De Ruwe*)

519 Yellow-crowned Night Heron / Geelkruinkwak *Nyctanassa violacea*, Corvo, Azores, 1 October 2011 (*Vincent Legrand*)

From 11 October into November, an adult male **American Scoter** *Melanitta americana* stayed in Northumberland, England. The one from 27 June in Aberdeenshire, Scotland, was last reported on 1 October. In Denmark, three single males returned during 13-22 September off Rågeleje, Nordsjælland, Blåvand, Vestjylland and Skagen, Nordjylland, and one was seen at Storedal, Læsø, on 16 October. An adult male **American White-winged Scoter** *M deglandi deglandi* turned up at Víkur, Reykjanes, Iceland, on 16 October. A female/juvenile **Bufflehead** *Bucephala albeola* near Housel on 26-29 October and from 7 November was the first for Cornwall, England (only one has been recorded further to the south-west in Britain: a bird shot on Tresco, Scilly, in January 1920). In the Netherlands, the adult male returned for its eighth winter at Barendrecht, Zuid-Holland, on 27 September. The long-staying adult male **American Black Duck** *Anas rubripes* on Achill Island, Mayo, Ireland, remained into November.

SEABIRDS TO IBISES A **Black-browed Albatross** *Thalassarche melanophris* was seen from Muxia, A Coruña, Spain, on 6 and 10 November. One or two **Trindade Petrels** *Pterodroma arminjoniana* were reported between Corvo and Flores, Azores, on 11-12 October. A **Sooty Shearwater** *Puffinus griseus* photographed at Katy Rybackie, Vistula Spit, on 23 October was the fifth for Poland. In a special seabird issue of *Indian Birds* 7: 58-96, 2011, a variety of pelagic birding results in the Indian Subcontinent were published; these included, eg, the first **Swinhoe's Storm Petrel** *Oceanodroma monorhis* for Kerala (and possibly the first confirmed for India) photographed 42 km offshore together with (smaller and shorter-winged) Wilson's Storm Petrels *Oceanites oceanicus* on 31 July 2011. On Flores, Azores, an adult **White-tailed Tropicbird** *Phaethon lepturus* came to roost at Fajãzinha every evening on 14-21 October (it may have been present for several weeks); it was also seen at Vila Nova, Corvo, on 25 October. In Iceland, the fifth **Eurasian Bittern** *Botaurus stellaris* was present at Fáskrúðsfjörður from 30 October to at least 5 November and the second **Little Bittern** *Ixobrychus minutus* (juvenile) was at Hafnarfjörður on 16 October (the first was washed ashore in May 1823). The **Yellow-crowned Night Heron** *Nyctanassa violacea* on Madeira from February was still present at Funchal on at least 28 October. The fifth **Cattle Egret** *Bubulcus ibis* for Iceland stayed at Höfn from 29 October to 1 November (when it was killed by a Gyr Falcon *Falco rusticolus*) and the sixth was seen at Múlakot, Síða, on 1 November. In spring 2011, the first documented breeding of **Glossy Ibis** *Plegadis falcinellus* for western France occurred south-west of Nantes at Grand-lieu lake, Loire-Atlantique, in a mixed colony with African Sacred Ibis *Threskiornis aethiopicus*, Eurasian Spoonbill *Platalea leucorodia* and four heron species Ardeidae (*Alauda* 79: 215-219, 2011). The last surviving pair of **Northern Bald Ibis** *Geronticus eremita* in Asia, at Palmyra, Syria, successfully raised two young this spring. In the only other region where wild-origin birds of this species survive, the Souss-Massa national park and Tamri area in south-western Morocco, 210 pairs were counted in 2009. (These

have been quite a few re-introductions of zoo birds in recent years, eg, in Austria, Spain and Turkey; an Austrian juvenile turned up in Ardèche, France, on 24 September.)

RAPTORS In Israel, more than 10 **Crested Honey Buzzards** *Pernis ptilorhynchus* were counted over the northern valleys during September. The first breeding of **Black-winged Kite** *Elanus caeruleus* for Israel at Agmon lake this spring was successful with four fledglings. In the Netherlands, **Black Kites** *Milvus migrans* not only successfully raised young in southern Limburg (cf *Dutch Birding* 33: 258, 2011) but also in eastern Noord-Brabant. A **White-backed Vulture** *Gyps africanus* photographed at Algarrobo, Algeciras, Spain, on 19 September was the third for Spain and possibly the fifth for Europe. In Morocco, three **Rüppell's Vultures** *G rueppellii* were photographed on the ground 5 km west of Aousserd, Oued Ed-Dahab, Western Sahara, on 1 August. In Spain, c 10 were present in the Cadíz area. A **Short-toed Snake Eagle** *Circaetus gallicus* in Devon on 16 October may have been the same bird as one intermittently seen on Jersey, Channel Islands, from 20 September to 11 October. This autumn's amazing influx of **Pallid Harriers** *Circus macrourus* included, for instance, a record 126 passing through Denmark in September alone (115 first-years, nine adult males and two adult females); a total of 171 between 12 April and 1 October in Finland, excluding at least five breeding pairs; up to 40 juveniles in the Netherlands from all provinces except Limburg in September-October; and at least 41 at Falsterbo, Skåne, Sweden, in August-October. Also in September-October, c 20 were seen in Britain, 25 in France, 40 in Germany, and at least 10 in Portugal and Spain. The influx was still apparent in late October with the first for Ayrshire, Scotland, from 27 October to 2 November; one in Power Head, Cork, Ireland, from 29 October to at least 7 November, when two were present at an evening roost; one in Kent, England, on 31 October; and two remaining in Spain into November. In Ireland, a second-winter male **Northern Harrier** *C cyaneus hudsonius* appeared at Tacumshin, Wexford, on 9 October and remained into November while juveniles were present at Tacumshin on at least 20 October and at Broad Lough, Wicklow, from 22 October. A **Long-legged Buzzard** *Buteo rufinus* flying past Falsterbo, Skåne, on 29 September was the 14th for Sweden. Long-stayers were in Gotland, Sweden (from 31 July into November) and near Würzburg, Bayern, Germany (from 16 August into November). Unusually high numbers of **Rough-legged Buzzards** *B lagopus* migrated south through north-western Europe into England and France. For instance, in the Netherlands, there was a high count of 49 over Schiermonnikoog, Friesland, on 15 October. The famous satellite-tracked **Greater Spotted Eagle** *Aquila clanga* (Tönn) born in western Estonia was on its way south to its traditional wintering site at El Hondo, Alicante, Spain, when seen at Falsterbo on 24 September after it was tracked by GPS readings at various localities in Norway in summer. It was subsequently tracked (but not seen) at Xanthen, Nordrhein-Westfalen, Germany; north-east of Gerven,

Noord-Brabant, the Netherlands; and at Testelt, north-east of Diest, Vlaams-Brabant, Belgium, around 15 October. On 26 October, it had reached Roussenc, Aveyron, France; it arrived in Spain on 3 November and returned at El Hondo on 6 November. It was an unseen visitor once before in the Netherlands, spending the night of 24/25 April 2009 at Delden, Overijssel. For more information on this bird's travels as a juvenile from 25 September 2008 onwards, see *Der Falke* 56: 34-35, 2009, *Dutch Birding* 31: 53, 191, 2009, 32: 205, 2010, *Ornithos* 16: 326-331, 2009. If accepted, a pale-morph **Eleonora's Falcon** *F eleonora* photographed at Strée, Liège, on 24 September will be the first for Belgium (the dark-morph second-year photographed on 17 September at Oostvaardersplassen, Flevoland, as the first for the Netherlands was not seen subsequently). Other extralimital individuals this autumn included the first for Switzerland photographed in Vaud on 10 August and three in Gironde, France, in September-October. Four young **Saker Falcons** *F cherrug* born in Slovakia were satellite-tagged this year. In late summer, one (Kleopatra) flew 160 km north-east of Moscow, Russia, and then south to the Black Sea coast of Georgia in early November; another (Slávka) flew to the coast of Romania to arrive in Bulgaria in early November; a third went to Moravia, Czech Republic, where it was electrocuted by electricity wires in mid-August; and the fourth (Eonka) first wandered through Germany from 17 July to 13 September, then flew to southern France to stay near Montpellier, Hérault, on 19-21 September and, surprisingly, in Midi-Pyrénées from 22 September through early November. Interestingly, two out of four still active satellite-tagged birds from Hungary went south to Sicily this autumn (see www.sakerlife.mme.hu/en/map). In Malta, an adult occurred at Clapham Junction on 2 October. A juvenile **Gyr Falcon** photographed at Katwijk, Zuid-Holland, on 14 October may be the same individual as the first twitchable for Belgium at Maagd van Gent, West-Vlaanderen, on 23-29 October, when it was occasionally also seen on the Dutch side of the border at Philippine, Zeeland.

RAILS TO BUSTARDS On 25 October, a first-year **Purple Gallinule** *Porphyrio martinicus* turned up at Ribeiro Machico, Madeira. A second-winter **Sandhill Crane** *Grus canadensis* first present at St Combs, Aberdeenshire, Scotland, on 22-26 September was then noted flying south-east through England in Northumberland, Durham, Cleveland, North Yorkshire and Lincolnshire before it settled at Boyton Marshes, Suffolk, England, from 2 October until 10:45 on 7 October, when it flew high southward. The one first in Finland and then in Estonia on 5-8 September was not seen subsequently (see, eg, www.youtube.com/watch?v=AqexVgi9jW0). On 4 November, possibly one of these two turned up as the first for Spain in a flock of Common Cranes *G grus* in Vegas Altas, Badajoz, Extremadura. On 24 October, the last **Siberian Crane** *G leucogeranus* of the species' western population, a lonely male called 'Omid', returned to its winter quarters at Fereydoonkenar, Ezbaran, Iran. In Bretagne, France, a **Demoiselle Crane** *G virgo* flew over Lécoussé

on 19 October. The largest flocks in Cyprus were 28 on 27 August, 60 on 28 August and 42 on 3 September. In Israel, an adult stayed Agamon Hula on 28 September and one flew over Eilat on 27 October. A census of **Little Bustard** *Tetrax tetrax* in Sardinia in 2010-11 resulted in 350 territorial males.

WADERS A male **Greater Painted Snipe** *Rostratula benghalensis* stayed in Heffer valley, Israel, on 24-28 September. A **Great Stone-curlew** *Esacus recurvirostris* at Bu Al Siaief on 27 September was the first for the United Arab Emirates (UAE). **Cream-colored Coursers** *Cursorius cursor* were photographed near Trujillo, Cáceres, Spain, on 22 September; at 1200 m elevation at the Spanish-French border at Auritz-Burguete, Navarra, Spain, on 23 September (juvenile); at Morouzos beach, Ortigueira, A Coruña, on 23 September; and at Massa, Toscane, Italy, on 20 October (juvenile); taken into care. The second **Semipalmated Plover** *Charadrius semipalmatus* for Ireland was a juvenile at Ventry, Kerry, from 24 September to 15 October. The first for Cornwall was a juvenile belatedly reported at Crowdy Reservoir on at least 18-30 September. The first for France was photographed and heard at Grand-Lieu, Loire-Atlantique, on 7 November. A juvenile **Pacific Golden Plover** *Pluvialis fulva* at Gardur from 30 September to 2 October was the first for Iceland. Between 26 August and 24 September, four **Sociable Lapwings** *Vanellus gregarius* were found in Poland. In the Netherlands, a juvenile stayed at Beesel, Limburg, from 21 September to 3 November. In France, the species was photographed at Mailly-de-Camp, Aube, on 11 October; at Gaillon-sur-Montcient, Yvelines, on 17 October; at Frémainville, Val-d'Oise, on 19 October; and at Chamennes, Mayenne, on 4 November. Other ones were reported in Bayern, Germany, on 1 October and in Huesca, Spain, from 1 November. The first **Semipalmated Sandpiper** *Calidris pusilla* for the Faeroes was a juvenile photographed on Vidareiði on 17-20 October. In Spain, juveniles were photographed in Asturias on 14 and 29 September. There were no less than seven in France in September-October and more than 50 in Britain. A first-winter **Long-toed Stint** *C subminuta* at La Turballe, Loire-Atlantique, on 6-10 November was the first for France. Juvenile **Least Sandpipers** *C minutilla* occurred on Foula, Shetland, on 14-21 September, at Carrahane Strand, Kerry, from 27 September to 2 October, on Tresco, Scilly, England, on 4-15 October and at Tacumshin, Wexford, on 8-14 October. In the Benelux, **Baird's Sandpipers** *C bairdii* were present at Tienen, Vlaams-Brabant, Belgium, on 19-23 September and at Zevenhuizen, Zuid-Holland, the Netherlands, on 25-26 September. From 21 September into November, at least three were seen in England, nine in Ireland, six in Scotland and two in Spain. In France, an adult **Sharp-tailed Sandpiper** *C acuminata* stayed at Grand-Lieu, Loire-Atlantique, on 22-28 September and a juvenile at Moëze, Charente-Maritime, from 1 October into November. On 12 October, up to 103 **Spoon-billed Sandpipers** *Eurynorhynchus pygmeus* in five flocks (supposedly half of the world's population) were counted at high tide north of Yangtze river estuary in Xiao Yangkou, Rudong, China. Probably the largest-

520 Least Sandpiper / Kleinste Strandloper *Calidris minutilla*, juvenile, Tresco, Scilly, England, 14 October 2011
(Gary Thoburn)

521 Wilson's Snipe / Amerikaanse Watersnip *Gallinago delicata*, St Mary's, Scilly, England, 10 October 2011
(Gary Thoburn)

522 Long-billed Dowitcher / Grote Grijze Snip *Limnodromus scolopaceus*, Oborniki, Poznan, Poland, 4 October 2011 (Mateusz Matysiak)

523 Upland Sandpiper / Bartrams Ruitter *Bartramia longicauda*, juvenile, St Mary's, Scilly, England, 10 October 2011 (Gary Thoburn)

524 Purple Martin / Purperzwaluw *Progne subis*, Corvo, Azores, 13 October 2011 (*Rami Mizrachi*) **525** American Cliff Swallow / Amerikaanse Klifzwaluw *Petrochelidon pyrrhonota*, Corvo, Azores, 13 October 2011 (*Rami Mizrachi*) **526** Semipalmated Plover / Amerikaanse Bontbekplevier *Charadrius semipalmatus*, first-year, Ventry, Kerry, Ireland, 25 September 2011 (*Aidan G Kelly*) **527** Long-toed Stint / Taigastrandloper *Calidris subminuta*, first-winter, La Turballe, Loire-Atlantique, France, 6 November 2011 (*Aymeric Mousseau*) **528** Baird's Sandpiper / Bairds Strandloper *Calidris bairdii*, adult, Tienen, Vlaams-Brabant, Belgium, 20 September 2011 (*Fonny Schoeters*)

ever flock of **Buff-breasted Sandpipers** *Tryngites subruficollis* in the WP numbered 26 or even 28 in Ireland at Tacumshin on 26-27 September. It was also a record year in France with at least 28 during September. A first-year **Wilson's Snipe** *Gallinago delicata* on St Mary's from c 4 October into November was the c eighth for Scilly. A **Pin-tailed Snipe** *G stenura* trapped at Tzor'a reservoir on 10 November was the third ringed in Israel. The third **Hudsonian Whimbrel** *Numenius hudsonicus* for Ireland near Mizen Head, Cork, from 20 September was last seen on 25 September. An **Upland Sandpiper** *Bartramia longicauda* at Cabana, Asturias, on 21-24 September was the third for Spain. Others were seen on St Mary's on 8-27 October, at Termoncarragh Lough, Mayo, on 12-26 October and at Lonate Pozzolo, Lombardia, Italy, on 28 October. **Solitary Sandpipers** *Tringa solitaria* were present on St Mary's from 14 September to 6 October; at Praia de Machico, Madeira, on 25-28 September; at St Ouen's Pond, Jersey, Channel Islands, from 26 September to 4 October; at Nateby, Lancashire, England, on 2-6 October; and at Saint-Clément-des-Baleines, Ile de Ré, Charente-Maritime, France, on 15 October. The first **Marsh Sandpiper** *T stagnatilis* for Mexico was photographed in Baja California on 12 October. In the Netherlands, the **Greater Yellowlegs** *T melanoleuca* first seen on Noord-Beveland, Zeeland, on 17 October 2010 remained through November. A first-year was found in Northumberland on 12 November.

GULLS TO TERNS The eighth **Sabine's Gull** *Xema sabini* for Italy was a juvenile photographed at Racconigi, Cuneo, on 12 October. In Switzerland, a juvenile turned up at Zürich on 16 October. **Bonaparte's Gulls** *Chroicocephalus philadelphia* occurred, eg, at Weir Wood Reservoir, East Sussex, England, on 3 and 7 October; at Churchill Barrier, Orkney, Scotland, on 6-8 October; at Larne, Antrim, Northern Ireland, on 10-25 October; at Kvassheim, Rogaland, Norway, on 26-27 October (adult); at Sennen Cove, Cornwall, from 28 October to 1 November; and at Hirtshals Havn, Nordjylland, Denmark, from 10 November (adult). In the Netherlands, possibly the same adult **Ross's Gull** *Rhodostethia rosea* first present at Numansdorp, Zuid-Holland, on 21-25 April and then flying past Katwijk and Noordwijk, Zuid-Holland, in May, July and August again flew past further north in Noord-Holland at Egmond on 25 October and 1 November, Huisduinen on 28 October and 12 November, and Camperduin on 3 November. In France, **Franklin's Gulls** *Larus pipixcan* turned up at Saint-Pair-sur-Mer, Manche, on 15 October and at Erdeven, Morbihan, on 25 October. A first-winter **Audouin's Gull** *L audouinii* photographed at Rusko, Oulu, on 22 October was the second for Finland. The juvenile **American Black Tern** *Chlidonias niger surinamensis* at Covenham Reservoir, Lincolnshire, England, from 17 September stayed until 7 October. Three recoveries in Maharashtra, India, in November-January 2009-10 of **Lesser Crested Terns** *Sterna bengalensis* ringed as chicks on Persian Gulf islets of Iran and Qatar in June-August 2006-09 reveal a supposedly regular eastward migration in this population of at least 2500 km (Indian Birds: 88-89, 2011). In

Ireland, an adult **Forster's Tern** *S forsteri* was present at Cruisetown, Louth, on 13-17 October and, on 6 November, the same or another returned to Nimmo's Pier, Galway (where it first wintered in 1995/96).

DOVES TO TITS In northern Finland, single **Oriental Turtle Doves** *Streptopelia orientalis* were found at Kolari on 30 October and at Pello on c 5 November. Two pied-morph **Jacobin Cuckoos** *Clamator jacobinus* at Wamm Farms from 4 November constituted the third record for the UAE (cf Dutch Birding 33: 325-328, 2011). A **Yellow-billed Cuckoo** *Coccyzus americanus* was found moribund at Liverpool, Lancashire, England, on 12 October and another was photographed at Ballycogley, Wexford, on 20 October. The long-staying male **Snowy Owl** *Bubo scandiacus* in Outer Hebrides, Scotland, was reported again a few times. In the Netherlands, a **Eurasian Pygmy Owl** *Glaucidium passerinum* was photographed at De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, on 14 October. In Denmark, after a few in the second week of October, 10s of the species were found from 4 November onwards. In a paper on the phylogeography and species limits in the **green woodpecker** *Picus* complex, Perktas et al concluded that there are four species: apart from European Green *P viridis*, Iberian Green *P sharpei* and Levaillant's *P vailantii* also a fourth, Iranian Green Woodpecker *P innominatus*, in the Caucasus and Iran (Biol J Linn Soc 104: 710-723, 2011). If accepted, a **Eurasian Hoopoe** *Upupa epops* at Roebuck Roadhouse, Broome, Western Australia, on 10 November will be the first for Australia. A **Red-eyed Vireo** *Vireo olivaceus* on Mandø, Ribe, on 19-25 October was the first for Denmark. Others were in Iceland (up to two in Grindavik until 21 September and one in Kvisker on 3 October), Cork (Mizen Head on 2-4 October and 19-27 October with another at Cape Clear on 10-16 October) and Outer Hebrides (Barra on 22-28 September and Lewis on 9 October). On St Mary's, the species was seen from 13 September to 27 October. A first-winter **Brown Shrike** *Lanius cristatus* on Tíree, Inner Hebrides, from 22 October into November was the fifth for Scotland. In Britain, at least seven **Daurian Shrikes** *L isabellinus* were present in October. In the Netherlands, singles stayed on Texel on 2-6 October and on Vlieland, Friesland, from 31 October to 1 November. A first-winter **Long-tailed Shrike** *L schach erythronotus* twitched by at least 300 but possibly 500 birders at Den Helder, Noord-Holland, on 31 October was the first for the Netherlands and the fourth for Europe (previous records were in Sweden in June 1999, Outer Hebrides in October-November 2000 and Denmark in October 2007). **Great Grey Shrikes** *L excubitor* at Hvalba, Suðuroy, on 28 October and at Stöðvarfjörður from 30 October into November were (only) the seventh for Faeroes and eighth for Iceland, respectively. A **Steppe Grey Shrike** *L lahtora pallidirostris* stayed at Wall Farm, Shropshire, from 28 October into November. From 29 October to at least 5 November, one stayed at Nabben, Gotland. The fourth **Ashy Drongo** *Dicrurus leucophaeus* for the UAE was photographed at Safa Park, Dubai, on 27 October. If accepted, an **Asian Paradise Flycatcher** *Terpsiphone paradisi* photographed on Delma on

529 White's Thrush / Goudlijster *Zoothera aurea*, Heist, West-Vlaanderen, Belgium, 9 October 2011 (*Johan Buckens*)
530 Siberian Thrush / Siberische Lijster *Geokichla sibirica*, first-winter male, Røstlandet, Nordland, Norway, 26 October 2011 (*Thor Edgar Kristiansen*) **531** Siberian Rubythroat / Roodkeelnachtegaal *Luscinia calliope*, first-year male, Gulberwick, Mainland, Shetland, Scotland, 20 October 2011 (*Hugh Harrop*)

532 Rufous-tailed Robin / Snornachtegal *Luscinia sibilans*, Wells-next-the-sea, Norfolk, England, 14 October 2011
(Rob Martin)

533 Rufous-tailed Scrub Robin / Rosse Waaierstaart *Cercotrichas galactotes*, Mellum, Niedersachsen, Germany,
2 October 2011 (Benjamin Gnep/Mellumrat)

27 October will be the first for UAE and the Middle East. Single **House Crows** *Corvus splendens* were present at Cobh, Ireland, throughout the period and at Karpas peninsula, Cyprus, on 19 September. In the Netherlands, the largest flock in this period at Hoek van Holland, Zuid-Holland, was 25 on 8 November. In Poland, a '**Pleske's Tit**' *Cyanistes caeruleus* x *cyaneus* was trapped at Kopań along the Baltic on 22 October.

WARBLERS A *Phylloscopus* warbler trapped at Hilfield Park Reservoir, Hertfordshire, on 30 October was first misidentified and released as a Yellow-browed Warbler *P inornatus* before it was re-identified from photographs as the second **Eastern Crowned Warbler** *P coronatus* for Britain and the sixth for the WP. If accepted, a **Two-barred Warbler** *P plumbeitarsus* on Mellum, Niedersachsen, Germany, from 27 September was the first for Germany. The first **Arctic Warbler** *P borealis* for Latvia was trapped at Lejasciems, Gulbene, on 18 September. If accepted, a **Dusky Warbler** *P fuscatus* at Höfn on 28-29 October was the first for Iceland. In the Netherlands, it was a record year for this species with at least 12 between 14 October and 13 November. One trapped at Ein Afek, Zvulun valley, on 25 October was the fifth for Israel. In France, three were found this period and, in Britain, 10. In Malta, a first-year male **Ménétriés's Warbler** *Sylvia mystacea* was trapped at Rabat on 21 August, possibly constituting the species' westernmost record. The adult male **Sardinian Warbler** *S melanocephala* at Nes, Sør-Trøndelag, Norway, from 7 August stayed until 7 October. An **Asian Desert Warbler** *S nana* photographed at Filyos, Zonguldak, on at least 29 October was the second for Turkey (the first was on 27-28 November 1970). Another one at Tahkoluoto, Pori, on 11 November was the 11th for Finland. An **African Desert Warbler** *S deserti* at Clot de Galvany, Alicante, on 28 October was the fourth for Spain and the first for the mainland. A **Common Whitethroat** *S communis* on Terceira on 7-9 October and a **Sedge Warbler** *Acrocephalus schoenobaenus* on Corvo on 13 October were firsts for the Azores. In Norway, a first-year **Pallas's Grasshopper Warbler** *Locustella certhiola* was trapped at Ergavatnet, Rogaland, on 27 September. On Fair Isle, one was seen on 30 September and a **Lanceolated Warbler** *L lanceolata* on 13 October was possibly the same as the one found dead the next day. A **Sykes' Warbler** *Iduna rama* trapped at Doornpanne, West-Vlaanderen, on 3 September was the first for Belgium (cf Birding World 24: 386-391, 2011). In Norway, the **Eastern Olivaceous Warbler** *I pallida* in Kvitsøy, Rogaland, from 29 August remained until 20 September.

THRUSHES A **White's Thrush** *Zoothera aurea* at Heist, Zeebrugge, West-Vlaanderen, on 9-10 October was the first twitchable for Belgium. In France, a first-winter female **Siberian Thrush** *Geokichla sibirica* was trapped on Hoëdic, Morbihan, on 20 October. A first-winter male was photographed on Røstlandet, Nordland, Norway, on 24-26 October. A **Dusky Thrush** *Turdus eunomus* in Uppland on 12 November was the first for Sweden. The autumn's first **Black-throated Thrushes** *T atrogularis* in

Norway were a male at Titran on 7 October and a female at Mølen, Vestfold, on 4 November. **Swainson's Thrushes** *Catharus ustulatus* occurred at Boddam, Mainland, Shetland, Scotland, on 21-23 September, on Ouessant on 15-18 October and on Birsay, Orkney, on 21 October. **Grey-cheeked Thrushes** *C minimus* were present on Fetlar, Shetland, on 22-24 September and on Dursey, Cork, on 14-15 October. A **Rufous-tailed Scrub Robin** *Cercotrichas galactotes* was photographed on Mellum, Niedersachsen, Germany, on 2 October. The third **Rufous-tailed Robin** *Luscinia sibilans* for Britain was found at Wells-next-the-sea, Norfolk, England, on 14 October; the previous ones were on Fair Isle in October 2004 and on North Ronaldsay, Orkney, in October 2010 (found dead). On 19-30 October, a first-winter male **Siberian Rubythroat** *L calliope* remained at Gulberwick, Mainland, Shetland. The third **Siberian Blue Robin** *L cyane* for Britain (and fifth for Europe) was brought in by a cat on Foula, Shetland, on 1 October. As in recent autumns, a high number of **Red-flanked Bluetails** *Tarsiger cyanurus* were found in north-western Europe, including 11 in the third week of October in Britain and three in the Netherlands. At the Mediterranean coast of France, an adult male was photographed at Leucate, Aude, on 31 October.

FLYCATCHERS TO WHEATEARS A **Taiga Flycatcher** *Ficedula albicilla* trapped at Sde Boker on 16 October could be the first identified in Israel (one or two previous claims in spring have not yet been accepted). If accepted, a first-year male **Mugimaki Flycatcher** *F mugimaki* trapped at Bogolino, Brescia, on 6 October will be the first for Italy; there is a previous European record of a male in Russia on 2 August 2007 but others were, without obvious reasons, rejected into the so-called 'category D' (eg, those in Treviso, Italy, on 29 October 1957 and in Humberside, England, on 16-17 November 1991). An influx of six **Moussier's Redstarts** *Phoenicurus moussieri* occurred in Malta between 23 October and 12 November; it remains to be seen whether any of these will winter as happened with two females last year. An unprecedented c seven **Eastern Black Redstarts** *P ochruros phoenicuroides* were reported in Sweden from 18 October to 9 November. In England, a male was present at Foreness Point, Kent, from 11 November. The second for the Netherlands, if accepted, was photographed on Terschelling, Friesland, on 13 November (the first was in October 2003). The sixth to eighth **Isabelline Wheatear** *Oenanthe isabellina* for Spain occurred at Parque de Bens, A Coruña, Spain, on 5-10 October, on Cabrera, Balearic Islands, on 7 October, and at Enseada da Insua, Ponteceso, Spain, on 12 October. In Britain, singles were seen at Crowlink, East Sussex, on 15 October, at Spurn, East Yorkshire, from 4 November, and at Wernffrwd, southern Wales, on 5 November. In Sweden, four singles turned up from 23 October to 5 November. **Pied Wheatears** *O pleschanika* were present, eg, at Østerild Plantage, Denmark, on 8 October; on Schiermonnikoog, Friesland, the Netherlands, on 13 October; at Hel peninsula on 15 October (fifth for Poland); at Smarde, Engure, on 16-22 October (first for Latvia); near Hamburg, Niedersachsen, Ger-

534 Pied Wheatear / Bonte Tapuit *Oenanthe pleschanka*, first-year, Doornzele, Oost-Vlaanderen, Belgium, 6 November 2011 (Yves Baptiste)

many, on 21-22 October; at Liepaja, Latvia, on 23 October; at Oldbury-on-Severn, Gloucestershire, Wales, on 25-28 October (first-winter female); at Meijendel, Zuid-Holland, on 31 October; at Nordhasselvika, Vest-Agder, Norway, from 31 October to 2 November (female); and at Doornzele, Oost-Vlaanderen, from 5 November (first for Belgium). The autumn's first **Desert Wheatears** *O. deserti* were found at Balgö, Halland, Sweden, on 17 October; at Vuosaari, Helsinki, Finland, on 19 October; at Pilzen on 20 October (first for Czech Republic); at Immanen, Naantali, Finland, on 21 October; at Kungstenarna, Öland, Sweden, on 25 October; at Deerness, Orkney, on 29-31 October; at Pape, Rucava, on 29 October (third for Latvia); at Lista lighthouse, Vest-Agder, Norway, from 30 October to 1 November (male); at Hanstholm, Jylland, Denmark, from 30 October; and at Raabe on 31 October (18th for Finland). In the Netherlands, singles were seen at Camperduin, Noord-Holland, on 30-31 October; Burghsluis, Zeeland, from 10 November; and Krimpenerwaard from 12 November.

WAGTAILS A few presumed **Eastern Yellow Wagtails** *Motacilla tschutschensis* were sound-recorded, including one at Foz de Sizandro, Portugal, on 13 October, one on Vlieland on 22 October and one at Bergen aan Zee, Noord-Holland, on 28 October. A **Richard's Pipit** *Anthus richardi* at Hvalba, Suðuroy, on 28 October was only the first for the Faeroes. In Finland, 33 were seen between 3 September and 6 November and, in the Netherlands,

more than 100. The first **Blyth's Pipit** *A. godlewskii* for Micronesia and the Pacific (and the species' easternmost record) concerned one photographed at Malakal ponds in Palau islands on 23 and 28 April 2005; at first, the bird was misidentified as a Richard's (see Bull Br Ornithol Club 131: 212-217, 2011). In Norway, one was present at Mølen from 5 November onwards. If accepted, the ones Kajaani on 21-22 October and at Lågskär bird observatory, Åland, from 7 November onwards will be the 23rd and 24th for Finland. The second **Olive-backed Pipit** *A. hodgsoni* for mainland Portugal was sound-recorded and photographed on Berlenga on 21 October. In Britain, 23 were found in October and, in the Netherlands, at least six (one trapped). A **Tree Pipit** *A. trivialis* on Corvo on 3 October was the first for the Azores. **Pechora Pipits** *A. gustavi* were found on Foula, Shetland, on 18 September; on North Ronaldsay, Orkney, on 1 October (trapped); at Hvalba, Suðuroy, on 15-16 October (fourth for the Faeroes); and in Shetland at Gulberwick on 20 October. An **American Buff-bellied Pipit** *A. rubescens rubescens* at Bens park, A Coruña, on 27-30 September was the first for Spain; several were found in Britain (five), Iceland (up to three at Garður until at least 7 October) and Ireland (two still on 5 November).

FINCHES TO AMERICAN WARBLERS Examination of deuterium values of breast feathers of an adult **Citrel Finch** *Carduelis citrinella* on Fair Isle on 6-11 June 2008 and analysis of its song indicated that the most likely area of

535 Buff-bellied Pipit / Amerikaanse Waterpieper *Anthus rubescens rubescens*, first-year, A Coruña, Galicia, Spain, 27 September 2011 (Pablo Gutierrez)

536 Northern Waterthrush / Noordse Waterlijster *Parkesia noveboracensis*, St Mary's, Scilly, England, 10 October 2011 (Gary Thoburn)

537 Red-eyed Vireo / Roodoogvireo *Vireo olivaceus*, Mandø, Ribe, Denmark, 20 October 2011
(Ole Krogh)

538 Chestnut-eared Bunting / Grijskopgors *Emberiza fucata*, Understen, Uppland, Sweden, 25 October 2011
(Fredrik Bondestam)

539-540 Two-barred Warbler / Swinhoe's Boszanger *Phylloscopus plumbeitarsus*, Mellum, Niedersachsen, Germany, 29 September 2011 (*Benjamin Gnep/Mellumrat*) **541** Eastern Crowned Warbler / Kroonboszanger *Phylloscopus coronatus*, Hillfield Park Reservoir, Hertfordshire, England, 31 October 2011 (*Mark McManus*) **542** Dusky Warbler / Bruine Boszanger *Phylloscopus fuscatus*, Nieuwpoort-Bad, West-Vlaanderen, Belgium, 1 November 2011 (*Johan Buckens*)

origin were the low mountains in the north of the species' range in north-eastern France (Vosges and Jura) and south-western Germany (Schwarzwald) (Bull Br Ornithol Club 131: 189-191, 2011). It is noteworthy that an adult female trapped with Eurasian Siskins *C spinus* (of which one was wearing an Italian ring) in Finland in spring 1995 has not been accepted other than in Category D (Alula 1: 100-102, 1995). A **Lesser Redpoll** *C cabaret* photographed at Eiði, Eysturoy, on 8 October was (only) the third for the Faeroes. After the huge movements to the south-west by 10 000s of **Two-barred Crossbills** *Loxia leucoptera bifasciata* through southern Scandinavia in late summer, with a total of 134 reaching Denmark in September, only a few were found further south in October. For instance, in the Netherlands, up to two males stayed on Vlieland from 5 October into November, one or two flew over Veenendaal, Gelderland, on four days, and one turned up at De Cocksdorp, Texel, on 5 November. In England, first-year **Scarlet Tanagers**

Piranga olivacea were seen at St Levan, Cornwall, on 20-21 October and on St Mary's on 22 October. On 10 October, a first-winter male **Rose-breasted Grosbeak** *Pheucticus ludovicianus* turned up on Eday, Orkney. The third **Pine Bunting** *Emberiza leucocephalos* for Hungary was trapped at Hortobágy, Hajdú-Bihar, on 2 November. A female was found on Unst, Shetland, on 5 November and another turned up on St Mary's on 6 November. A bunting showing features of a first-winter **Cretzschmar's Bunting** *E caesia* stayed on Ona, Møre og Romsdal, from 29 September to 6 October (if accepted, it will be the first for Norway). On Understen, Uppland, on 25 October, a birder first photographed a Rustic Bunting *E rustica* and a Little Bunting *E pusilla* before photographing a third 'intermediate' bunting which turned out to be a first-winter **Chestnut-eared Bunting** *E fucata*, the first for Sweden and the second for the WP (the first was on Fair Isle in October 2004). If accepted, a first-winter **Chestnut Bunting** *E rutila* trapped at Piliscsaba on 24 September

543 Red-eyed Vireo / Roodoogvireo *Vireo olivaceus*, Cape Clear, Cork, Ireland, 10 October 2011 (Paul & Andrea Kelly/irishbirdimages.com) **544** Scarlet Tanager / Zwartvleugeltangare *Piranga olivacea*, first-year male, St Mary's, Scilly, England, 22 October 2011 (Martin P Goodey) **545** Mugimaki Flycatcher / Mugimakivliegenvanger *Ficedula mugimaki*, first-year male, Bagolino, Brescia, Italy, 6 October 2011 (Roberto Barezzi) **546** Ménétriés's Warbler / Ménétriés' Zwartkop *Sylvia mystacea*, first-year male, Rabat, Malta, 21 August 2011 (Mario V Gauci)

will be the first for Hungary. In Italy, a **Yellow-breasted Bunting** *E aureola* was found on Linosa on 4 November. The **Black-and-white Warbler** *Mniotilta varia* on St Mary's from 17 September was last seen on 21 September. The first-year **Northern Parula** *Setophaga americana* near Reykjavík, Iceland, on 20 September was not seen subsequently. An **Ovenbird** *Seiurus aurocapilla* was seen briefly at Castlebay, Barra, Outer Hebrides, on 23-25 October. The **Northern Waterthrush** *Parkesia noveboracensis* on St Mary's from 16 September was still present in the second week of November; it was trapped and ringed on 1 October. A female **Common Yellowthroat** *Geothlypis trichas* at Hafurbjarnarstaðir, Miðnes, on 26-29 October was the third for Iceland.

NEARCTIC VAGRANTS IN AZORES Like previous autumns, many Nearctic vagrants turned up in the Azores (cf Dutch Birding 32: 299-315, 2010). A male **Wood Duck** *Aix sponsa* on Flores at Lagoa Lomba from 5 October was

probably a returning individual from last autumn when two males were seen. **American Bitterns** *B lentiginosus* were taken into care on Corvo on 30 October and on Terceira on 31 October (and released at Paul da Praia). A third was seen on Santa Maria on 4 November. The fourth **Yellow-crowned Night Heron** for the WP was a first-year on Corvo from 26 September to 12 October (the first was seen as recently as 28 July 2010 and identified in January 2011 on Terceira). Three **American Great Egrets** *Casmerodius albus egretta* turned up in October. On 31 October, the autumn's first **Great Blue Heron** *Ardea herodias* was found on Terceira. Long-staying **Pied-billed Grebes** *Podilymbus podiceps* remained on São Miguel and Terceira. First-year **Northern Harriers** were present on Corvo from 28 September to 11 October and on Flores from 15 October into November. A **Taiga Merlin** *F columbarius columbarius* was identified on Corvo on 22 October. Among the most interesting Nearctic waders were **Killdeers** *C vociferus* on Terceira

547 Northern Parula / Brilparulazanger *Setophaga americana*, Corvo, Azores, Iceland, 11 October 2011
(Vincent Legrand)

548 Bobolink / Bobolink *Dolichonyx oryzivorus*, Flores, Azores, 13 October 2011
(David Monticelli)

549 Philadelphia Vireo / Philadelphiavireo *Vireo philadelphicus*, Ribeira da Ponte, Corvo, Azores, 1 October 2011
(Vincent Legrand)

550 Summer Tanager / Zomertangare *Piranga rubra*, Corvo, Azores, 23 October 2011
(David Monticelli)

551 Tennessee Warbler / Tennesseezanger *Oreothlypis peregrina*, Corvo, Azores, 7 October 2011 (Vincent Legrand)
552 Dickcissel / Dickcissel *Spiza americana*, first-year male, Corvo, Azores, 26 September 2011 (Richard Ek)
553 Blue-winged Warbler / Blauwvleugelzanger *Vermivora cyanoptera*, Ribeira da Ponte, Corvo, Azores, 2 October 2011 (Vincent Legrand) 554 Yellow-rumped Warbler / Mirtzanger *Setophaga coronata*, Lagoa Azul, São Miguel, Azores, 30 October 2011 (Ton Eggenhuizen)

from 19 September to 7 October, on São Miguel on 16-24 October and on Santa Maria (two long-stayers); a **Western Sandpiper** *C. mauri* on Terceira on 15-19 September; a juvenile **Hudsonian Whimbrel** on Terceira through September-October; **Upland Sandpipers** on Flores on 5-24 October and 13 October; a **Greater Yellowlegs** on Flores on 22 October; and **Solitary Sandpipers** on Terceira on 19-21 September and on São Miguel on 25-29 September. A **Laughing Gull** *L. atricilla* was seen on Corvo on 23 October. On Corvo, single **Yellow-billed Cuckoos** were found on 20-24 October and 25 October. A **Common Nighthawk** *Chordeiles minor* was photographed on Flores on 13 October. A **Chimney Swift** *Chaetura pelagica* was present on Corvo on 21-26 October. The first to fifth **Philadelphia Vireos** *V. philadelphia* occurred on Corvo from 30 September to 4 October and on 1-8 October and on Flores on 5 October. Six **Red-eyed Vireos** were found on Corvo between 30 September and 18 October and one was

seen on Flores on 1 October. The second **Purple Martin** *Progne subis* for the Azores stayed on Corvo on 13-18 October, together with an **American Cliff Swallow** *Petrochelidon pyrrhonata* on 13-14 October. An **American Barn Swallow** *Hirundo rustica erythrogaster* was identified on Corvo on 1 October. **Swainson's Thrushes** were seen on Corvo on 3 October and 17-21 October and on Flores on 14 October. A **Grey-cheeked Thrush** was present on Corvo from 30 September to 4 October and again on 10 October. An **American Buff-bellied Pipit** stayed at the Corvo reservoir on 1-26 October. The third **Summer Tanager** *P. rubra* for the Azores (and the fourth for the WP) was seen on Corvo on 23-26 October. A first-winter male **Dickcissel** *Spiza americana* on Corvo on 26-28 September constituted the second record for the Azores; the first concerned two individuals on Flores on 6 November 2009 (Dutch Birding 33: 44-46, 2011). On 27 October, a **Rose-breasted Grosbeak** was photographed on Flores. An **Indigo Bunting** *Passerina cyanea* stayed

on Corvo on 25-26 October. A first-winter **Blue Grosbeak** *P caerulea* briefly seen on Corvo on 14 October would be the first for the Azores (none of the previous ones in the WP have been accepted, yet). On Flores, single **Bobolinks** *Dolichonyx oryzivorus* were found on 5-14 October, 14 October and 24 October. **Baltimore Orioles** *Icterus galbula* were found on Corvo from 29 September to 1 October (first-winter male) and on 4 October (female) and on Flores on 10 October. **Ovenbirds** were seen on Corvo on 27 September and on Flores on 23 October. The first **Blue-winged Warbler** *Vermivora cyanoptera* (and second for the WP) was a first-winter male on Corvo on 2-11 October (the first for the WP was on Cape Clear Island, Cork, in October 2000). The third **Tennessee Warbler** *Oreothlypis peregrina* for the Azores stayed on Corvo on 7-11 October. On 22 and 27 October, a **Common Yellowthroat** was seen on Corvo. An **American Redstart** *Setophaga ruticilla* turned up on Flores on 5 October. On Corvo, four **Northern Parulas** *S americana* were found between 29 September and 20 October. Up to two **American Yellow Warblers**

S petechia were seen on Corvo on 8-12 October. **Myrtle Warblers** *S coronata* were found on Corvo on 23 October and on São Miguel from 30 October.

For a number of reports, Birding World, Birdwatch, Ornithos, www.birdguides.com, www.netfugl.dk, www.rarebirdalert.co.uk and www.trektellen.nl and www.waarneming.nl were consulted. We wish to thank Peter Alfrey, Michel Aymerich, Patrick Bergier, Max Berlijn, Fredrik Bondestam, Richard Bonser, Sander Bot, Rolf Christensen, José Luis Copete, Andrea Corso, Pierre-André Crochet, Klaas van Dijk, Hugues Dufourny, Enno Ebels, Lee Evans, Amine Flitti, Tommy Frandsen, Raymond Galea, Steve Gantlett, Barak Granit, Geert Groot Koerkamp, Martin Gottschling, Marcello Grussu, Ricard Gutiérrez, Steve Howell, Justin Jansen, João Jara, Frédéric Jiguet, Yosef Kiat, Alan Knox, Łukasz Ławicki (www.clanga.com), André van Loon, Karlis Millers (Latvia), Richard Millington, Dominic Mitchell, Geir Mobakken (Norway), Killian Mullarney, Gert Otten, Tommy Pedersen, Yoav Perlman (IRDC), Aasheesh Pittie, Magnus Robb, Staffan Rodebrand (Azores), Luciano Ruggieri, Michael Sammut, George Sangster, Roy Slaterus, Menxiu Tong, Heiki Vasamies, Ed Veling, Roland van der Vliet and Emin Yoğurtçuoğlu for their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands (arnoud.vandenberg@planet.nl)

Marcel Haas, Helmweg 12C, 1759 NE Callantsoog, Netherlands (zoodauma@gmail.com)

Recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland beslaat voornamelijk de periode **september-oktober 2011**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt. Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, p/a Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, Nederland, e-mail cdna@dutchbirding.nl. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die verkrijgbaar zijn via de website van de DBA op www.dutchbirding.nl of bovenstaand adres.

Het was een gevarieerd najaar met mooie zeetrekdagen, opvallend veel roofvogels met onder meer een record-aantal Steppiekiekendieven *Circus macrourus* en veel zeldzaamheden, waaronder zelfs twee nieuwe soorten voor Nederland.

EENDEN TOT STORMVOGELTJES Net als in 2010 verbleef een uit Duitsland afkomstige groep **Sneeuwganzen** *Anser caerulescens* bij Tzummarum, Friesland. De hoogste telling betrof 82 exemplaren op 4 september. Het hoogste aantal **Dwergganzen** *A erythropus* bedroeg 77 op 18 oktober bij Strijen, Zuid-Holland. **Roodhalsganzen** *Branta ruficollis* verschenen in oktober alweer op c 15

plekken verspreid over het land. Het was een geweldige periode voor doortrekkende **Rotganzen** *B bernicla*. Op de verschillende trektelposten werden er bijna 84 000 geregistreerd, tegenover bijvoorbeeld nog geen 5000 in dezelfde periode in 2010. Alleen 8 oktober was al goed voor ruim 65 000 exemplaren. Vele al jaren bemande telposten verbeterden op deze dag hun records en de 16 808 langs Westkapelle, Zeeland, betekenden zelfs een landelijk telpostrecord. Ook werden 13 langstrekende **Witbuikrotganzen** *B hrota* opgemerkt, naast enkele pleisteraars in het Waddengebied. Daar verbleven ook enkele **Zwarte Rotganzen** *B nigricans*. Een langsvliegende werd op 17 oktober gefotografeerd bij Camperduin, Noord-Holland. Op negen plekken in het midden van het land zwommen **Witoogenden** *Aythya nyroca*, waaronder een mannetje van 1 tot 14 september bij Diemen, Noord-Holland. Van acht trektelposten langs de kust van Noord- en Zuid-Holland werden in oktober in totaal slechts 10 langstrekende **Ijseenden** *Clangula hyemalis* gemeld. Een exemplaar op de Kraaijenbergse Plassen bij Gassel, Noord-Brabant, trok van 17 tot 29 oktober veel bekijks. Het bekende mannetje **Buffelkoopeend** *Bucephala albeola* werd vanaf 27 september opnieuw waargenomen op de Gaatkensplas bij Barendrecht, waar hij voor het eerst in november 2004 werd gezien. Een mannetje **Amerikaanse Smient** *Anas americana* verbleef vanaf 18 oktober tot in november bij Middelburg, Zeeland. Vanaf 17 september waren er c 15 meldingen van **Ijsduikers** *Gavia immer*,

555 Daurische Klauwier / Daurian Shrike *Lanius isabellinus*, eerstejaars, De Nederlanden, Texel, Noord-Holland, 2 oktober 2011 (*Hans Brinks*)

556 Langstaartklauwier / Long-tailed Shrike *Lanius schach*, eerstejaars, Den Helder, Noord-Holland, 31 oktober 2011 (*Jaap Denee*)

waaronder een veel bekeken exemplaar op 23 oktober op Vlieland, Friesland, en een doortrekker op 30 oktober bij Kamperhoek, Flevoland. Trektellers noteerden in deze periode 280 **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis*, waaronder 124 op 15 september langs Terschelling, Friesland. Op 8 september werd een in zuidelijke richting langsvliegende **Grote Pijlstormvogel** *Puffinus gravis* gemeld bij Camperduin. Er werden vanaf trektelposten c 930 **Grauwe Pijlstormvogels** *P. griseus* gezien, waarvan ruim 400 op 7 en 8 september. In totaal 86 exemplaren vlogen op 8 september langs Scheveningen, Zuid-Holland. Op 7 en 8 september werden c 900 **Noordse Pijlstormvogels** *P. puffinus* gemeld. Vooral Westkapelle sprong eruit: op 7 september passeerden er 134 en op 8 september zelfs 240 (een landelijk telpostrecord). Zelfs in Scheveningen, een post met bijna 40 jaar telgeschiedenis, werd op 7 september een dagrecord genoteerd: 78 (was 65 op 2 september 1992). Opmerkelijk was verder een exemplaar op 7 september op het IJmeer bij Almere, Flevoland. Het najaarstotaal van de trektellers lag op meer dan 1300: c 10 keer zoveel als in dezelfde periode in 2009 en 2010. Ook **Vale Pijlstormvogel** *P. mauretanicus* was erg goed vertegenwoordigd: tot 18 oktober werden er op telposten 48 bijgeschreven, waarvan 12 langs Camperduin, negen langs Scheveningen, zeven langs Katwijk, Zuid-Holland, en zeven langs Westkapelle. **Stormvogeltjes** *Hydrobates pelagicus* werden gemeld op 13 september langs Noordwijk, Zuid-Holland, en langs De Vulkaan bij Den Haag, Zuid-Holland; op 7 oktober langs Westkapelle; op 8 oktober langs Lauwersoog, Groningen; op 9 en 10 oktober langs Texel, Noord-Holland; op 10 oktober langs Castricum aan Zee, Noord-Holland; en op 11 oktober langs Scheveningen. Vanaf telposten werden ruim 300 **Vale Stormvogeltjes** *Oceanodroma leucorhoa* doorgegeven en daarmee was het een redelijk najaar voor deze soort.

JAN-VAN-GENTEN TOT IBISSEN Een **Jan-van-gent** *Morus bassanus* die op 31 mei dood werd gevonden op de Maasvlakte, Zuid-Holland, bleek 32 jaar eerder als nestjong te zijn geringd op Jersey, Kanaaleilanden. Een 19-jarig vrouwtje **Kuifaalscholver** *Phalacrocorax aristotelis* (rood IDX) dat vanaf ten minste 29 oktober bij de pieren van IJmuiden, Noord-Holland, verbleef, bleek op 21 juni 1992 als nestjong te zijn geringd op Isle of May, Schotland, en daar sindsdien regelmatig te broeden; in 2011 bracht ze twee jongen groot. Op een 10-tal plekken in de Randstad en in het zuidwesten werden **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* gemeld, waaronder veel bekeken exemplaren in Utrecht, Utrecht, in Nieuw-Beijerland, Zuid-Holland, en in de Brabantse Biesbosch, Noord-Brabant. Op 16 oktober werd om 00:10 de roep van een overvliegend exemplaar opgenomen bij Bloemendaal, Noord-Holland. Op c 12 plekken in de zuidelijke helft van het land werden **Koereigers** *Bubulcus ibis* waargenomen. In het noorden verbleef een exemplaar van 27 oktober tot 1 november bij het Zuidlaardermeer, Groningen. De opmars van **Grote Zilverreiger** *Casmerodius albus* lijkt vooralsnog niet te stuiten. De aantallen langs trektelposten waren met bijna 3400 exemplaren ongekend: tweemaal zoveel als in dezelfde periode in

2010. Het hoogste dagtotaal van één plek bedroeg 52 op 16 oktober over de Dordtse Biesbosch, Zuid-Holland. In september trokken er nog 23 **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* over de oostelijke helft van het land. Tot begin november werden bovendien enkele pleisteraars gezien. De in 2010 in Tarragona, Spanje, geringde **Zwarte Ibis** *Plegadis falcinellus* (wit V02) die in juli in Nederland verscheen, verbleef van 1 tot 14 september aan de Friese kant van de Lauwersmeer. Voorts waren er meldingen op 7 september in de Brabantse Biesbosch; op 10 oktober bij Voorhout, Zuid-Holland; op 21 oktober in de Waverhoek, Utrecht; op 29 oktober in Polder de Rondehoep, Noord-Holland; en op 30 oktober overvliegend bij Kamperhoek. Een overvliegend exemplaar op 21 oktober kon lang worden gevolgd: om 10:35 over De Puiinhoop bij Katwijk, om 11:15 over De Vulkaan bij Den Haag, vervolgens over De Bloedberg bij Monster, Zuid-Holland, en om 13:15 invallend in de Koudekerksche Inlaag, Zeeland.

ROOFVOGELS **Rode Wouw** *Milvus milvus* deed het land in stevige aantallen aan. Trektellers registreerden in deze periode maar liefst 477 exemplaren, tegenover bijvoorbeeld 241 in dezelfde periode in 2010. Het zwaartepunt lag in het zuidoosten en 15 oktober gold met 181 exemplaren als absolute topdag. Alleen over de Looszerheide bij Weert, Limburg, vlogen er op deze dag al 19. Ook **Blauwe Kiekendief** *C. cyaneus* was opvallend talrijk. Trektellers meldden er in deze periode ruim 1800: tweemaal zoveel als de drie voorgaande jaren bij elkaar opgeteld. Op 27 oktober passeerden er maar liefst 85 trektelpost De Nolle bij Vlissingen, Zeeland, een ruime verdubbeling van het oude telpostrecord (was 39 op 22 oktober 1990 langs Scheveningen). **Sperwers** *Accipiter nisus* waren zeer goed vertegenwoordigd, met net geen 20 000 doortrekkers: in de meeste jaren wordt in deze periode de 10 000 niet gepasseerd. De Nolle noteerde met 373 exemplaren op 24 oktober en 369 op 27 oktober de tweede en derde dag ooit in Nederland. Voorts werden in deze periode ruim 36 000 **Buizerds** *Buteo buteo* gemeld: tweemaal zoveel als in het eveneens goede 2010 en drie- tot zesmaal zoveel als in de meeste andere jaren van dit millennium. Het zwaartepunt lag in de oostelijke helft van het land. Op 15 oktober passeerden er onder andere 874 De Hamert, Limburg. Ook **Ruigpootbuiser** *B. lagopus* arriveerde in ongeëvenaarde aantallen, vooral vanaf 15 oktober. Op deze dag kwamen meldingen uit alle provincies en vlogen er onder andere 49 langs de Marlijn op Schiermonnikoog, Friesland (een landelijk telpostrecord), 25 langs De Vulkaan bij Den Haag en 23 langs Paal 9 op Texel. Het totaal in deze periode voor de trektellers lag op c 600: maar liefst 10- tot 15-maal zoveel als in de meeste recente jaren. Trektellers meldden verder drie **Zwarte Wouwen** *M. migrans* (zeven in dezelfde periode in 2010), 31 **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla* (13 in 2010), 15 **Grauwe Kiekendieven** *C. pygargus* (10 in 2010), 323 **Visarenden** *Pandion haliaetus* (217 in 2010), 17 **Roodpootvalken** *Falco vespertinus* (evenveel als in 2010), waaronder een adult mannetje op 22 oktober om 12:20 langs De Puiinhoop bij Katwijk en om 15:05 langs De

557 Kleine Jagers / Parasitic Jaegers *Stercorarius parasiticus*, adult en juveniel, met Stormmeeuw / Common Gull *Larus canus canus*, IJmuiden, Noord-Holland, 16 oktober 2011 (Peter Soer)

558 Steppekievit / Sociable Lapwing *Vanellus gregarius*, eerstejaars, met Kieviten / Northern Lapwings *V. vanellus*, Meerlebroek, Beesel, Limburg, 24 september 2011 (Ger de Hoog)

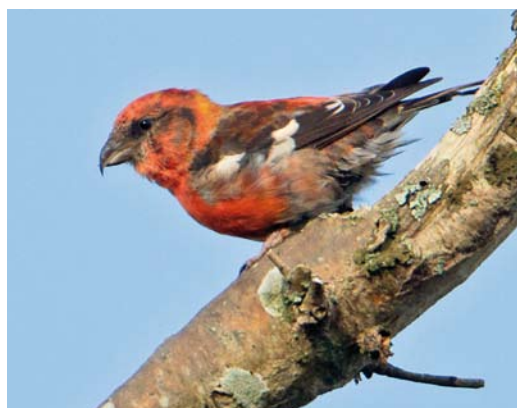
Vulkaan bij Den Haag, 1047 **Smellekens** *F columbarius* (615 in 2010) en 575 **Slechtvalken** *F peregrinus* (377 in 2010). Zeldzaam waren **Vale Gieren** *Cypus fulvus* die werden gefotografeerd op 1 oktober boven Almelo, Overijssel (drie), en op 23 oktober boven Geleen, Limburg. De laatste van drie **Slangenarenden** *Circaetus gallicus* (in augustus waren het er zelfs nog vier) in het Fochteloërveen, Drenthe/Friesland, werd op 24 september gezien. Andere meldingen waren op 1 september in het Aamsveen bij Enschede, Overijssel, op 3 september bij Beusichem, Gelderland, en op 17 september vanaf trektpost Kwintelooyen bij Veenendaal, Utrecht. Na twee **Steppiekendieven** in augustus leek er vanaf september geen einde te komen aan de stroom waarnemingen: tot 17 oktober volgden c 40 meldingen uit alle provincies behalve Limburg. Alleen al vanaf telposten werden 24 exemplaren doorgegeven. Twee exemplaren bij elkaar in de omgeving van Rosmalen, Noord-Brabant, tussen 5 en 10 september lokten de meeste bezoekers. Ook het vermelden waard was een exemplaar dat op 18 september in drie uur tijd van de Oostvaardersplassen bij Lelystad, Flevoland, via de Natte Graslanden bij de Lepelaarplassen bij Almere, naar Muiderberg, Noord-Holland, vloog. Alle meldingen hadden betrekking op juveniele vogels. Een lichte vorm **Dwergarend** *Aquila pennata* werd op 18 september gemeld langs de Maas bij Meers, Limburg, aan beide zijden van de landsgrens. Een donkere vorm **Eleonora's Valk** *F eleonora* werd op 17 september gezien door leden van een Belgische vogelwerkgroep bij vogelhut De Zeearend in de Oostvaardersplassen bij Lelystad. Nadat dit nieuws 's avonds bekend werd kon hij de volgende dag helaas niet worden teruggevonden. Indien aanvaard betreft dit een nieuwe soort voor Nederland. Een juveniele **Giervalk** *F rusticolus* werd op 14 oktober gefotografeerd boven De Puinhoop bij Katwijk. Mogelijk hetzelfde exemplaar hield zich vanaf 23 oktober op net over de grens in België en vertoonde zich van 28 tot 31 oktober ook af en toe in de omgeving van Philippine en IJzendijke in Zeeland.

RALLEN TOT STRANDLOPERS Een juveniel **Klein Waterhoen** *Porzana parva* bevond zich van 10 september tot 1 oktober in de Natte Graslanden bij de Lepelaarplassen bij Almere en liet zich vaak uitzonderlijk mooi bekijken. Een **Kwartelkoning** *Crex crex* werd op 27 september gezien op het ringstation bij Castricum, Noord-Holland. Door trektellers in met name Limburg en het zuidoosten van Noord-Brabant werden c 4900 **Kraanvogels** *Grus grus* geteld, met een zwaartepunt in de laatste decade van oktober. Voor het eerst sinds 1997 konden veel vogelaars een **Kleine Trap** *Tetrax tetrax* bewonderen, namelijk een mannetje op 3 september op het Otterlosche Zand op de Hoge Veluwe, Gelderland. Op 19 september volgde nog een melding bij Camperduin. **Steltkluten** *Himantopus himantopus* werden nog gezien op 2 september bij Westkapelle en Iltteren, Limburg, op 27 september bij Hengelo, Overijssel (twee), en op 25 oktober langs Camperduin. **Grielen** *Burhinus oedipnemus* werden gemeld op 16 september bij Grevenbricht, Limburg, op 27 september in Meijendel, Zuid-Holland, en op

2 oktober bij Schiphol, Noord-Holland. Op c 25 plekken verspreid over het land werden **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* waargenomen, waaronder in totaal 29 langs trektposten. Een laat exemplaar verbleef op 27 en 28 oktober bij Den Hoorn op Texel. **Steppiekievit** *Vanellus gregarius* verbleven op 20 en 21 september bij Den Burg op Texel (nieuwe eilandsoort) en van 21 september tot 3 november bij Beesel, Limburg. Een juveniele **Bairds Strandloper** *Calidris bairdii* werd op 25 september aan het einde van de middag ontdekt bij Zevenhuizen, Zuid-Holland, en was daar ook de volgende ochtend nog aanwezig. Dit betreft het vijfde geval voor Nederland en het eerste sinds 2003. Op c 20 plekken verspreid over het land werden **Gestreepte Strandlopers** *C melanotos* opgemerkt. Drie **Breedbekstrandlopers** *Limicola falcinellus* verbleven op 4 september in de Breebaartpolder bij Termunten, Groningen. **Blonde Ruiters** *Tryngites subruficollis* werden gemeld op 8 september bij Petten, Noord-Holland, en op 20 september bij Westdorpe, Zeeland. **Grote Grietze Snippen** *Limnodromus scolopaceus* verbleven van 2 tot 9 oktober bij Vierhuizen, Groningen, en van 19 oktober tot in november bij Breskens, Zeeland. De bekende **Grote Geelpootruiter** *Tringa melanoleuca* werd tot in november af en toe gemeld bij Colijnsplaat en Wissenkerke op Noord-Beveland, Zeeland. Tot en met de laatste dag van deze periode werden op c 25 plekken in de kustprovincies **Grauwe Franjepoten** *Phalaropus lobatus* waargenomen. Door trektellers werden 64 **Rosse Franjepoten** *P fulicarius* gezien, met onder andere 15 op 7 oktober langs Westkapelle. De meeste werden echter buiten trektpostingen om gemeld, zoals maar liefst 74 (een dagrecord) op 22 oktober langs Terschelling, Friesland, en 10 langs zowel Schiermonnikoog als Vlieland. Een dag later vlogen nog eens 14 langs Terschelling.

JAGERS TOT ALKEN Het was een zeer goed najaar voor jagers. **Middelste Jager** *Stercorarius pomarinus* deed het redelijk, met c 480 exemplaren langs trektposten, waarvan een kwart langs Westkapelle. Op 17 oktober werd een juveniele gevangen tijdens een pelagische tocht op de Botney Cut: de vierde die ooit in Nederland is geringd. Het aantal **Kleine Jagers** *S parasiticus* langs telposten bedroeg c 2800; in de voorgaande drie najaars bleef de teller telkens steken op minder dan 1000. Ook **Kleinste Jager** *S longicaudus* kende een sterk najaar, met c 100 doortrekkers. Koploper was Westkapelle met 32, maar ook Terschelling timmerde met 17 aardig aan de weg. Tot slot was ook **Grote Jager** *S skua* erg algemeen, met ruim 2100 langs telposten, waarvan meer dan de helft op 7 oktober. Op deze dag vlogen er onder andere 363 langs Westkapelle, 360 langs Terschelling en 141 langs Huisduinen, Noord-Holland. Alleen al door trektellers werden bijna 100 **Vorkstaartmeeuwen** *Xema sabini* doorgegeven, waarvan de helft tussen 6 en 8 oktober. Maar liefst negen vlogen op 7 oktober langs Westkapelle. Uitzonderlijk was het lange verblijf van een eerstejaars van 20 oktober tot 6 november bij de pieren van IJmuiden. Opnieuw waren er meldingen van vermoedelijk dezelfde adulte **Ross' Meeuw** *Rhodostethia rosea* als eerder dit jaar, namelijk op 25 oktober bij

Recente meldingen

559 Klein Waterhoen / Little Crake *Porzana parva*, juveniel, Almere, Flevoland, 19 september 2011 (Roland Jansen)
560 Dwerguil / Eurasian Pygmy Owl *Glaucidium passerinum*, Robbenjager, Texel, Noord-Holland, 14 oktober 2011 (Frank Blankers)
561 Witbandkruisbek / Two-barred Crossbill *Loxia leucoptera*, mannetje, Stortemelk, Vlieland, Friesland, 7 oktober 2011 (Jaap Denee)
562 Dwerggors / Little Bunting *Emberiza pusilla*, Vlieland, Friesland, 9 oktober 2011 (Laurens B Steijn)
563 Blauwstaart / Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, Monster, Zuid-Holland, 9 oktober 2011 (Leo Roos)
564 Blauwstaart / Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, Klein Zwitserland, Schiermonnikoog, Friesland, 19 oktober 2011 (Jonas van Impe)

565 Steppekiekendief / Pallid Harrier *Circus macrourus*, juveniel mannetje, De Horde, Lopik, Utrecht, 2 oktober 2011 (Arjan Boele) **566** Steppekiekendief / Pallid Harrier *Circus macrourus*, juveniel, Rosmalen, Noord-Brabant, 6 september 2011 (Diederik Kok) **567** Grauwe Franjepoten / Red-necked Phalaropes *Phalaropus lobatus* en Rosse Franjepoot / Red Phalarope *P. fulicarius*, Rottumerplaat, Groningen, 18 september 2011 (Mark Zekhuis) **568** Bairds Strandloper / Baird's Sandpiper *Calidris bairdii*, juveniel, Rottekade, Zevenhuizen, Zuid-Holland, 25 September 2011 (Garry Bakker)

Egmond aan Zee, Noord-Holland, en op 28 oktober bij Huisduinen. Op 9 oktober werd een gekleurde **Baltische Mantelmeeuw** *Larus fuscus fuscus* (zwart J6V1) gezien bij Westkapelle; de vogel was als nestjong geringsd op 29 juli 2007 in Tranøy, Tromsø, Noorwegen. Vanaf 16 september werden op c zeven plekken langs de kust **Grote Burgemeesters** *L. hyperboreus* gezien; opvallend was dat het merendeel van de waarnemingen betrekking had op volwassen exemplaren. De laatste **Reuzenster** *Hydroprogne caspia* van het jaar vloog op 5 oktober langs Camperduin. De laatste **Witvleugelster** *Chlidonias leucopterus* van het jaar werd op 24 oktober gemeld bij Harlingen, Friesland. Op 24 september werd een exemplaar geringsd op De Kreupel, Noord-Holland. **Zwarte Zeekoeten** *Cephus grylle* werden gemeld op 30 september op Terschelling; op 1 oktober op Ameland, Friesland; op 5 oktober bij Petten; op 8 oktober bij Lauwersoog; op 16 oktober op Texel; op 17 oktober bij

Hoek van Holland, Zuid-Holland; en op 20 oktober bij IJmuiden. Twee **Kleine Alken** *Alle alle* op 1 september op Schiermonnikoog en op de Waddenzee tussen Lauwersoog en Schiermonnikoog waren er vroeg bij. In oktober druppelden meer exemplaren het land binnen waaronder negen langs trektelposten. Onder de langsvliegende **Pepagaaiduikers** *Fratercula arctica* waren er vijf langs Camperduin; vier langs Vlieland; drie langs Egmond aan Zee; één langs Westkapelle; één langs IJmuiden; en één langs Texel.

UILEN TOT LEEUWERIKEN Een **Dwerguil** *Glaucidium passerinum* werd op 14 oktober gefotografeerd op de noordpunt van Texel en betreft het zesde geval. **Velduil** *Asio flammeus* arriveerde in mooie aantallen. Trektellers zagen er in totaal 135, waaronder acht op 14 oktober vanaf De Bloedberg bij Monster en een dag later hier zelfs negen. Opvallend was de waarneming van een late

Recente meldingen

569 Aziatische Roodborsttapuit / Siberian Stonechat *Saxicola maurus*, eerstejaars, Stortemelk, Vlieland, 9 oktober 2011 (*Jaap Denee*) **570** Siberische Boompieper / Olive-backed Pipit *Anthus hodgsoni*, Amsterdamse Waterleidingduinen, Zandvoort, Noord-Holland, 24 oktober 2011 (*Cock Reijnders*) **571** Struikrietzanger / Blyth's Reed Warbler *Acrocephalus dumetorum*, Lange Paal, Vlieland, Friesland, 1 oktober 2011 (*Wim van Splunder*) **572** Baardgrasmus / Subalpine Warbler *Sylvia cantillans*, Rottumerplaat, Groningen, 16 september 2011 (*Mark Zekhuis*) **573** Kleine Vliegenvanger / Red-breasted Flycatcher *Ficedula parva*, Rottumerplaat, Groningen, 16 september 2011 (*Mark Zekhuis*) **574** Roodkop-klauwier / Woodchat Shrike *Lanius senator*, De Muy, Texel, Noord-Holland, 15 oktober 2011 (*Jos van den Berg*)

Nachtzwaluw *Caprimulgus europaeus* op 14 oktober op Rottumerplaat, Groningen. Een **Alpengierzwaluw** *Apus melba* vloog op 23 oktober over Berkeheide bij Katwijk. De laatste **Bijeneters** *Merops apiaster* van het jaar werden gemeld op 1 september op de Hoge Veluwe (drie) en op 4 september boven Hoogkarspel, Noord-Holland (minimaal zes). **Hoppen** *Upupa epops* verbleven op 3 en 11 september op Terschelling; op 10 september op Vlieland; van 21 tot 23 september bij Westkapelle; op 13 oktober in Rijswijk, Zuid-Holland; op 15 oktober in de Groote Peel, Limburg; en op 17, 18 en 23 oktober op de Strabrechtse Heide, Noord-Brabant. Een lange reeks van **Draaihalzen** *Jynx torquilla* werd besloten met exemplaren op 23 oktober op Vlieland en op 25 oktober bij Castricum. In totaal werden tussen 1 en 11 september maar liefst 11 exemplaren geringd in de Ooijse Graaf bij Ooij, Gelderland. Onvolwassen **Daurische Klauwieren** *Lanius isabellinus* bevonden zich van 2 tot 6 oktober bij De Koog op Texel en op 31 oktober en 1 november op Vlieland. Een eerste-winter **Langstaartklauwier** *L schach* werd op 31 oktober ontdekt in de Noordduinen bij Den Helder, Noord-Holland, en door zeker 300 vogelaars bewonderd. Het betreft een nieuwe soort voor Nederland en pas de vierde voor Europa. Een eerste-winter **Kleine Klapekster** *L minor* verbleef van 22 tot 28 oktober bij Koudekerke, Zeeland. Er werden dit najaar opvallend veel **Klapeksters** *L excubitor* gemeld, waaronder alleen al ruim 180 vanaf half september vanaf trekposten verspreid over het land. Een juveniele **Roodkopklauwier** *L senator* werd op 24 september 2011 gefotografeerd in de Eemshaven, Groningen, en een adulte verbleef van 15 tot 18 oktober in De Muy op Texel. Een telling op verschillende plekken in Hoek van Holland op 26 oktober resulteerde in c 20 **Huis kraaien** *Corvus splendens*; op 8 november werd 25 als hoogste aantal bijeen gemeld. Er werden door trektellers c 50 **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* genoteerd. Groepjes van zeven en vier in Meijndel op respectievelijk 28 september en 14 oktober zijn het vermelden waard. Voorts werden vogels geringd in het Verdrongen Land van Saeftinghe, Zeeland (vier), en bij Castricum. Op 1 oktober werd een in noordelijke richting overvliegende **Kortteenleeuwerik** *Calandrella brachydactyla* gehoord vanaf trekpost Kamperhoek. Ten minste drie **Kuifleeuweriken** *Galerida cristata* werden de gehele periode gezien bij Venlo, Limburg, en een eenling op 1 september nog in Slot Haverleij bij 's-Hertogenbosch, Noord-Brabant. Overvliegende werden gemeld op 2 oktober over De Nolle bij Vlissingen, op 14 oktober bij Sellingen, Groningen, en op 16 oktober over het Ballooërveld, Drenthe. Door trektellers werden in oktober in totaal 165 **Strandleeuweriken** *Eremophila alpestris* doorgegeven.

STRIUKZANGERS TOT GRASZANGERS **Cetti's Zangers** *Cettia cetti* werden in deze periode geringd bij Eastermar, Friesland; in het Zwanenwater bij Callantssoog, Noord-Holland; bij Naarden, Noord-Holland (twee); in de Amsterdamse Waterleidingduinen (twee); bij Lelystad (twee); in Meijndel; en in het Verdrongen Land van Saeftinghe. **Grauwe Fitissen** *Phylloscopus trochiloides*

bevonden zich op 4 september op de noordpunt van Texel, op 6 september in Schiedam, Zuid-Holland, en op 9 september bij Den Helder. **Pallas' Boszangers** *P proregulus* verschenen op 15 oktober op Schiermonnikoog; op 16, 22 en 27 oktober op Texel; op 16 en 17 oktober op de Maasvlakte; op 25 oktober op Vlieland; op 25 en 29 oktober bij Castricum aan Zee; en op 31 oktober bij IJmuiden. De eerste **Bladkoning** *P inornatus* van het jaar verbleef op 16 september op Vlieland. Daarna volgden talloze meldingen elders langs de kust en enkele in het binnenland, waaronder een vangst op 23 september bij Weert. In totaal werden ruim 60 exemplaren geringd, waaronder 20 op Schiermonnikoog en 17 bij Castricum. Een **Raddes Boszanger** *P schwarzi* liet zich op 22 oktober van dichtbij door veel vogelaars bekijken bij de Nieuwe Kooi op Vlieland. **Bruine Boszangers** *P fuscatus* bevonden zich van 15 tot 22 oktober bij Oost-Vlieland, Friesland, op 27 oktober bij Castricum aan Zee en op 29 oktober bij IJmuiden. Vangsten waren op 14 oktober bij Westenschouwen, Zeeland, en op 28 oktober in het Zwanenwater bij Callantssoog. **Siberische Tjiftjaffen** *P collybita tristis* werden gemeld op 28 oktober bij De Cocksdorp op Texel en op de Maasvlakte en op 29 oktober in de Eemshaven. Een eerstejaars **Baardgrasmus** *Sylvia cantillans* bevond zich op 16 en 17 september op Rottumerplaat. Tot half oktober werden op c 20 plekken langs de kust **Sperwergrasmussen** *S nisoria* aangetroffen, met name op de Waddeneilanden en in Noord-Holland. In totaal werden er 12 geringd, waaronder een exemplaar op 17 september bij Overdinkel, Overijssel; een nieuwe soort voor Twente. Opvallend hoge aantallen **Zwartkoppen** *S atricapilla* werden geringd: ruim 15 000 in totaal, een absoluut topjaar voor deze soort. Een **Orpheusspotvogel** *Hippolais polyglotta* verbleef van 30 september tot 12 oktober op Camping De Robbenjager op de noordpunt van Texel en kon met toestemming van de terreineigenaar door vele belangstellenden worden bewonderd. Een eerstejaars **Veldrietzanger** *Acrocephalus agricola* werd op 10 september geringd bij Den Oever, Noord-Holland. Een andere eerstejaars werd op 15 oktober gefotografeerd op de Noorderdam bij Hoek van Holland maar pas naderhand op naam gebracht. Een eerstejaars **Struikrietzanger** *A dumetorum* was een knappe ontdekking op 1 oktober bij Lange Paal op Vlieland. Op dezelfde dag werd ook een eerstejaars geringd bij Naarden, die hier op 9 oktober werd teruggevangen. **Waterrietzangers** *A paludicola* werden alleen nog gemeld op 1 september in het Lauwersmeergebied, Groningen, en op 15 september in het Verdrongen Land van Saeftinge. Een **Grote Karekiet** *A arundinaceus* werd op 15 september geringd bij Overdinkel: een opmerkelijke vangst voor Twente. Behalve op drie plekken in Zeeland werd ook een **Graszanger** *Cisticola juncidis* aangetroffen in Overijssel, namelijk op 11 september in het Aamsveen bij Enschede; ook dit betekende een nieuwe soort voor Twente.

PESTVOGELS TOT VLEGENVANGERS Vanaf 15 oktober werden op slechts acht plekken enkele **Pestvogels** *Bombycilla garrulus* gemeld. Op een handvol plekken in het noorden werden **Taigaboomkruipers** *Certhia familia-*

Recente meldingen

575 Raddes Boszanger / Radde's Warbler *Phylloscopus schwarzi*, Nieuwe Kooi, Vlieland, Friesland, 22 oktober 2011 (Jaap Denee)

576 Orpheusspotvogel / Melodious Warbler *Hippolais polyglotta*, Robbenjager, Texel, Noord-Holland, 3 oktober 2011 (René Pop)

577 Kleine Klapekster / Lesser Grey Shrike *Lanius minor*, eerstejaars, Koudekerke, Zeeland, 23 oktober 2011
(Co van der Wardt)

578 Veldrietzanger / Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola*, Hoek van Holland, Zuid-Holland, 15 oktober 2011
(Peter Soer)

579 Aziatische Roodborsttapuit / Siberian Stonechat *Saxicola maurus*, eerstejaars, De Cocksdorp, Texel, Noord-Holland, 26 oktober 2011 (René Pop)

580 Woestijntapuit / Desert Wheatear *Oenanthe deserti*, eerstejaars mannetje, Camperduin, Noord-Holland, 30 oktober 2011 (Cock Reijnders)

581 Bonte Tapuit / Pied Wheatear *Oenanthe pleschanka*, vrouwtje, Herdershut, Schiermonnikoog, Friesland, 13 oktober 2011 (*Martijn Bunskoek*)

582 Blauwstaart / Red-flanked Bluetail *Tarsiger cyanurus*, Noordhollands Duinreservaat, Castricum, Noord-Holland, 27 oktober 2011 (*Hans Brinks*)

Recente meldingen

ris familiaris ontdekt; minimaal drie vogels van 21 tot 25 oktober op Vlieland trokken het meeste bekijks. Er waren meldingen van juveniele **Roze Spreeuwen** *Pastor roseus* tussen 17 september en 22 oktober op meerdere plekken op Vlieland; op 28 september langs Westkapelle; van 1 tot 8 oktober op meerdere plekken op Texel; op 1 en 2 oktober op de Maasvlakte en bij het Oostvoornse Meer, Zuid-Holland; en op 15 oktober langs IJmuiden. Een **Goudlijster** *Zoothera aurea* werd op 29 oktober gemeld vliegend over het ringstation bij Castricum. Een late **Nachtegaal** *Luscinia megarhynchos* hing op 23 oktober in een mistnet bij Bloemendaal. De vogel was daar in juni al geringd en had bij de terugvangst een buitengewoon hoge vetgraad. Maar liefst drie **Blauwstaarten** *Tarsiger cyanurus* deden Nederland aan. Op 9 oktober vloog een exemplaar tegen een raam in Monster. De vogel was even versuft maar vloog na enige tijd toch weg – om niet meer te worden teruggevonden. Een vogel in Klein Zwitserland op Schiermonnikoog op 18 en 19 oktober was al beter twitchbaar. Op 15 oktober was er een vangst van een adult vrouwtje bij Castricum. Op 20 oktober werd deze vogel hier in het veld teruggevonden en tot 31 oktober waargenomen. Er waren terugvangsten op 19, 20 en 31 oktober, waarbij werd vastgesteld dat de vetgraad – en daarmee de conditie – van de vogel toenam. Eerstejaars **Aziatische Roodborsttapuiten** *Saxicola maurus* verbleven op 9 oktober op Camping Stortemelk op Vlieland, van 16 tot 28 oktober in de tuintjes bij De Cocksdorp op Texel, en op 27 en 28 oktober bij Castricum aan Zee. **Bonte Tapuiten** *Oenanthe pleschanka* bevonden zich op 13 oktober bij de Herdershut op Schiermonnikoog en op 31 oktober in Meijendel. Een mannetje **Woestijntapuit** *O. deserti* liet zich op 30 en 31 oktober bekijken bij Camperduin. Het gros van de waarnemingen van **Kleine Vliegenvanger** *Ficedula parva* had betrekking op exemplaren tussen 2 en 8 oktober op Vlieland. Daarnaast werd een handvol veldwaarnemingen elders verricht en was er op 26 september een ringvangst op Schiermonnikoog.

KWIKSTAARTEN TOT GORZEN Mogelijke **Oostelijke Gele Kwikstaarten** *Motacilla tschutschensis* werden gefotografeerd op 22 oktober op de Vliehors op Vlieland en op 28 oktober in Bergen aan Zee, Noord-Holland. Van twee overvliegende (waarschijnlijk) **Citroenkwikstaarten** *M. citreola* werden geluidsopnames gemaakt, namelijk op 2 september in De Hamert en op 15 oktober bij Noordwijkerhout, Zuid-Holland. De eerste **Grote Pieper** *Anthus richardi* van het najaar verscheen op 16 september op Vlieland. Trektellers registreerden er vervolgens

ruim 100, evenals bijna 100 **Duinpiepers** *A. campestris*, vrijwel uitsluitend in september. Bijzonder was de vangst van een exemplaar op 19 september bij Bloemendaal, pas de tweede ooit voor dit ringstation. **Siberische Boompiepers** *A. hodgsoni* werden gemeld op 27 september op Schiermonnikoog; op 1 oktober op Neeltje Jans, Zeeland; op 21 oktober één en mogelijk twee over De Vulkaan bij Den Haag (opgenomen); op 22 oktober op Vlieland; en op 24 oktober opnieuw op Vlieland (vangst) en in de Amsterdams Waterleidingduinen bij Zandvoort, Noord-Holland. Door trektellers werden in totaal 42 overvliegende **Roodkeelpiepers** *A. cervinus* gemeld. Tevens passeerden 75 **Europese Kanarie** *Serinus serinus* en c 150 **Fraters** *Carduelis flavirostris* in deze periode de verschillende trektelposten. Twee mannetjes **Witbandkruisbek** *Loxia leucoptera* die van 5 tot 26 oktober bij Oost-Vlieland verbleven, verzamelden heel wat fans om zich heen. Ook werden ten minste twee exemplaren tussen 6 en 11 oktober enkele keren gemeld bij trektelpost Kwintelooyen bij Veenendaal. **Roodmussen** *Carpodacus erythrinus* werden gezien van 2 tot 4 september op Texel; op 4 september bij Den Helder; op 18 september op Vlieland; op 24 en 25 september op de Maasvlakte; op 24 september opnieuw op Texel (vangst); en op 13 oktober opnieuw op Vlieland. Er werden opvallend weinig **Sneeuworzen** *Plectrophenax nivalis* aangetroffen; trektellers noteerden er in totaal slechts 83. Het aantal van 430 **Ijsorzen** *Calcarius lapponicus* over de verschillende trektelposten bedroeg slechts een derde van het aantal in topjaar 2010 maar was wel ongeveer even veel als van de magere jaren 2008 en 2009 bij elkaar opgeteld. Een late **Ortolaan** *Emberiza hortulana* verbleef van 18 tot 23 oktober bij het Posthuis op Vlieland. Trektellers registreerden ook nog eens c 50 exemplaren, bijna allemaal in september. Op c 13 plekken werden vanaf 24 september **Dwergorzen** *E. pusilla* waargenomen, hoofdzakelijk op de Waddeneilanden en langs de Noord-Hollandse kust. Op 15 oktober werd een overvliegend exemplaar gemeld vanaf trektelpost Maldens Vlak bij Malden, Gelderland. Ringvangsten waren er op 28 september op Vlieland en op Schiermonnikoog en op 15 oktober bij Castricum. Een **Wilgengors** *E. aureola* kwam op 17 september vanaf zee aanvliegen en verbleef daarna kortstondig op de oostpunt van Vlieland.

We bedanken André de Baerdemaeker, Max Berlijn, Dick Groenendijk, Marc Plomp, Rutger Rotscheid en Pim Wolf voor hun hulp bij het samenstellen van dit overzicht.

Roy Slaterus, Bervoetsbos 71, 2134 PM Hoofddorp, Nederland (roy.slaterus@dutchbirding.nl)
Vincent van der Spek, Acaciastraat 212, 2565 KJ Den Haag, Nederland
(vincent.van.der.spek@dutchbirding.nl)

DB Actueel

Langstaartklauwier bij Den Helder In de ochtend van 31 oktober 2011 was ik (Johanna van Dillen-Staal) al vroeg aan het vogelen – het was lekker vroeg licht en een mooie dag. Wat ik toen nog niet wist was dat het ook de meest heuglijke dag van mijn nog niet zo lange vogelkijkloopbaan zou worden. Rond 09:00 liep ik langs de Oude Vuilnisbelt in de duinen tussen Den Helder en Julianadorp, Noord-Holland, toen ik bovenin een struik een verdachte vogel zag. Het leek wel een klauwier, maar wat voor een? Donker masker, warmbruine tint en grijze kop. Was het een Grauwe Klauwier *Lanius collurio*? Ik belde Mario Renden en vertelde hem dat ik waarschijnlijk een klauwier had gezien. MR vertelde dat het aan de late kant was voor een Grauwe en dat het dus ook best een zeldzamere soort kon zijn, en stelde voor ook andere vogelaars te bellen. De volgende die ik kon bereiken was Henk Post. Die was juist van plan om op pad te gaan en kon dus direct komen en was binnen een kwartier ter plaatse. Ondertussen waren ook Roelf Hovinga en Tim Zutt van Landschap Noord-Holland gearriveerd. Turkestaanse Klauwier *L. phoenicuroides* of Daurische Klauwier *L. isabellinus* werden geoperd maar ze hadden de vogel nog niet goed kunnen zien. Even later kwamen er nog meer mensen. Marcel Haas zag door de (enige aanwezige) telescoop een grijze kop (niet iets wat je associeert met een ‘izabelklau-

wier’), een mooi donker masker, oranje schouders en wat leek op een lange staart. MH wenkte naar Ruud Brouwer met de mededeling: ‘Ben ik nou gek of is dit gewoon een Long-tailed?’ RB keek door de scoop maar de vogel verdween weer snel. Na c 15 min besloten RB, MH en enkele anderen om te lopen. Een flinke tijd ging voorbij... Ondertussen bekeken RB en MH de foto’s die Frans Bruinsma gelukkig had kunnen maken: deze vogel had wel heel veel weg van een Langstaartklauwier *L. schach*! RB zocht via zijn telefoon foto’s op van onder meer de vogel in Denemarken in oktober 2007. Daar leek deze vogel sprekend op... Ze besloten hem om 12:00 als ‘vrij zeker’ door te geven via Dutch Bird Alerts. HP had inmiddels thuis de foto’s op Waarneming.nl gezet (onder Daurische, omdat Langstaartklauwier nog niet in de soortenlijst voorkwam). Om 12:30 werd de vogel weer en beter gezien en brachten RB en MH hem als zekere Langstaartklauwier op naam. Ondertussen had ik zelf trek en dorst gekregen en de plek verlaten – even later belde Chris van der Vliet me met de mededeling dat het inderdaad een Langstaartklauwier was!

Die middag bezochten 300-400 vogelaars de vogel, die zich schitterend liet bekijken; de laatste waarneming was om 17:25 toen hij in een vlierstruik verdween. Later hoorde ik dat hij ‘s middags een muis had gevangen en opgepeuzeld. De volgende dag, na een rustige en hel-

583-584 Langstaartklauwier / Long-tailed Shrike *Lanius schach*, eerstejaars, Den Helder, Noord-Holland, 31 oktober 2011 (Harm Niesen)

dere nacht, werd de klauwier helaas niet teruggevonden. De Oude Vuilnisbelt, een gebied dat wordt beheerd door Landschap Noord-Holland, is de laatste jaren al vaker een uitstekende locatie gebleken voor klauwieren, met dit jaar een Roodkopklauwier *L senator* en een Klapekster *L excubitor* en vorig jaar een Daurische Klauwier en een Roodkopklauwier.

De determinatie was geen probleem toen de vogel eenmaal goed bestudeerd en gefotografeerd was. De combinatie van grijze kop (overlopend op de mantel), zwart masker, warmbruine schouders en mantel, bleke onderdelen met warm oranjebruine flanken en lange en smalle bruinrode staart past alleen op Langstaartklauwier. De vogel van Den Helder behoorde tot de westelijke ondersoort *L s erythronotus*; deze ondersoort trekt over grote afstanden in Europa te verwachten. Langstaartklauwier broedt in Centraal- en Zuidoost-Azië en kent vele ondersoorten; de andere ondersoorten vertonen meer zwart op de kop, van een brede voorhoofdsband tot een geheel zwarte kop. De vogel van den Helder betrof een eerstejaars; de lichaamsveren waren al compleet geruid maar de vleugel was nog juveniel, met uitzondering van de zwart afstekende geruide middelste dekveren. Ook de vaalbruine handpennen en roodbruine staart duiden op een eerstejaars. De subterminale lichte randjes aan de onderste schouderveren geven aan dat deze veren ook nog niet geruid waren. De vergevorderde post-juvenile rui in het najaar is normaal voor deze relatief vroeg broedende soort. Het smalle masker boven de snavel duidt mogelijk op een vrouwtje.

Het betreft de vierde Langstaartklauwier voor Europa en de negende voor de WP ('sensu BWP'), na gevallen in Denemarken (15-17 oktober 2007), Israël (26 januari tot eind februari 1983), Jordanië (11-13 april 2004), Koeweit (2; 7 oktober 2004; 14 oktober 2006 tot 9 april 2007 en 3 november 2007 tot 12 april 2008), Schotland (27 oktober tot 4 november 2000), Turkije (24 september 1987) en Zweden (11 juni 1999). JOHANNA VAN DILLENSTAAL & ENNO B EBELS

LONG-TAILED SHRIKE On 31 October 2011, a first-year Long-tailed Shrike *Lanius schach* stayed for a full day near Den Helder, Noord-Holland, the Netherlands. It was seen by 300-400 birders. The bird belonged to the western migratory subspecies *L s erythronotus*. This is the first record for the Netherlands, the fourth for Europe and the ninth for the WP. Previous WP records were in Denmark, Israel, Jordan, Kuwait (2), Scotland, Sweden and Turkey.

Hans ter Haar 1957-2011 In de vroege nacht van donderdag 20 oktober 2011 is Hans ter Haar overleden. Hans was een 'Dutch Birder' van het eerste uur en een groot inspirator. Rond de oprichting in 1979 was hij al betrokken bij de Dutch Birding Association (DBA). Hij was bijvoorbeeld de opsteller van de derde en laatste nieuwsbrief in maart 1979; in juni van dat jaar verscheen het eerste nummer van Dutch Birding. Drie decennia later schreef hij nog steeds – maar nu wel wat meer dan een nieuwsbrief van één A4-tje – in de vorm van de met

585 Hans ter Haar, tussen Vlieland en Harlingen, Friesland, 20 september 2009 (*Ferry Ossendorp*). Op weg naar de vaste wal na een Deception Tours-weekend.

veel enthousiasme uitgewerkte reeks artikelen over de eerste 30 jaren van Dutch Birding. Zijn vlotte pen (bijna zo vlot als zijn babbel...) en zijn gevoel voor humor klonken duidelijk door in deze veelgelezen en -geprente serie. Eind 2009 reageerde Hans enthousiast toen hij door het DBA-bestuur werd benaderd met de vraag of hij de taak van voorzitter op zich wilde nemen. Helaas werd kort daarna een ernstige ziekte bij hem vastgesteld waardoor hij van deze nieuwe uitdaging af moest zien. Sindsdien bleef hij het bestuur wel van advies dienen. De bijna twee jaar die hem na de diagnose nog gegeven waren heeft hij met veel volharding en het van Hans bekende optimisme doorgemaakt, totdat de strijd niet meer vol te houden was.

Hans was een veldvogelaar in hart en nieren. Het zoeken naar zeldzaamheden was zijn passie en zijn vogelcarrière is sterk gekleurd door zijn 'drive' om nieuwe ontwikkelingen te stimuleren en te omarmen als die de kans op het vinden van zeldzaamheden en het verspreiden van nieuws daarover konden vergroten. Eén van zijn meest aansprekende ontdekkingen was de eerste veldwaarneming van een Blauwstaart *Tarsiger cyanurus*, op 29 september 1985 in 'de Tuintjes' van Texel, Noord-Holland, samen met JanJaap Brinkman en Arnold Veen. Een dik half jaar later, op 3 mei 1986, ontdekte hij samen met JJB en Ferry Ossendorp de eerste twitchbare Kortteenleeuwrik *Calandrella brachydactyla*, op vrijwel dezelfde plek. Ook de laatste jaren bleef het ontdekken

doorgaan; vanuit Lelystad, Flevoland, waar hij de laatste 10 jaar woonde vond hij bijvoorbeeld een Bastaardarend *Aquila clanga* (september 2002) en een Rode Rotslijster *Monticola saxatilis* (mei 2006). Geen eigen ontdekking maar wel een parel op zijn lijst was de Keizerarend *A heliaca* op 3 april 2005 bij telpost Kamperhoek, Flevoland, die Hans nog net zag nadat hij 'laagvliegend' was teruggekeerd naar de telpost die hij kort voor de ontdekking had verlaten. Ook uit zijn derde positie op de 'ranking' van in Nederland waargenomen soorten is af te leiden dat hij vanaf de eerste dagen van Dutch Birding actief was; zijn 459e soort was de Amerikaanse Oeverloper *Actitis macularius* van juli 2011. Lijstjes, getallen, statistieken, kansberekening en telregels hadden Hans' warme belangstelling en zijn betrokkenheid (samen met Enno Ebels en Gerard Steinhaus) gedurende een aantal jaren bij de Club 450 io en het starten van het 'Voorspelspel' gaven daar vorm en invulling aan.

Twee decennia geleden was hij een van de initiators van Deception Tours, de inmiddels befaamde vogelweekenden op Vlieland, Friesland, waarmee hij een gestaag groeiende groep vogelaars stimuleerde om een aantal keren per najaar op het eiland naar zeldzame soorten te zoeken. Hier was Hans in zijn element en wist hij zowel in het veld als 's avonds alle aanwezigen te motiveren. Zijn vermogen om alle vogelaars, van jong tot oud en van beginner tot veteraan, te betrekken bij het 'Vlieland-gebeuren' was kenmerkend voor hem. De ont-

dekking van vier nieuwe soorten voor Nederland in 19 jaar Deception Tours (Mirtezanger *Setophaga coronata* in oktober 1996, Turkestaanse Klauwier *Lanius phoenicuroides* (die daarna opdook op Texel) in oktober 2000, Vale Gierzwaluw *Apus pallidus* in oktober 2006 en Noordse Waterlijster *Parkesia noveboracensis* in september 2010) en zeer zeldzame soorten als Veldrietzanger *Acrocephalus agricola* in september 1994 en Havikarend *Hieraaetus fasciatus* in september 1995 waren hoogtepunten voor Hans en de vele deelnemers. Ze vormden het bewijs dat op 'zijn' eiland ornithologische grenzen verlegd konden worden. Veel verhalen en foto's van Hans op Vlieland zijn te vinden op www.deception-tours.nl. Een mooi voorbeeld van zijn enthousiasme als sociale vogelaar is de ontvangst van alle vogelaars die van de boot afkomen om de waterlijster te twitchen (zie www.youtube.com/watch?v=gm_ICF7E02c).

Hans is op 25 oktober gecremeerd; de avond ervoor was een speciale 'vogelaarsavond' georganiseerd in het rouwcentrum. Hier konden de aanwezigen herinneringen ophalen aan de hand van de 'rijke' en zeer verzorgde dagboeken die Hans door de jaren heen had bijgehouden over zijn vogelavonturen. Het bestuur van de Dutch Birding Association en de redactie van Dutch Birding zullen Hans erg missen en wensen zijn vrouw en dochter en andere naasten veel sterkte bij het verwerken van dit verlies. BESTUUR DBA & KERNREDACTIE DUTCH BIRDING